Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 46. szám. Vasárnap, február 16.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Jókai és Légrády.

Budapest, február 15.

(v.) Ez a két név igy egymás mellett nem társas-céget jelent, hanem szolgálati viszonyt. Sőt ezt sem jelenti már, mert ma reggel óta ez a viszony felbomlott. Felbomlott ugy, hogy ahhoz a nyilvánosságnak is van köze, még pedig nagyon sok köze. Légrády volt a gazda, ujságkiadó létére ő adott kenyeret Jókai Mórnak. Jókai Mór volt az alkalmazott; költő és ujságiró létére cikkeket, novellákat, regényeket irt a Légrády lapjába. Ime, a szolgálati viszony egészen korrekt volt. A Jókai szellemi kincseiért Légrády adott cserébe egy falat kenyeret a halhatatlan dicsőségü öreg poétának. Tessék elhinni, hogy egy falat száraz kenyérnél alig többet. Olyan potom pénzen, amennyit nagyobb és gazdagabb nemzeteknél a kezdő ujságirógyerek is játszva keres meg. Légrádyék bérbe vették ennek az Istenáldta költőnek egész fantáziáját. Ezt az óriás terjedelmü tündérbirodalmat, amelynek a legkisebbik zugába szászszorosan beleférne az a hires Nádorkert, ahol Légrády szuverén hatalommal tenyészti a spárgát.

Ma reggel ezt a falat kenyeret is kiütötték az ősz költő szájából. A gazda haragos volt valamiért valakire, hát elcsapta mérgében a legnagyobbik cselédjét. Levelet irt Jókai Mórnak, aki egy légynek sem vétett soha, hát még a kenyeres gazdájának, hogy fel is ut, le is ut, szedje össze a cókmókját és menjen Isten hirével. Nagy urakhoz illő lereszkedéssel Légrádyék okát is adták e kemény elhatározásuknak. Hogy — aszondják — nem tarthatják tovább kenyérrel, mert beütött a politikai összeférhetetlenség. Egy másik lap ugyanis, amelybe Jókai szintén dolgozik, védelmezni merte Légrádyék ellenében a magyar szabadelvüséget. Ennélfogva vigye ki Jókai Mór az irháját a Légrádyék hajlékából. Légrády Károly ur, aki az inkompatibilitás terén igen nagy jártasságu, igy inkompatibilizálta ki a koszorus költőkirályt a jövedelméből és állásából. Kitette a szürét olyan dolog miatt, amiben először semmi vétség nincsen s amit továbbá mások cselekedtek.

Idáig a história. Tessék rajta épülni, nagyrabecsült publikum. A Nádorkertben, amelyhez a Légrády névnek összes dicsősége füződik, nem babért tenyésztenek, hanem spárgát. Légrády tehát kitünően ért a hasznos konyhanövényekhez, de a dicsőség és a kegyelet örökzöld jelvényéhez nem. Hogy akit ő kirugott s megbántott, annak a sugárzó alakjához egy nemzet hálás imádata füződik, azt ő nem érti. S hogy akitől ez a nagy aggastyán örökké üde költészetének hajtásaiért kenyeret fogad el, annak gyöngéden tisztelnie illik a költőfejedelmet, arról halovány sejtelme sincsen. De az ember azt hinné, hogy a Jókai névben rejlő varázsnak mégis csak van akkora hatalma, hogy magyar földön megbénulna az a kéz, amely ezt a nagy embert bántalommal akarná illetni. Hiszen a magyar fajról nem is szólva, mely Jókait bálványozza, de még az erdélyi havasokon tengő móc, a liptói bérceken pásztorkodó tót paraszt is, ha valaha a szemébe nézhetne ennek a szent és dicső aggastyánnak, megérezné a sugárzásán, hogy egy testté vált nemzeti ideállal áll szemközt, egy megmérhetetlen nagyságu lélekkel, amely a jóság és szépség kincseit hintette el millió és millió szivekbe. S e varázslatos érzés hatalma alatt az a nyers idegen paraszt is hódolatoan hajtaná meg fejét, megérezve ösztönével, hogy aki előtte lélegzik, az nem halandó ember, hanem saját magát messze időkig tulélő dicsőség. És Légrádynak volt lelke, Jókai Mórt kikergetni, mint egy hűtelen cselédet s inzultust vágni a szemei közé, amelyekbe szeretettel nézett egykor Petőfi Sándor, amelyeknek ragyogása gyujtotta meg 1848. március 15-ikén a nemzeti hajnal pirkadó tüzét, s amelyek ha becsukódnak, megpillantják azokat a csodás alkotó álmokat, amelyek a Fekete gyémántok, A kőszivü ember fiai, A magyar nábob, A jövő század regénye, Egy az Isten cimen kerültek bele az emberi szellem halhatatlan müveinek csarnokába.

Idáig jutott hát a nemzeti idealizmus? Igy becsülik meg egy nemzet megvigasztalóját, jótevőjét, költőfejedelmét, vezető géniuszát? Mikor Petőfi Sándort Szarvason a poézisből megbuktatták, akkor a költő még gyerek volt, s tanára, akin ez a tragikum megesett, talán nem sejthette, mekkora magyar őserő csirázik az idegen nevü fiu rejtelmes lelkében. De Jókai Mór hetvenhét esztendős; lelkének kincsesházából egy könyvtárra való csodás káprázat került elé, dicsősége besugározta az egész világot, nevét tisztelettel ejtik ki öt világrészben. S a hetvenhét esztendős Jókai Mórt kurta módon elcsapja egy magyar vállalkozó olyasvalamiért, amiben vétség nincs, ha pedig volna, akkor sem ő tehetne róla. Micsoda nagyzási hóbortja ez ama bosszut lihegő gőgös vállalkozónak! S micsoda szentségtörő nyersesége az ő féktelen bosszuvágyának! Hát nem érezte az a kalmárlélek, hogy akinek ő ajtót mutat, annak a magasztos alakjához a magyar szivek kegyelete, a magyar lelkek szeretete tapad? Szabad-e feltenni erről a nemzetről, hogy nem a saját büszkeségét érzi megbántottnak azzal a bántalommal, amelyyel ősz költőjét illették? S a szellemi munkát, a költőnek s irónak nehéz lelki gyötrődésekkel járó dologtevését szabad-e ilyen durván megcsufolni ebben a hazában? A

TÁRCA.

Az én elcsapatásom.

A *Budapesti Napló* eredeti tárcája.

Irta: *Jókai Mór.*

Hát biz én rajtam megesett ma, ami még sohasem: hogy elcsaptak a szolgálatból, tüstüllést, felmondás nélkül, márul holnapra.

Megesik biz ez máson is. Leánycselédet, akit ledérségen kapnak, inast, aki a gazdája pinczéjét önző módon kezeli, rögtönösen el szoktak csapni a szolgálatból. Miután pedig mi mindnyájan demokraták vagyunk, az egyenlőség hivei, igy a társadalmi bevett szokásokba is bele kell nyugodnunk, s ha a gazdánknak nem tetszünk, annak a következményeit viselnünk.

Mi még azt sem mondhatjuk, amit a délamerikai rabszolgatartónak mondott a vén néger, akit a gazdája felszabaditás cimén el akart bocsátani: „de édes gazdám, ha már megetted a husomat, hát most csak edd meg még a csontomat is.“

Csontot még talán; de szellemet nem.

Magam vagyok a hibás.

Mi történt?

A trónörökös utrakészül Szent-Pétervárra.

Kiséröül egy magyar főurat választ ki.

Az a magyar főur egy ellenzéki pártnak a vezére.

Ezt megtudja a király oldala melletti miniszter s tudatja a kormányelnökkel.

A kormányelnök előterjesztést tesz a királynak e személyválasztás miatt.

Én, aki megirtam a „Jövő század regényét“ s abban a minket fenyegető minden lehetséges veszedelmeket, azt az egyet nem értem utól a fantáziámmal, hogy engemet magamat fog elgázolni a muszka kolosszus.

A király erre itthon marasztja a magyar főurat.

Ez eset, hogy hogy nem, nyilvánosságra kerül.

Az ellenzéki lapok e miatt a kormányelnököt hevesen megtámadják.

De még érzékenyebben támadja meg egy szabadelvüpárti lap, mely öt minisztertársa elleni perfidiával gyanusitja.

E gyanusitást erélyesen visszautasitja a kormánynyal benső viszonyban álló hirlap, melynek homlokán az én nevem olvasható, mint egyik főszerkesztőé.

Erre az a szabadelvüpárti lap engemet, mint regényirót rögtön kidob a szerkesztőségéből.

Tehát nekem, mint költőnek, mint regényirónak nem szabad politikai véleményemnek lenni! Irhatok akármilyen regényt, ha a kiadóm politikájával nem vagyok egy szinvonalon, a szépirodalmi müveimre kötött szerződésemet a lábamhoz dobják.

Ezt az én esetemet megtudták hirlapirótársaim, kik ez ügyet egész lelkesedéssel magukévá tették: illetékes választmányukat sürgősen összehivták gyülésre, melyben oly erélyes és magasztos határozatot hoztak, mely nekem teljes elégtételt szolgáltat s minden keserüségemet elenyészteti.

Aztán eljöttek hozzám valamennyien. Szük volt a szobám a befogadásukra. Elhalmoztak szeretetük minden tanujeleivel. Magam körül láttam a fiakat, akik megsértett apjuk védelmére összesereglettek; akik egy igaz ügyért indulatba tudnak jönni; akiknek szeretete oly felbecsülhetlen drágaság, amit megszerezni milliókkal sem lehet. S ez a drágaság nekem van adva.

Hogy én ebben a dicsfényben, amit pályatársaim szeretete támasztott körülem, minő szavakat ejtettem, magam sem tudom, mert én csak arra a megdicsőitő érzésre emlékszem, mely egész lelkemet elfogta ennyi önzetlen buzgalom, tiszta rokonszenv tanuságaira. Ez eltörülte minden keserüségemet.

És igy megelégedéssel kell üdvözölnöm azon eseményt, mely nekem e drága elégtételt szerezte.

Fogadják összes tisztelt pályatársaim, kiknek nevében küldöttségük üdvözölt, szivem legmélyebb rétegéből származó szeretetem üdvözletét,

Lapunk mai száma huszonnégy oldal.

költők fantáziája s az irók nemes idealizmusa termelte azokat a földi javakat, amelyekből a Légrádyak palotái épültek. A fülemüle, mely lisztféreggel táplálkozik, nem bánja, ha garmadájával szerzi az aranyat, aki pénzt szed azoktól, akik gyönyörködni kivánnak énekében. Ő a maga gyönyörüségére dalol s beéri, ha ében nem pusztul, a mások hasznával nem törődik. De itt akadt valaki, aki egy nemzet legszebb szavu ősz fülemüléjét kikergeti sovány tápláléka mellől a havas rengetegbe csupán azért, hogy megbosszanthasson valakit.

Ez nem privát ügye a Légrády-cégnek Jókai Mórral. Ez nem felbomlása egy szolgálati viszonynak. Tudjátok, mi ez? Magyarán kimondva: disznóság.

Mink, apró legények, kicsiny és fakó munkásai a magyar szellemnek s a magyar szónak, e merénylet láttára odasietünk ősz mesterünkhöz és csókjainkkal boritva el áldott kezét, kérlelgetjük, biztatgatjuk. Dicső apánk, eljöttünk hozzád, hű fiaid. Olyan fejedelem vagy te, amilyenhez fogható nincs több a világon: egy respublikának vagy te a fejedelme, király vagy a magyar irók köztársasága felett. Téged megcsufoltak és megbántottak. Zokon ne vedd ezt, lelked békéjét meg ne zavarja s büszkeségedet meg ne sebezze ez a kaland. Lám, akármilyen kis legények is legyünk mi, mégis mi rajtunk keresztül beszél a nemzet, mi vagyunk tolmácsai a magyar nép lelki világának. Hát tudd meg, hogy te vagy a magyar nemzet szemefénye. Benned és általad vagyunk nagyok. Benned s általad vagyunk világraszólók. Mikor ez a nemzet szunnyadt, a te riadód ébresztette. Mikor ez a haza áhitotta a szabadságot, a te merészséged segitett azt megteremteni. Mikor ez a hon ezer sebből vérzett, a te költészeted volt gyógyitó balzsama. S mialatt rabigában sinylődött ez az ország, te tartottad benne a lelket biztató szavaddal, reményt fakasztó tündérmeséiddel, amikből kiáradott a jóssá lett költőlélek üditő profétiája.

Téged nem lehet megbántani ebben a hazában. Nemzetedet sérti, aki téged sért. S ha egy kalmár kiutasitott boltjából, im tárva előtted a milliók szive, ahol a hálás szeretet viseli gondodat. Tudd meg, Jókai Mór, akit ma kirugdaltak, hogy te nem lehetsz hajléktalan e hazában.

Ime a szegények legszegényebbjei, mi, akik ezt az ujságot csináljuk, szeretettel hivunk téged közibénk. Abból a kenyérből, amelyet fáradságos munkánk szerez, engedd, hogy szegjünk neked is egy karéjnyit. Attól ne félj, hogy ezentul jól nem lakunk. Királyi asztalnak legdusabb lakomái sincsenek olyan pazarok, mint az a falat kenyér, melyen veled osztozkodunk.

A budgetvita.

Budapest, február 15.

Beöthy Aldzsi tréfálta meg egyszer valamelyik képviselőtársát olyanformán, hogy elcsente kész beszédét, bevágta s elmondotta közvetlenül — *előtte*. Nagy gaudium volt az akkor.

A jó Isten tudja, nem esett-e most is ilyenforma tréfa. *Makkai* Zsiga ugyanis beszélt ma, de a beszédét — ugy kell lenni — közvetetlenül előtte elmondotta *Gabányi* Miklós. Legalább, ha a harisnyanadrágos parasztképviselőtől várták a *csatárzsigás* beszédet, ezt igazán *Gabányi* Miklós mondta el. *Makkai* abszolute nem ugy beszélt, ahogy tőle várták. Se parasztos, se intelligens nem volt, csak egyszerüen szintelen s ugy beszélt, ahogy kivüle még százan beszélnek a t. Házban, akik tőle csak annyiban különböznek, hogy nem viselnek harisnyanadrágot. A parlament ugyan csupa figyelem volt, a képviselők minden pártból odasereglettek a parasztképviselő köré, még miniszterek is lesték a szavát, — de valljuk meg őszintén, másodszor ez már nem lesz igy. A Makkai asztmás hangja, szintelen beszéde, szürke észjárása hijján van minden eredetiségnek. Nem érdekes. S hogy elég fesztelenül beszélt, az se volt már ujság. Hiszen parolázott már miniszterekkel és megkóstolta már a király pezsgőjét is. Aztán az ülés végén beszélt, tizenöt percig vagy tán addig se — elmult az egész, szenzáció nélkül.

Ellenben originális alaknak mutatkozott be *Gabányi* Miklós, aki Makkai előtt beszélt. A külseje: Sima Ferencé. A belseje: Csatár Zsigáé. A tüdeje: átlagos obstrukció-tüdő. Ilyen alakja volt már a Háznak, de jó ideje hiányzott. Most megint van. Piramidális naivitásokat piramidális flegmával dob a hallgatóság közé. De olykor jóizü bolondság is akad a mondásai közt. Amin muszáj nevetni. Szóval, az ember föltehetné róla, hogy a Makkai beszédét mondta el. Ha nem, akkor ő belül viseli a harisnyanadrágot.

Az önkénytelen mókáiból itt van egy kis bokrétára való.

— Legyen általános, titkos szavazás. A kormánypárti szavazzon *feketesárga*, a Kossuth-párti *pirosfehérzöld*, a néppárti *fehér* cédulával.

— Tessék megakadályozni, hogy a jelölt egy személyben korcsmáros, mészáros, fuvaros, jelölt és *hitünő szónok* legyen.

— Megmentem a hazát, ha kormány vagyok, mert elszakadok Ausztriától s *nyomban elcsapok ötvenezer katonát*.

— Engedjék meg a katonának, hogy ha kiszabadul, nősüljön meg s itthon szaporitsa a világot, ne pedig a németek közt, *mint annak idején én tettem*.

És igy tovább. Locsogott, komolykodott, mulattatott egy óránál is tovább, mig a torka kiszáradt. Akkor se hagyta abba, hanem vizet kért. Nagyot huzott a pohárból. A poharat ravaszul elcsente előle Makkai Zsiga.

— Nono, fenyegette meg a székelyt. *Ármánykodol, hogy kiszáradjon a torkom, mert már te szeretnél beszélni.*

Lassankint egy nevető kórussá változott a t. Ház, melyet aztán nem is elégithetett ki a harisnyás székely szintelensége.

Egyébként a mai vitában komoly beszédek is hangzottak. Az ülés első felében. *Boncea* Miklós nagyon érdekesen mélyedt el a nemzetiségi és közgazdasági kérdésekben, a függetlenségi *Polcsner* Jenő is komoly beszéddel pártolta Kossuth Ferenc határozati javaslatát, báró *Solymossy* Ödön gazdasági fejtegetéseit az agráriusok fogadták tetszéssel s végül a szabadelvüpárt egy uj tagja, *Pattyászky* Elek nagyon figyelemreméltó beszéddel sürgette a közigazgatás reformját. Volt tehát elég komoly beszéd is, ami nem mulatságnak volt jó, hanem anyagnak . . .

A képviselőház ülése február 15-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf *Apponyi* **Albert.**

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* **Kálmán**, *Lukács* **László**, *Darányi* **Ignác**, *Wlassics* **Gyula**, *Hegedüs* **Sándor**, *Cseh* **Ervin.**

Belitska Béni előadó: **Az igazoló állandó bizottság gróf Karátsonyi Aladár és Major Ferenc képviselők megbizó leveleit megvizsgálta és a két képviselőt a kérvényezésre megszabott harminc napi határidő fenntartása mellett igazolt képviselőknek jelentette ki.**

Széll Kálmán miniszterelnök: **A törvény értelmében van szerencsém egy jelentést előterjeszteni. Ez a jelentés szól két község, Hidvég és Remeteszeg kisközségek megszüntetéséről, Maros-Torda várme-**

---

viszonzásul tanusitott szeretetükért. Ez volt életemnek legféltettebb kincse. Most megtudtam, hogy soha sem vesztettem azt el.

Áldott legyen nehéz életpályánk!

Háztüznézőben.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Braun Sándor.***

Amit elmondok, nem novella. Az előző hasábokon van megirva a csoda, ami valósággá tette.

A déli órákban gyorspostát küld hozzám *Vészi* József. Feltünt a dolog, mert nem igen szoktunk posták utján érintkezni, akik együtt töltjük az egész éjszakát és a napnak is jobbik felét. Gyorspostájánál is gyorsabb volt ő maga. Hozzámenet az ut felén értem éppen. Kérdezni se tudtam.

— Gyerünk, kérjük meg *Jókai* Mórt.

Valami nagy matiné lesz, gondoltam. Talán ünnepi beszéd. Ilyen zimankós időben kész a jó kifogás, amivel ki lehet térni a legnehezebb dolog, a kérés elől.

— Csuron viz olyan nagy helyre nem lehet. Meg azután munkásöltözetben. Talán ráér holnap is megtudni.

— De bizony nem ér rá! Ma kell, mindjárt és munkásöltözetben éppen. Hiszen munkára kérjük. Munkástársunkul magunknak a *Budapesti Napló* szerkesztőségébe.

Vészi József azután megmutatott egy levelet, hogy van Magyarországon ember olyan elbizott, aki Jókai Mórt megbánthatja, vállalkozás olyan gazdag, hogy e név fényét, e toll varázsát, e géniusz ihletét, mindazt a bűvöletet, amely e sok ragyogásból kiárad, magából kiközösitheti. A szentképegetés is azt hittem, letünt idők divatja. Es hittem azt is, hogy nincs más buta a világon, csak a véletlen: egy kődarab, amely óvatlan a legglóriásabb főre is alázuhanhat.

Közben a házhoz értünk, amelynek ha sziklákon sziklákból épült volna is, köve nem tarthat addig, ameddig élni fog a hire. A házhoz, ah! az egyszerü bérházhoz, amelyben Jókai Mór lakik. Rózsásszinü öreg királyunk ifju hitvese fogadott bennünket:

— Hadd én, hogy bejelentsem önöket.

Hótisztán közeledett azután a koszorus. *Vészi* József beszélni kezdett nagyon megindultan. Valahogy ugy, hogy ha a nagy vagyon kitagadta, hát oszsza meg a mi szegénységünket. És ha akarja, ha csak egy kicsit is akarja, hát az isten hozza közénk. És tovább: hogy nekünk szegény viskónk volt ezideig, de ha közénk áll, kifényesedik a házunk, nagy sorsunk lesz egyszerre, beleköltözik egy király.

Ki ne látta volna, ki ne csodálta volna meg már Jókai Mór szemét. Mélyén a tavaszi ég enyhe kéksége abban a pillanatban éppen, amikor világító napja valami kóbor felhőn áttör. Nem komor felhőn, amely rossz kedvét a földre ontja, csak csipkés könnyü párázaton, amely kacér csókot vált a forró égi testtel és dicsekedni aztán társaihoz röppen. A szelidség, a jóság, maga az eszmény önmagát rajzolta remekbe e csodásan formált szemekben. És e szemekben megjelent rezgő gyöngynek egy kerek, nagy könny.

Jókai Mór nem igen szólt eleinte. Én legalább nem hallottam. Csak a kezeinket szorongatta. És örömmel is, boldogan is, de jóságosan mindenekfelett mindakettőnkkel csókot váltott.

Áldomásnak való ital volt már az asztalon, amikor megszólalt Jókai Mórné. Asszonynak is gyönyörü, gyöngéd, figyelmes szerelmével hitvesnek elragadó és gazdag ifjuságának szines pompájában Jókai Mór oldalán éppen: időket aranyozó, kiváltságos ajándéka a jó sorsnak. Beszélni kezdett:

— Alapjában indulatos a természetem és első fellángolásomban heves szavakkal, hirtelen mondom meg, ami bánt. A férjem (tette hozzá kedves évődéssel) legjobban tudja. De e szörnyü méltatlanság, e nyers tempó láttán megváltozott a természetem. Nem háborgott bennem semmi. Kihullott a kezemből a papir, szótlan állottam, egy hang nem tudott felszakadni belőlem. Eredendő természetemen változtatott a lehetetlen.

— Sebaj, Méltóságos Asszony. Van-e, volt-e még rossz, aminek ilyen jó a vége? Hadd mondjak annyit, hogy Jókai Mórt nekünk az Isten hozta.

Immár a hangulat derüsre változott és tréfálkozó kedvvel szólott *Vészi* József:

— Ne is bánd, kedves bátyám. Az ujságirók egyesületének választmánya, amelyet ma igen sok kollégám nagy sürgetésére, hogy a sértés percre se maradjon megtorlatlan, rendkivüli gyülésre hivtam egybe, majd tudja a kötelességét! A jogát is. Első fog hangot adni a tiltakozásnak e mérhetetlen sérelmen.

Jókai Móron volt a sor:

— Sok hibám lehetett az életben. De a hálátlanságot soha a szememre vetni nem lehetett. A jó érzésemmel állok közétek is. Most megirom jelen állapotomat, hogy bizony elcsaptak. Azután

gyéből Marosvásárhely szabad kir város területébe való átkebelezéséről és ezen várossal való egyesüléséről.

A költségvetés.

Bonoza Miklós: A költségvetési vita egyik anyagát két csoportba lehet osztani. Kormányzati politikai és közgazdasági politikai kérdésekre. A kormányzati politikai kérdések feltegetésénél a nemzetiségi politika domborodik ki leginkább. Meggyőződése szerint óhajtandó volna, hogy ily kérdésekkel mennél kevesebbet foglalkozzunk. A magyar állam egy konszolidált állam s az itt, e Házban támadás vagy vita tárgyává nem tehető. Legkevésbé magyar államesze mége alatt. A magyar állam nem eszme, hanem valóság, amelyben minden faj, minden nemzetiség egyformán gyakorolhatja állampolgári jogait, csak egyhez nincsen szabadsága, büntetlenül megtámadni a magyar hazát, a magyar államot.

Áttér a közgazdasági politikára. A közgazdasági kérdések fölött folytatott vita anyaga ismét két részre osztható. Nemzetközi közgazdasági kérdésekre, melyek a más államokkal való vám- és kereskedelmi ügyeinkre vonatkoznak és belső közgazdasági kérdésekre,

Közgazdaságunk nemzetközi kérdéseinél a szónokok Ausztriával és más államokkal kötendő szerződésekkel foglalkoztak.

Ami a más nemzetekhez való közgazdasági ügyeinket illeti, azok fölött itt legfeljebb okoskodhatunk, (Derültség balról.) ne áltassuk magunkat. Azok oly természetűek, melyeken itt a legszebb szónoklatokkal nem sokat segithetünk. Megmondom, hogyan lehet ily dolgainkon segiteni: nemzeti érdekeinket folyton szem előtt tartó ügyes diplomáciával. A monárkia nagyhatalmi állásának sulyát kell diplomáciánknak felhatalmazni arra, hogy a magyar állam közgazdasági érdekei kellőleg megvédessenek, el ne árultassanak.

Az agráriusok támadják a merkantilistákat, a merkantilisták az agráriusokat; az iparmunkások a nagyiparosokat, a mezőmunkások a földbirtokosokat s megforditva — egy szóval a közgazdaság termelő osztályai egymást okolják és vádolják. Mi a jelenségek oka? Az, hogy közgazdasági életünk sorvadásnak indult; az, hogy minden kereseti ágnak rosszul megy a dolga, — mindenik nyomorúságának mások keres okot. Az elégedetlenség ily állapotában támadnak aztán a jelszók alatti agitációk, melyek a zavart még inkább fokozzák.

Egy állam közgazdasági politikáját rendszeresen kell felépiteni. Rendszerint elvi alapokra kell felépiteni és megvalósitását intézményesen kell biztositani. A nemzet ereje csak igy fejtheti ki produktivitását, az egyéni képesség csak igy érvényesülhet a nemzet javára. A magyar állam közgazdasági rendszerének fundamentumát csakis a föld politikája adhatja meg.

Mindaddig, mig egységesen megkoncipiált közgazdasági politikánk nem lesz; mindaddig, mig a helyhatóságokban a közgazdaság igazgatásának intézményes szervezete lesz: sem a kormány, sem a társadalom a mai kor igényeinek megfelelő gazdasági eredményeket produkálni képes nem lesz.

Közigazgatásunk általános reformja körülbelül másfél évtized óta vajudik. A korszellem hatása alatt átalakult társadalmunk, melynek méhében a közgazdasági életnek egészen uj feladatai fogamzottak meg a kenyérkérdés alakjában, ellenállhatlanul követeli, hogy e közigazgatás általános reformja mielőbb megalkottassék és pedig szervezete oly irányban koncipiáltassék meg, hogy abban a közgazdasági igazgatás sulyának megfelelő helyet (Élénk helyeslés jobbról.) nyerjen és legalább is legyenek oly szakközegei, minők például a pénzügyi igazgatásnál lesznek. (Helyeslés jobbról.)

A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbfelől.)

Polozner Jenő nem fogadja el a költségvetést, mert az irreális. Az ország egyre pusztul, sorvad, a költségvetés azonban folyton emelkedik. Kétségbe kell esnünk — ugymond — ha arra gondolunk, hogy mi lesz a vége a költségvetés-emelkedésnek. Szidja a külés hadügyminisztert, akik ellenségei hazánknak. A külügyminiszter nem tudta megvédeni hazánkat Németország kapzsisága ellen, de nem is akarta. Pedig szükség lett volna védő szóra most, amidőn uralkodók is ügynöki szerepet vesznek fel, csakhogy gyarmatokat szerezzenek maguknak. Ezután a vám- és kereskedelmi szerződésről beszél s azt tartja, hogy sohasem lesz önálló vámterületünk, mert az udvari körök azt nem akarják. S mig miniszterein Bécsbe járnak parancsokra, addig szó sincs nemzeti jogaink érvényesüléséről. Széll Kálmán uralmát szerencsétlenségnek tartja az országra s azért a költségvetést nem fogadja el. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Báró Solymossy Odön: Mi itt együtt ülünk egy teremben, egy tedél alatt, de különféle politikai pártokra vagyunk szakadva. De dacára annak, hogy különféle zászlók alá tömörülve, különféle utakon, irányokon haladva, politikai elvünk épségben tartása mellett iparkodunk is célhoz jutni, azért a legvégső, a legtöbb cél csak egy lehet és ez az hogy közös erővel, mint ezen törvényhozásnak tagja, mint népünk képviselői, olyan törvényes intézkedéseket alkossunk, amelyek drága hazánk, nemzetünk, a nép valláserkölcsi és anyagi megerősödését, szellemi, kulturális felvirágzását nemcsak célozzák, hanem elő is mozditják. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Első sorban röviden érinteni fogom a közigazgatási reformot, amelyet már régen várunk és hogy ha a vármegyei pénztárak a számvevőségek teendőit szabályozott törvényjavaslatot már le nem tárgyaltuk volna, az ember nem is merné hinni, hogy az megvalósult, pedig, hogy arra nagy szükségünk van, azt bizonyitják a különféle események. Mert az tény, hogy a közigazgatás mai gépezete bármilyen erőfeszités mellett nem képes ma már annak a munkának megfelelni, amelyre hivatva van. Szükségünk van arra, mert csak igy tudunk a tisztviselők helyzetén is segiteni. de az adózó közönségen is. Mert, hogy ha a gyakorlatban célszerüen visszsük keresztül ezt a közigazgatási reformot, ugy, amint azt az igen t. kormány is tervbe vette, akkor a méltányos munkamegosztással segitünk a tisztviselőkön a gyorsabb munkából kifolyó erőkön, előnyök által pedig az adózó közönségen is. A nélkül azonban, hogy ujabb terheket rónánk az adózókra és autonóm jogkörünk nagyobb csorbát szenvedne.

Ezen alkalommal egy törvény egy szakaszának intézkedése ellen kell szólanom. Ugyanis az 1868: XXI-ik törvénycikk 26-ik §-ának egyik rendelkezése ellen van némi kifogásom. Mit mond ez a szakasz? (Olvassa): „Mindenki csak egy törvényhatósági bizottságnak lehet tagja; az, aki több törvényhatósági bizottságban jön a legtöbb állami adót fizetők sorába, azon törvényhatósági bizottságnak lesz csak tagja, amelyet maga jelöl ki.“ Mig ezzel szemben ugyancsak az 1886: XXII-ik törvénycikk 33-ik §-a azt mondja: „a községben fekvő vagyona után legtöbb adót fizető, ha ott nem lakik, jogát megbizottja által is gyakorolhatja; ugyszintén aki több községben jön a legtöbb adót fizetők névjegyzékébe, jogát mindazokban vagy maga, vagy megbizottja által gyakorolja.“

Mit látunk ebből, t. képviselőház? Ha e két törvény ime felolvasott két szakaszát összehasonlitjuk, azt látjuk, hogy az egyik a szabadelvüség, a másik pedig némi szükkeblüség jele. De nézetem szerint nagyon természetes, hogyha valakinek száz községben is van birtoka és ott a legtöbb adót fizetők közt van és ugyanazon száz községnek terheit viseli, hogy azokban magát, jogait képviselethesse és éppen ezért méltányos, hogy azon birtokos a vármegye-teremben is résztvehessen az ő érdekei fölötti tanácskozásokban, a saját jogait, érdekeit megbizottja által védelmezhesse. (Helyeslés jobbról.) Pedig ennek nemcsak személyes előnye volna, de éppen nemzetiségi vidékeken országos, nemzeti érdek is.

Nagyon sürgősnek tartom az adóreform mielőbbi szőnyegre hozatalát, már csak azért is, mert azt hiszem, hogy az adóreform szoros összefüggésben van a közigazgatási reformmal is; és éppen mivel mind a kettőtől a terhek méltányosabb elosztását várjuk, szükségesnek látom, hogy ez a reform lehetőleg egy időben eszközöltessék a közigazgatás reformálásával.

Még egy dolgot akarok emliteni, amely a pénzintézetekre vonatkozik. Én azt hiszem, igazam van, midőn azt állitom, hogy az egész ország anyagi ereje szoros összefüggésben áll az egyesek vagyoni erejével. Az államkormánynak kötelessége ugy a közvagyonról, mint a magánvagyonról s személybiztonságról gondoskodni; de kötelessége egyuttal azt a védelmi rendszert ki is terjeszteni a szerint, amint a tapasztalatok mutatják. És mégis, még a legutóbban is, olyan intézetnél, amely éppen arra volna hivatva, hogy a vagyont, a pénzeket megőrizze, mit látunk? Azt, hogy nem tudom, én indolenciából-e, tulbizalomból-e, vagy pedig abból a beteges, nagyon téves felfogásból, hogy nem szabad azt a szoros, rideg, szigoru hivatalos felügyeletet gyakorolni az egyes ilyen magánintézeteknél, amelyre szükség volna, de denikve megtörtént, mint Sopronban is, hogy az épitő-bank 11 millióval megbukik. Ez olyan nagy csapás volt, hogy csak az odavaló tudja, hogy mi volt. Sopron városában, de még a megyében is, a családok körében ma még az arcokon öröm, boldogság sugárzott, élénk sürgés-forgás volt ott igen sok üzletben; nagyon sok előkelő üzlet, igen sok vállalat szorgalmas tulajdonosa örömmel ment az irodába, az üzletbe és másnap, mintegy romboló orkán, elseperte ez a csapás a boldogságot és örömöt sok család tüzhelyéről, tönkre tett üzleteket, virágzó vállalatokat és mindezt tette egyszerüen egy különben meglehetősen magyarellenes bankigazgatónak a csalása.

Az ilyenekkel szemben mégis csak kell tenni valamit. Hisz itt közvagyonról meg anyagi erőről is van szó. Ezt mi tétlenül, összetett kezekkel nem nézhetjük; mert ha annak a társadalomnak azok a rétegei, akik hivatva volnának itt felügyelni, nem teszik meg kötelességüket, örködjék akkor az állam felettük, mert ránk nézve az nem lehet mindegy, hogy számos család kifosztatik vagyonából, üzletek tétetnek tönkre, templompénzek, alapitványpénzek, magánpénztárak raboltatnak ki és a milliók Bécsben játszatnak el egy bankigazgató csalárd cselekedetei miatt. A felügyeleti jog megteremtésének egyik fő kelléke abban látnám, hogy először is — és ez volna a legnehezebb lépés, — egyöntetü könyvelést és kezelést kellene behozni előzetesen, azonkivül pedig ki kellene mondani, hogy a pénzintézeteknél az alapot jobban szilárditsuk, az alaptőkének egy bizonyos minimális nagyságát kellene megállapitani és ahol ez nincs meg, záros határidőt kellene adni, hogy az az összeg előteremtessék. Azonkivül nagyon szigoruan kellene még intézkedni arról is, hogy a pénzintézetek ne fogadhassanak el több betétet és több letétet, mint alaptőkéjüknek legfeljebb nyolcszorosát, vagy tizszeresét, hogy alaptőkéjüket tulnyomó részben magyar állampapirosban biztositsák és csak részben egyéb értékpapirokban. (Helyeslés jobbfelől.)

Végül még magára a költségvetésre térek rá. Én a költségvetést reálisnak tartom, még pedig két szempontból. Először azért, mert ezt a költségvetést olyan kormány tagjai terjesztik elő, amely iránt én feltétlen bizalommal viseltetem. Másodszor pedig a pénzügyi bizottságban olyan szakértő képviselőtársaim vizsgálták át alaposan a költségvetést, hogy ez is biztositékát képezi annak, hogy ez a költségvetés reális. Eltekintve a bizalom és bizalmatlanság kérdésétől, ugy is elfogadnám a költségvetést.

Erős állam, erős nemzet csak ott lehet, ahol a nemzet boldog és megelégedett. Ez pedig csak ott lehet, ahol rendezettek a belviszonyok és olyan jó miniszterek ülnek a bársonyszékekben, mint a jelenlegi kormány tagjai (Zaj és mozgás a szélsőbaloldalon.), ahol szilárd a valláserkölcsi és anyagi alap és a társadalom a törvényhozással összefogva nagy munkák megalkotására és ugy az általános, mint a közgazdasági politikai irány összetart, mert alkotmányos országban élünk, alkotmányos, jóságos uralkodónk alatt egyforma törvények védenek mindenkit rangosztály különbség nélkül, de egyformán sujtanak is. Ennélfogva érdekünk is egy, azért tehát közös, nagy alkotások és munkák keresztülvitelénél tartsunk össze, dolgozzunk közösen, mert magukban véve azok a különféle nagyszabásu ékesszólások és igazán tanulságos eszmecserék, amelyek itt történnek, nem elégségesek, valamint nem elégséges az sem, hogyha mi az államkormányt és annak ténykedését folyton és folyton rostáljuk és minket, a többséget, némelykor nem a legkedvesebb vádakkal illetnek. Össze kell fognunk a közös munkát végezni, ezt kivánják tőlünk azok, akik minket ideküldtek, hogy őket képviseljük. (Helyeslés a jobboldalon.) És az alig elmult trónbeszédben is jóságos uralkodónk, magyar királyunk (Eljenzés a jobboldalon.) mint családfő a tagokat, mint szerető atya a gyermekeit, felhivta nemcsak a nemzetet, hanem a polgárokat is a közös munkára. Legyünk áthatva az ő jóságos szellemétől és tegyük félre fontos alkotásoknál a különféle pártpolitikai szempontokat, mert maga a pártpolitika és felekezeti villongás jót nem idézhet elő, hanem a közös alkotásban és munkában az összetartás eredményezhet valamit és lehet gyümölcsöző.

Ezen reményben el is fogadom a költségvetést. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

(Szünet után.)

Gabányi Miklós: Tisztelt országgyülés! (Derültség.) Horánszky egy multkori felszólalásában azzal biztatta az ellenzéket, hogy álljon elő konkrét javaslatokkal. Horánszky könnyen beszélhet, mert hiszen ő már megérett a miniszterelnöki székre, talán tul is érett. (Zajos derültség.) Konkrét javaslatokat akar előterjeszteni. Vázolja a magyar birtokos helyzetét, majd felolvassa az őt dicsérő kortesverseket. Ezután áttér a konkrét javaslatokra. Szakitani kell Ausztriával, akkor 32 millió közös költséget takaritunk meg és nyersterményeinket is jobb áron értékesithetjük. Pártoljuk a magyar ipart, amint azt Kossuth Lajos 1844-ben is hangoztatta. Lelkesülten kiált fel: Éljen a magyar ipar! Felolvassa egy fővárosi cég hirdetését a *Szamos*ból, amelyben egy főherceg elismeri, hogy az emlitett cég gyártmányai kitünőek. A második konkrét javaslat: az önálló nemzeti bank, a harmadik: az általános titkos szavazati jog, községenkint titkosan. Golyókkal kell szavazni. A kormánypártié

---

irok nektek regényt. *Uj világ* a cime. Kész kompozició. Él bennem egészen: csak le kell irni!

Hát ime a jó hir a rossz meglepetésből: Jókai Mór a mi hasábjainkon ünnepelt társunk gyanánt, tartós, állandó örömünk, a szemünk fénye, örök diszünk: mi neki mindennapos gondja.

Első nagyobb alkotása ezen a papiron: egy regény. A sugárközpontból terebélyes, jó meleg. És sürü egymásutánban a kisebb fényvonalak, Jókai Mór egyéb irásai. E regény bölcseje is a magyar történelem, amint bus akkordokban a szabadságharc leveretésének éveit követi a legragyogóbb fantázia világitásánál.

Mikor ezeket a sorokat irom, késő éjszaka, Jókai Mór már benne van a mi szövetségünkben. Első kézirása is itt az asztalomon. Óh, ez a legtisztább demokrácia. Egy király vonásai, amint egyszerün és keresetlen jutnak a munkásasztalra és fehér papiron fekete betüvel belevegyülnek a nagy mindenségbe, amelynek neve: *Ujság*.

Óriásméretü dolgozószobájában ül Jókai Mór, körülötte eleven dicsőségei, a könyvek, amiket irt. A diadalmi zászlók inkább, amelyeket a szivárvány szineinél gazdagabbakra festött. Mert zászlók, hiszen egy világot hoditott meg velük. A világon a legnagyobb temető a történelem. Annak van a legtöbb halottja. És a legnagyobb csodatevő Jókai Mór, akinek kezén a történelem feltámad.

Uj Idők.

Herczeg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az uj negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretü, keretbe való két szines képet ad teljesen dijtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar müvészi disze lesz ez a gyönyörü reprodukció. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Előfizethetni postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrássy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szivesen küldünk.

legyen fekete-sárga (Derültség.), a Kossuth-párté piros, a néppárté fehér. Akkor lesz tiszta választás. S lesz a jelölt tuvaros, korcsmáros, mészáros, stb. (Zajos derültség.) A harmadik tétel: én az általános lefegyverzést hozom be. (Zajos derültség.) Mire is való a, katonaság? Hogy a Feldzeugmeister Sakramentovicsnak őrt álljon? Mire is való az a sok Ehrenpost? A bécsi Burgban is annyi Wache van, hogy a szegény öreg jó királyunk nem tud aludni tőlük. 66 óta nem volt háboru.

Rákosi Viktor: Hát Bosznia?

Gabányi Miklós: Ah, pardon! Jó, hogy eszembe juttatták. Az nem volt háboru, hanem rablóhadjárat. Éppen olyan, mint az angol-boer háboru. Inditványozom, hogy küldjünk jegyzéket — ad circulandum — (Derültség.) a többi államokhoz, amelyben kijelentjük hogy nem engedjük a boer aranybányákat elcsamberelni. (Viharos derültség.) Jövőben nem lehet háborut viselni. Mert nem lehet ellátni élelemmel a hadsereget. Azért le kell szállitani a szolgálat idejét, hadd menjen hamarább haza a legény s szaporitsa becsületesen faját. (Szónok iszik. *Makkai Zsigmond veszi a poharat és kifelé indul vele.* Viharos derültség.)

Makkai azért vitte ki a vizemet, mert ő szeretne már beszélni. Azért is én beszélek. (Hosszantartó derültség.)

Ha az én tételeimet elfogadják, akkor 60 milliót takaritunk meg évente, amelyből tejjel és mézzel folyó Kánaánt csinálunk az országból. Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Pattyánszky Elek: Az állam, mint az emberek összességének legfőbb, legnagyobb formája, bir egy akarattal és bir a cselekvés jogával. Az állam akaratát a törvényhozás, az állam cselekvését az igazgatás fejezi ki. Ma vagyunk abban a nehéz helyzetben, hogy az állam komoly akaratának kifejezést adhassunk abban a legfontosabb ágazatában, amely az állam háztartását foglalja magában. A kezeinkbe adott állami költségvetés és annak egyes részletei kell, hogy képezzék megfontolásunk tárgyát és elhatározásunk alapját.

A sommázat, noha a költségvetés feltétlen realitása iránt teljesen megnyugtatott, amennyiben láttam, hogy a költségvetési kiadások mind törvényes és szükségszerü alapon nyugosznak, láttam azt, hogy a bevételek is a törvény korlátai között vannak előirányozva, mind a mellett az országnak teherviselési képességét tekintve, a végsommázatot nem mondhatom teljesen megnyugtatónak, miután ez a költségvetés összességében az ezer millió koronát meghaladva, oly összeget képvisel, amely Magyarország mai helyzetével szemben a teherviselés legvégső határát már elérte, ha ugyan már tul nem lépte.

A költségvetés tárgyalása nem mozog tisztán pénzügyi keretben, hanem felöleli azon számos kérdéseket, amelyek az ország közvéleményét, a közszellemet foglalkoztatják és amelyeknek sürgős elintézése a legkiválóbb és legelőkelőbb kötelességei közé tartozik. Egy ily rendkivül fontos, mondhatnám, az én felfogásom szerint mai helyzetünkben legelőkelőbb kérdésnek tekintem én közigazgatásunk szándékolt reformját.

Sem a közigazgatási rendszer, sem azon rendszer gyakorlati alkalmazása ma már nem áll a modern államok iránt táplálhatott jogos követelésének szinvonalán. Egy közigazgatási rendszer, amelybe a közigazgatás legelőkelőbb és leglényegesebb funkcionáriusai a törvényhatósági tisztviselők helyzete, állása, létezése ugyszólván egy nagy kortesmüveletnek az esélyeitől függne, ahol az a választás, amelylyel a közigazgatási gépezet a törvényhatóságokban összállittatik, az a választás függ az egyes törvényhatóságokban kevés kivétellel klikkek befolyásától, függ a nemzetiségi surlódásoktól, mindenféle befolyásoktól, tekintet nélkül az érdemekre, tekintet nélkül a képességekre, az a gépezet nem felelhet meg mindig és mindenkoron a várakozásnak és akkor kénytelenek vagyunk megérni olyan eseteket, amelyek országra szóló rendetlenségeket, fájdalmasan tapasztalt és fájdalmasan érzett visszaéléseket hoznak felszinre, olyanokat, amelyek az ország politikai kormányzatának hitelét sem itt a hazában, sem a külföldön nem emelik. (Általános helyeslés.) Én az állapotnak az orvoslását ugyan meginditva látom abban a törvényben, amely kimondja, hogy a törvényhatósági közkormányzat államositása be fog következni. Igen ám, de messze látom én még azt az időt, amikor ez bekövetkezik.

A kormányok el vannak foglalva az egész ország közigazgatásának összpontositásával s hogy a törvényhatóságoknak a közigazgatásra még ellenőrzési befolyásuk se legyen s az ellenőrzés tisztán és egyedül a parlament ellenőrzésének jogában nyilvánulhasson: ezt a törvényhatósági életre s magára az administrációra is veszélyesnek tartom. Tapasztalhatjuk, de tudják is mindazok, akik különféle nemzetiségek által lakott vidékeken élnek, hogy milyen rendkivüli befolyása van a népre, amely nem magyar ajku, de sok tekintetben magyar érzelmü, tudniillik hazafias érzelmü, az oly közigazgatásnak, amely igazán és behatóan foglalkozik a nép érdekeivel, szükségeivel: amely igyekszik magához vonzani a nép minden rétegét. (Igaz! Ugy van! Helyeslés.) Viszont tapasztaljuk, hogy ott, ahol a közigazgatás rossz, ahol a népnek csak szenvednie kell, ott a nemzetiségi kérdés is mindig felüti fejét, érezteti az ő veszélyes voltát. (Felkiáltások balról: Igaz! Ugy van!) Rendszeres közigazgatás, az alkalmazás, előléptetés tekintetében pedig méltányos közigazgatási rendszer mellett éle vétetik a nemzetiségi kérdésnek, elvétetik a talaj azoknak a lába alól, akik azt a minden emberi szivben szunnyadó szeretetet az ő nemzetisége iránt ki akarják zsákmányolni hazaellenes törekvésekre. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

Én nem szándékoztam hosszasan beszélni és nem is leszek hosszas, mert hamar be fogom fejezni, amit mondandó vagyok. Mégis kell, hogy álláspontomat kissé körülirjam. Az igen t. miniszterelnök ur által kifejtett kormányzati programmot éu teljes bizalommal és odaadással kivánom és fogom is támogatni. A jelenleg szőnyegen levő költségvetéshez is hozzájárulok e támogatásommal. Miután azonban eddig nem voltam szerencsés e Ház tagja lenni, miután igen hosszu ideig más táborban állottam, nem ugyan itt, hanem künn, ott messze, ahol névtelenül harcoltunk és harcoltunk egy zászló alatt, amelyre fel volt irva a magyar nemzeti államnak kiépitése, fel volt irva a politikai szabadságnak megóvása, fel volt irva a jogrend biztositása, a közerkölcsök tisztasága s miután ezen zászlóval kezünkben, ennek elveivel szivünkben léptünk és léptem be én a szabadelvüpártba, ugy fogom ezt fel, hogy ezen elvek ugyanebben a pártban ma is nemcsak léteznek, hanem élnek, élni fognak és ott mindig fenntartatnak. Már többször hallottam azt a szemrehányást azoktól, akik velünk, mint ellenzék, nem egy véleményen vannak, hogy ez a liberális párt nem egyéb egy szavazógépnél; hogy nincs akarata, az csak hódol a kormány akaratának, az távol áll a magyar államiság eszméjétől. Bocsánatot kérek, azonban ez a szemrehányás jogosan nem illetheti meg; mert, hogy nem állunk távol a magyar államiság elvétől, a magyar független államiság eszméjétől, ezt a mi álláspontunk, a mi közjogi programmunk bizonyitja. Tudjuk, hogy 1861-ben milyen állapotban találta ezt az országot az addig lefolyt 12 évi abszolutizmus. A ogaiból kiorgatott ország területileg is eldaraboltatott. Mögötte egy szép, egy dicső és nagy multnak az abszolutizmus által eltakart emléke; mellette egy szebb, egy jobb jövőnek reménye és szembe vele a még mindig zsákmányáért küzdő abszolutizmusnak réme. Akkor a mi megdicsőült nagy hazánkfiának, Deák Ferencnek örökbecsü müve volt az a két felirat, amelyekben a történelemnek és a jogfolytonosság elvének fonalán kimutatta állami teljes függetlenségünkre való jogunkat. Az a két felirat még ma is egyik legszebb kincsünket képezi. Azokon épült fel az 1867: XII. t.-cikk és az abban foglalt kiegyezés, valamint a velünk ugyanazon uralkodóház jogara alatt álló osztrák tartományokkal minket közösen érdeklő ügyek mikénti elintézésének módja. Ezen alapnak, vagyis az emlitett törvénynek s az 1861-iki feliratokban kifejtett állásfoglalásnak köszönhetjük azt, hogy alkotmányunkban ma sincsen hézag, hogy a jogfolytonosság elve meg lett mentve és az elszakitott szálak összekapcsoltattak, amiből az következik, hogy az a függetlenségi eszme, amelyet különösen a t. függetlenségi párt mindig hangoztat, nem annak a pártnak kizárólagos tulajdona, hanem mindnyájunk szivében él és csakis gyakorlati alkalmazására nézve térnek el a vélemények. Jöhetnek idők, amidőn ezen jogfenntartást — mert jogfeladás nem történt soha — részünkről érvényesiteni fog kelleni. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) De azt az időt ma még elérkezettnek nem találom. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Polczner Jenő: Régen elérkezett! (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Pattyánszky Elek: Előttünk fekszik a közgazdasági kiegyezésnek kérdése. Ez szolgáltatja mindig a legjobb indokot annak hangoztatására, hogy közjogi helyzetünket el kell változtani Ausztriától. Én, t. Ház, az ebben a kérdésben való határozott és visszavonhatatlan állásfoglalást a mai helyzetben olyannak tekintem, mintha ezzel utját metszenők minden elképzelhető további kiegyezési kisérletnek. De, szerintem, a mi elhatározásunkat fel kell tennünk arra az időre, amikor azt fogjuk látni, hogy ezekre a közgazdasági kérdésekre nézve az ország érdekeinek megóvása mellett a kiegyezést továbbra nem lehet fentartani és ha ezt fogjuk látni, akkor mi is át fogunk lépni — legalább én részemről — arra az álláspontra, hogy mielőtt az országnak gazdasági érdekeit feláldozzuk olyan módon, hogy annak kárát valljuk, inkább át fogunk lépni a külön gazdasági politikára.

Polczner Jenő: 30 év óta valljuk kárát, még sem lépnek át a külön vámterület álláspontjára.

Pattyánszky Elek: Azért akartak ezt emliteni, mert nem a budgetvita alatt vélem ezen kérdést elintézendőnek, hanem akkor, a mikor konkrét módon fog elénkbe terjesztetni. (Helyeslés a jobboldalon.) Én azt találom, hogy a mi feladatunk nem a minket pártokra széttagoló momentumoknak kidomboritása és kiélesitése, hanem éppen a velünk szemben álló és elintézésre váró nagy kérdések szem előtt tartása miatt inkább azoknak az érintkezési pontoknak az ápolása kivánatos, amelyek minket együttesen és egymás mellett találnak. Hogyha mi ezt teszszük és hogyha mi tényleg az ország nagy kérdéseinek taglalása körül birjuk megtalálni a találkozási pontokat, akkor el fogjuk érni azt, amit el kell érnünk, hogy t. i. közös akarattal nem egymás ellen törve, de közös akarattal fogjuk az ország nagyságát és dicsőségét előmozditeni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Én ennek reményében és ennek tudatában élek és vagyok és ezzel fogadom el a költségvetést. (Helyeslés a jobboldalon.)

Makkai Zsigmond: (Halljuk! Halljuk!) Tisztelt Ház! Erdélyországot, az én szükebb hazámat, oly fejőstehénnek tekintem, amelyet mindenki megfej, de enni senki sem ad neki. Bocsánatot kérek, hogy ezt a nemes országot egy baromhoz hasonlitom, de hasonlithatom annálfogva, mert a t. miniszterelnök ur az országot a multkor egy beteghez hasonlitotta. (Mozgás.) Ezt a fejőstehenet tehát, amint mondom, boldog boldogtalan fejhette, de enni nem igen adtak neki. Azért ez is elbetegesedett. Ennek a beteges tehénnek a gondozója a miniszterelnök ur. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Helyre! Helyre!)

Elnök: Méltóztassanak, kérem, helyre menni!

Makkai Zsigmond: Engedjék meg, hogy ecseteljem most a székelyföldi sanyaru, letiport, leigázott, munkás- és birtokosnép sorsát. Mindig ugy irtózik ez a munkás- és kisbirtokosnép, ha adóról van szó, mintha a nyavalya törné. Örökké hallom, hogy nem emelik az adót. Igaz, nem is emelik. Ezelőtt tiz-husz évvel volt földadó, egy kis pótadó, volt első-, másod- és harmadosztályu keresetadó. Ez megvan ma is. Ez nem lett sem több, sem kevesebb. Hanem mégis e mellett van fegyveradó, erdőkezelési dijadó, katonaadó, kutyaadó, vasuti pótadó, községi pótadó és magánutadó, rendes adó, kereskedelmi pótadó, kórházi pótadó, utátereszi szakaszadó. E 14. tétel alatt fizet Maros-Torda-vármegyében az adózó-közönség adót. Aki elviszi őszszel a marék könyvét, azt hiszem, az azt gondolja hogy tán megbolondul délig az a pénztáros, amig kiszámitja hogy ki mennyit fizet? Előre reszket a nép, ha előljárót lát. Három napig, ha nem evett, akkor sincs jó étvágya.

Visontai Soma: Igaz, ha hatósághoz kell menni!

Makkai Zsigmond: Nem emelték az adót, mégis 14 adótétel van. Megemlitem, t. Ház, azt is, hogy mi az oka annak, hogy nem emelték és mégis ennyi az adó. Ezelőtt néhány évvel kicsavarta és megváltotta a magyar állam a községektől a községi korcsmai jogokat. Megváltotta, de becsület istenemre mondom, hogy sem az, aki megváltotta, sem az, aki eladta, sem az, aki a törvényt hozta, nem tudta, hogy az mi. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az én községemben az akkori korcsmajog 8—9 száz forintért volt kiadva. Abból a községnek minden baját a falu birája ugy, ahogy eligazitotta. Nem volt semmi teher, pótadóról szó sem volt. Most 50—60—70 százalékos pótadó terhe alatt nyög. Iyiorman igaz, nem emelték az adót, de kiütötték lábunk alól ugy a jövedelmet, hogy egyszerre élethossziglan tartó adósságot róttak ránk.

T. Ház! Az idő előrehaladt. Én a nyomoruságos állapotokkal küzdő nép közül való vagyok. Kifejezni azokat a bajokat mind, amelyek hozzám és a hozzám hasonló nyomorult néphez tartoznak, arra idő nincs, de engedjék meg, hogy, habár az idő előrehaladt is, egy pár dolgot kifejezhessek. Erdélyország azon részéből, ahol én lakom, vasut oly keveset érint, hogy elmondhatom, hogy Erdélyországot vasut kettő nem vágja: ahol pedig vágja, a szélén vágja. Erdélyországban négy hires fürdő vagyon, vannak sóbányák, öt-hat vármegyei közös havas-ut vagyon. Ez pusztulóiéiben van s annyi jövedelmet sem hajt, hogy az erdővédeket és erdészeket kifizethessük belőle. A vasutakat csak meg-megmutatták a Székelyföldnek, de ezek olyképpen nincsenek keresztülvezetve, hogy azokból jövedelmi forrásunk legyen, ennyi adó, iga és teher után. Erdélyországnak jövedelmi forrása azelőtt, a boldog időkben, a marhatenyésztés, juhtenyésztés és egyáltalában a marhahizlalás volt. Ma azonban disznót legeltetni nem lehet, mert ha a makkot megeszi, erdő többet sohasem lesz. A marhatenyésztés elveszett, mert a közlegelőt felosztották. Mikor a tagositási törvénykönyvet csinálták, égbekiáltó bünt követtek el. Miért nem csinálták azt ugy, hogy ahol nem egyenes, ott ne tagositsanak. Erdélyország határszéle hegyes-völgyes, ott tehát oly égbekiáltó igazságtalanságokat követnek el a tagositással, hogy azt ki sem lehet mondani. Tönkrejuttattak ezekkel már sok gazdát azok közül az 4—10—20 holdas birtokosok közül. Ahol a tagositás idáig meg nem történt, méltóztassanak azt beszüntetni. Ha van egy pár száz hold, azt bizony annak adják, akihez a mérnök beszál. Egy kis lucernása már nem marad a falu végén a közönséges kisbirtokosnak.

A tehetséges kereskedelmi miniszter urat igen kérném, hogy Parajdon azt a gyufagyárat, mely ott volt, de megszünt, ujra állitsa fel. Ismertem parajdi munkást, kit most a munkásotthon ebédosztogatásánál láttam. Ha most Parajdon gyujtógyár volna, ez Budapesten a munkátlanok számát nem szaporitaná. Erdélyország felvidékének semmi jövedelmi forrása nincs, mindentől ki van fosztva. Igen, t. Ház, ha azt az apró népet még jobban lecsigázni engedik a magyar törvényhozó Ház és az igen t. miniszter urak, akkor a mindennapi kenyeret ki keresi meg számunkra? Hisz amit az a szegény munkásember a földből kikapar, azt kell megenni a koldustól a királyig. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Erdélyország azon része, amelyben én lakom, meg lett fosztva szerintem minden jogától, elvették jövedelmét, kisüstös pálinkafőzési engedélyét, jött aztán a tagositás, felosztás, dohánytermelés és mindaz, amiket előszoroltam.

Én hallottam, hogy a nagy uraknak adnak mezőgazdasági cimen szeszfőzési engedélyt. A kisbirtokosnak is jó volna, hogy ha adnának egyhónapi engedélyt, mert az árad ott a mezőn, az megihatná. (Derültség.) Az idő előrehaladva, beszédemet befejezem azzal, (Halljuk! Halljuk!) hogy az 1902. évre előterjesztett költségvetést sem általánosságban, sem részleteiben el nem fogadom. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök a vitát hétfőre halasztja.

MOLL SEIDLITZ POR felülmulhatatlan **háziszer** mindama **gyomorbajoknál**, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszertárakban **MOLL** készitménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SO Legjobb fájdalomcsillapitó bedörzsölés, csuz, köszvény és egyébb meghülési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. **MOLL** készitmény kérendő.

BELFÖLD.

Gróf Lützow Budapesten. Gróf *Lützow*, a külügyminisztérium első osztályfőnöke, ma Budapestre érkezett és délelőtt a képviselőház ülése alatt értekezett *Széll* Kálmán miniszterelnökkel, majd *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszterrel.

Mangra Vazul a miniszterelnöknél. *Mangra* Vazul nagyváradi görög-keleti román püspökhelyettes tegnap *Széll* Kálmán miniszterelnöknél tisztelgett. A tisztelgésnek egyáltalán nem volt politikai jellege, de a néppárt napilapja jónak látja megkommentálni, mondván, hogy valószínűleg valami paktumról volt szó a miniszterelnök és az egykori dákóromán vezérférfiu között. Ezzel a célzatos megjegyzéssel szemben konstatáljuk, hogy a román vikárius látogatása tisztán udvariassági cselekedet volt és politikáról csak annyiban esett szó, amennyiben Mangra ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy *hazafias nyilatkozatokat* tegyen. Az persze kérdés, hogy Mangra ur multja után lehet-e hinni az ő hazafiasságának őszinteségében. De ez a kérdés egy minden jelentőség nélkül való látogatás ötletéből egyáltalán nem aktuális.

Mohay Sándor beköszöntője. *Mohay* Sándor, az igazságügyminisztérium uj államtitkára ma délelőtt foglalta el hivatalát. *Plósz* Sándor igazságügyminiszter mutatta be uj munkatársát az egybegyült tisztviselőknek, akik éljenzéssel feleltek, mikor a miniszter arra kérte őket, hogy részesitsék az államtitkárt is abban a támogatásban, amelyben neki része van. Ezután *Lányi* Bertalan miniszteri tanácsos üdvözölte az uj államtitkárt a tisztikar nevében.

Ennek a minisztériumnak személyzete — ugymond — csendes visszavonultságban munkálkodik és nem keresi a külső csillogást; természetesnek találja, ha megkövetelik tőle a kötelesség szigoru teljesitését, de megérzi, megérti és a helyzetnek megfelelő szerénységgel viszonozni is tudja a magasabb helyről feléje sugárzó jóindulatot.

Az éljenzéssel fogadott üdvözletre *Mohay* Sándor hosszabb beszéddel válaszolt. Elmondta, hogy amióta az élet küzdelmeinek terére lépett igazságügyi feladatokkal foglalkozott s a törvényhozás elé került igazságügyi kérdéseknél érvényesitette munkásságát. Kéri a tisztikar bizalmát és rokonszenvét.

Beszéde további folyamán rámutatott azokra az igazságügyi reformokra, amelyek a közel jövőben a megvalósulás stádiumába lépnek. A *polgári perrendtartás* javaslata, mely parlamenti tárgyalás előtt áll, azután az annak *életbeléptetését* közvetiteni hivatott javaslat előkészitése; ezzel kapcsolatban revizióra vár a *végrehajtási törvény*, amelynek némely intézkedései módositását a közvélemény már régen óhajtja. A *telekkönyvekre* vonatkozó intézkedések s egyáltalán a telekkönyvi ügy reformja és a *birtokrendezési eljárás* hiányainak javitása hazánk földbirtokos, különösen kisebb birtokos osztályának érdekében sürgősnek mutatkozik s ezeknek az előmunkálatai már megkezdődtek. Nagy közgazdasági érdekek teszik kivánatossá a *bányatörvénynek* modern alapon való kodifikációja és némely, a *kereskedelmi jog* körébe tartozó kérdésnek mielőbbi törvényhozási rendezését. A *büntető törvény* némely égető hiányának pótlása s a büntetőjogtudomány ujabb vivmányaival való összhangba hozatala iránt az előmunkálatok folynak. A miniszter komolyan célba vette *az ügyvédi rendtartás* reformját, amely hivatva lesz lehetőleg intézményes kereteket és biztositékokat alkotni arra, hogy az ügyvédség körében meglevő tagadhatatlanul sulyos bajok orvoslása esen az uton is remélhető legyen. Végre a távolabbi jövő homályából egész nagyságában kezd kibontakozni előttünk *az általános polgári törvénykönyv* megalkotásának óriási feladata, melyre nézve a szerkesztőbizottság tolláből kikerült tervezet a mai jogtudomány magaslatán állva törekszik az ország tényleges viszonyait, érdekeit mérlegelni, azoknak megfelelő megoldást létesiteni. Oly alkotásnak kell ennek lennie amely lehetőleg századokon át szolgálhasson alapjául a magyar jogéletnek, forrásául a magyar magánjog kifejlődésének. Az esen és más időközben felmerülendő teendők és föladatok megoldására célzó küzdelemből, — ugymond — az esen alkotásokat létesiteni hivatott munkából kérek én is részt önök között és kérem ezt ugy, hogy egységesen, tömören sorakozzunk miniszterünk ő nagyméltósága vezérlete alá.

Végül meleg szavakban köszönte meg a tisztikar szives üdvözletét s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a miniszter bizalmának alapján találkozni fog az ő munkálkodása a tisztikar támogatásával.

A lelkes éljenzés után bemutatták az uj államtitkárnak a tisztikar tagjait, akik között számos régi ismerősét üdvözölhette.

*

Mohay Sándor igazságügyi államtitkár mai bemutatkozása előtt letette a hivatalos esküt *Plósz* Sándor igazságügyminiszter kezébe.

Gyulafehérvárról táviratozzák, hogy dr. *Mohay* Sándor államtitkárrá történt kineveztetése következtében mandátumáról lemondott. A gyulafehérvári központi választmány a mai napon tartott ülésében a képviselőválasztást március 1-ére tüzte ki.

A képviselőház zárszámadási bizottsága ma este ½6 órakor *Benke* Gyula elnöklete alatt ülést tartott, melyben a kormány részéről *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter, gróf *Széchenyi* Gyula ő felsége személye körüli miniszter és *Tarkovich* József voltak jelen, a legfőbb számvevőszéket pedig *Rakovszky* István elnök és *Dárday* Sándor alelnök képviselték. A bizottság *Molnár* József referálása alapján a kisebb tárcák 1900-ik évi állami zárszámadását tárgyalta. A tárgyalás során az udvartartás, a kabinetiroda, az országgyülési és a közösügyi kiadások tételénél élénk vita fejlődött ki, melyben *Komjáthy* Béla kérdéseire és kifogásaira *Széll* Kálmán miniszterelnök adott beható és általános helyesléssel fogadott meggyőző felvilágositásokat, mig a felvetett kérdések pénzügyi és budgetális oldalát *Lukács* László pénzügyminiszter és *Rakovszky* István számszéki elnök világositották meg. A tárgyalás során a közösügyi kiadások tételéig jutottak el.

Püspöki konferencia. *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás a katholikus püspöki kart ma délelőttre tanácskozásra hivta meg budavári palotájába. A püspöki kar tagjai már jóval tiz óra előtt gyülekeztek. Pontban tiz órakor jelent meg a nagyteremben *Vaszary* Kolos hercegprimás, akit belépésekor a püspökök mély tisztelettel üdvözöltek. A hercegprimás megnyitván az ülést, előadta, hogy a mai püspöki tanácskozásnak föladata tanácskozni azokról a módositásokról, amelyeket az autonómiai kongresszus alkalmával a huszonhetes bizottság tervezetére vonatkozólag a püspöki kar beterjeszteni szándékozik. A jegyzői tisztség vitelére dr. *Várossy* Gyula székesfejérvári püspököt kérte föl. A konferencia, melyen mindvégig a biboros hercegprimás elnökölt, délelőtt 10 órától 1 óráig tartott. A püspöki kar az autonómiai kongresszus elé terjesztendő módositások közül megállapitotta azokat, amelyek alapitványi és iskolai ügyekre vonatkoznak és kijelölte kebeléből azokat a főpapokat, akik az egyes módositásokat a kongresszus elé terjesztik. Ma különben nem végezhették el az egész anyagot és a püspöki kar holnap délelőtt 11 órakor ujra összegyül, hogy folytassa tanácskozásait. A legközelebbi időben alkalmasint még több püspöki konferencia lesz.

Gazdasági egyesületek a kormánynál. Torontál, Temes, Bács-Bodrog és Veszprémvármegyének öt gazdasági egyesülete képviseletében ma küldöttség járt *Széll* Kálmán miniszterelnöknél és *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszternél. A tisztelgés a képviselőház miniszteri szobájában történt. A küldöttséget *Tallián* Béla v. b. t. t. képviselőházi alelnök vezette. *Tallián* Béla röviden előadta a küldöttség kérelmét: rendelje el a kormány, hogy azok a tejszinszállitmányok, amelyek valamely vajtermelési központba vannak irányitva, valamint a vajtermelési központokból a rendeltetési helyükre visszaküldendő tejszinszállitó edények a magyar államvasutakon és az államvasut kezelésében levő vonalakon önköltségen szállittassanak.

Széll Kálmán miniszterelnök felelt Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter nevében is. Szivesen veszi át a kérvényt s biztosithatja a küldöttséget a kormány teljes jóindulatáról. Hogy a kérelemnek miképpen felelhet meg, azzal a szállitási kedvezménynyel-e, amelyre tendálnak, vagy valamely más alkalmas módon, azt most még nem mondhatja meg, a kormánynak tanulmányoznia kell az ügyet, de meg lehetnek győződve, hogy ami módjában áll, azt készséggel megteszi a kérelmezők érdekében.

A küldöttség megnyugvással és nagy örömmel fogadta a kormányelnök válaszát.

Az ökörmezei petició. A Kuria első választási tanácsa *Paiss* Andor elnöklete alatt ma harmadik napja tárgyalta a gróf *Teleki* Gyula ellen beadott peticiót. Ma dr. *Metzler* Gusztáv válaszolt a védelemnek s ujból kérte a vizsgálat elrendelését. A válaszok és viszonválaszok után a tanács ½2 órakor visszavonult. A határozatot hétfőn délelőtt ½10 órakor fogják kihirdetni.

A szerb kongresszus. A szerb egyházi kongresszus összehivása dolgában, mint félhivatalosan jelentik, *Széll* Kálmán miniszterelnök még eddig nem tett előterjesztést a királynak. A kongresszus összehivására és a választások megejtésére, valamint a kongresszus megnyitására nézve a miniszterelnökségnél az előkészületek folyamatban vannak, ugy, hogy döntés esetén a királyi határozat a minisztériumot nem fogja készületlenül találni. Miután még a kongresszus összehivása nincs eldöntve, annak napirendjéről beszélni korai dolog. Az azonban valószinünek látszik, hogy a kongresszus az uj statutumokat *nem* fogja tárgyalni, hogy igy a kongresszus a felhalmozódott sok rendes munkáját minél előbb elvégezhesse. Az iránt nincs döntés, hogy a szerb püspöki zsinat, melynek feladata lesz a temesvári püspöki szék betöltése, a kongresszus előtt, vagy azzal egyidejüleg hivassék össze. A kongresszusról és a püspöki zsinat összehivásáról terjesztett egyéb hiresztelések alaptalanok.

A költségvetési vita. A képviselőház hétfőn folytatja az 1902. évi költségvetés általános tárgyalását. Szólásra fel vannak iratkozva a jobboldalról *Bujanovich* Gyula, gróf *Keglevich* Gyula és *Nagy* Sándor, az ellenzék részéről *Előtvös* Károly, *Nessy* Pál, *Darányi* Ferenc, *Rakovszky* István, *Horváth* Gyula, *Pichler* Győző, *Gaál* Sándor, *Trubinyi* János, *Visontai* Soma, *Rákosi* Viktor és *Beöthy* Ákos.

Az uj állami számvevőszék helyszini vizsgálatai. *Rakovszky* István, az állami számvevőszék elnöke, több állami hivatal számvitelének és vagyonkezelésének a helyszinén leendő megvizsgálását rendelte el. E végből *Karpinecz* Cyrill számvevőszéki titkárt, *Laky* Sándor főszámtanácsost és *Kádasi* Gusztáv számtanácsost küldötte ki.

A deési képviselőválasztásból kifolyólag báró *Dániel* Tibor megválasztására nézve az ellenlési részéről és érdekében mindenféle hiresztelések bocsájtanak világgá. Ezekkel szemben a legmegbizhatóbb helyről nyert értesülés folytán kijelenthetjük, hogy e hiresztelések teljesen alaptalanok, különösen az, hogy báró Dániel Tibor megválasztása a megye békéjét egyáltalán zavarná s a fennálló törvényes rendet megtámadná, vagy hogy a választás eredménye folytán oly elemek vergődtek volna felszinre, amelyek a közjónak veszedelmére lehetnének, főleg, ha tekintetbe veszszük, hogy báró Dániel Tibor pártján volt, kettő kivételével az egész arisztokrácia, valamennyi földbirtokos, az összes lelkészek, tanárok és tanitók, egyszóval az értelmiség szine-java, ugy hogy éppen az ő győzelme nyujtja a legnagyobb garanciát a társadalmi béke és a közrend fenntartására. Az a hiresztelés pedig, hogy nagyszámu aláirással ellátott kérvényt fognak beadni a deési kerület választói jogának felfüggesztése tárgyában, ugy látszik: a választók ijesztgetésére célzó koholmány.

Az államvasutak bevétele. A Magyar Államvasutak januári bevétele 8086 kmnyi saját hálózatukon az ideiglenes összeállitások szerint: 3,569.600 koronát tesz a személy- és podgyász, 11,638.500 koronát pedig a gyors- és teherároszállitásból. Ez az összesen 15,208.100 korona mintegy 300.000 koronával kevesebb az 1901. januári végleges bevételeknél.

A diósadi mandátum. A képviselőház ötödik biráló-bizottsága ma délben egy órakor *Münnich* Aurél elnöklete alatt tartott ülésében elhatározta, hogy a diósadi választás vizsgálóbiztosának, *Isseleutz* Győzőnek jelentését március 4-ikén tartandó ülésében tárgyalja s az ügy előadásával *Issekutz* Győzőt bizta meg.

A katholikus autonómia. A katholikus autonómia szervező-kongresszusa 17-én, hétfőn délután 4 órakor az ujvárosháza tanácstermében folytatja tanácskozásait. Napirendre kerül a 27-es bizottság által kidolgozott elaborátum részletes tárgyalásának folytatása a 20. §-tól kezdve.

Visszavont petició. A Pol. Ért. jelentése szerint a Rozsnyón megválasztott gróf *Andrássy* Géza mandátuma ellen beadott peticiót a Hodinka-párt visszavonta.

KÜLFÖLD.

Az osztrák költségvetési bizottság jelentése. Az osztrák költségvetési bizottságnak az 1902. évi költségelőirányzatra vonatkozó jelentése, melyet ma osztottak ki, a többi között ezeket mondja:

A költségvetési bizottság nem tagadhatja, hogy az egyensuly a beterjesztett előirányzatban csak ugy volt helyreállitható, hogy a költségvetésbe *rendkivüli bevételi tételt vettek be*, amely előreláthatólag a jövőben *nem fog többé rendelkezésre állani*. Épp ezért a költségvetési bizottság valamennyi kormányzati ágat kiadási költségvetésében *a legszigorubb takarékosságra inti*, annál is inkább mert egyes bevételi forrásoknál a bevételek előirányzata *meghaladja a határt, amely a középszerü jövedelemnek megfelel*. A jelentés azután örömmel üdvözli *a valuta-reform* akciójának haladását és szükségesnek mondja, hogy *a monarkhia két állama között a gazdasági viszonyokat minél előbb véglegesen rendezzék*.

Az angol flotta szaporitása. Londonból táviratozzák, hogy a haditengerészetre előirányzott költségek 31,255.000 fontot tesznek a tavalyi 30 875.000 fonttal szemben. Az előirányzott összegből *9,058.000 fontot uj épitkezésekre* szántak amely összegből 700.000 fontot uj hajók épitésének első részlete gyanánt állitottak be a költségvetésbe. Az előirányzattal benyujtott memorandumban az admirálitás első lordja ezt mondja:

Amint a flotta nagyobbodik, a legénységet is szaporitani kell ugyanabban az arányban. Kitünt, hogy a flottaszolgálatra olyan hajók szükségesek, amelyek hosszabb ideig maradhatnak tengeren. Elhatároztuk tehát, hogy az uj torpedónaszád-szuzók tipusait megerősitjük és uj hajóosztályt teremtünk, amelynek neve *scouts* lesz. Az angol magánhajógyárak felszólitást kapnak, hogy az uj hajókra nézve terveket nyujtsanak be. Azonkivül külön bizottság fog alakulni, amelylyel az admiralitás tanácskozni fog több hadihajó fölszerelésének erőssége felől. Végül bejelenti a miniszter, hogy a most épülő hajóknál több kazántipust fognak alkalmazni, amelyet a kazánbizottság próbára ajánlott.

Az előirányzatban 122.500 font sterling van felvéve a személyzetnek 8875 emberrel való szaporitására. A jövő évben öt hadihajó, hét páncélos cirkáló, két korvett, két segédhajó és két torpedóromboló készült el és megkezdik két hadihajó, két páncélos-cirkáló, két harmadosztályu páncélos-cirkáló, négy Scouts, kilenc torpedóromboló, négy torpedónaszád és négy tengeralatt járó hajó épitését. Több hadihajót átalakitanak illetőleg ujra felszerelnek.

A pápa a keresztény-demokraták ellen. Két hónappal ezelőtt megirtuk, hogy a pápa elrendelte a keresztény-demokrata egyesületek felosztását. Ez a rendelet, mint most Rómából jelentik, csakis az olasz keresztény-demokrata egyesületeket érinti, amelyeket *Murri* abbé alakitott. Ilyen egyesület 7000-en felül volt Olaszországban és az olasz válási törvény szőnyegrehozatala alkalmából nagyon a kezére játszott volna a Vatikánnak, de tekintve azt, hogy ezek az egyesületek *a római kérdést nem vették föl programmjokba*, a pápa attól tartott, hogy egykor a konzervativek mellé sorakozva, a kormány erősségét fogják alkotni. *A rendelet Rampolla müve volt* és ugy hallatszik, hogy kihirdetése előtt élénk vita tárgyát képezte a bibornoki kollégiumban. Különösen a papabilisek helytelenitették, mert a laikus katholikus tömegek akcióját ugy politikai, mint szociális és gazdasági szempontból szükségesnek tartják.

Kitchener visszahivása.

Budapest, február 15.

Minden bővebb magyarázat nélkül érkezik Londonból az a hir, hogy az angol kormánykörökben terjesztett információk szerint *Lord Kitchener áprilisban Londonba érkezik.* Még nem tudják, vajjon a délafrikai generalisszimusz résztvesz-e a koronázó ünnepségben, de nem tartják valószinünek, mert *Kitchenernek fontos és sürgős dolgok miatt haladéktalanul Indiába kell utaznia.*

Ez a hir többet sejtet, mint amennyit mond. Az bizonyos, hogy mig Dél-Afrikában háboru van, a generalisszimusz nem távozhatik onnan két hónapra. Ha mégis elmegy onnan, akkor vagy meglesz a béke áprilisig, vagy *Kitchenert* tehetetlen hadvezérnek tartják s más valakit küldenek helyébe. De mivelhogy *Kitchener* az angol hadsereg legkitünőbb hadvezére, az alternativának bizonyára az első része kerülhet kombinációba.

Kitchener a londoni hir szerint *Indiába megy, haladéktalanul, fontos és sürgős ügyek miatt.* Talán éppen ezek a sulyos jelzőjü ügyek siettették Afrikából való távozását. Ha igy áll a dolog, akkor Indiában nagy lehet a veszedelem. Néhány táviratunk, melyeket hetekkel ezelőtt s azóta is közreadtunk, sejtetik ezt a veszedelmet. Indiában óriási az éhinség, a néptörzsek közül többen lázongnak. A lázongást Afghanisztánon át támogatja Anglia ősi ellenfele, Oroszország. De ezenfelül Németország perzsiai céljai is veszélyeztetik Anglia érdekeit. Minderről tudomásunk volt. De hogy a veszedelem oly erősen zörget kincses India kapuin, mint ahogy a londoni távirat sejteti, arról eddig nem igen esett szó.

London, február 15.

A *Standard* jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Azt hiszik, hogy az angolok, mikor az Oranjeben rendezett hajtóvadászatnái elérték a heilbron—wolvehoeki vonalat, már csak hatszáz embert kergettek maguk előtt. A többi boer, számra nézve ezernégyszázan, már kivágták magukat kelet felé és most Reitz környékén állanak. *De Wet* valószinüleg ujra meg fogja kisérelni, hogy keresztültörjön észak felé és egyesitse a már kis csapatokra bomlott haderőt.

London, február 15.

Ugy hallatszik, hogy a kormány *számüzetni akarja Lynch Arthur galwayi ir képviselőt*, aki a boerokkal az angolok ellen harcolt. *Lynch* még egyre Párisban tartózkodik és aligha fog valaha visszatérni, mert a kormány egy bizottságot akar összeállitani, amely bizottság tanuvallomások alapján *árulónak fogja Lynchet nyilvánitani.* A tőtanu egy *Kidney* nevü táviró-hivatalnok lesz, aki már meg is érkezett Dél-Afrikából. *Kidney* az ellenségeskedés idején Pretóriában volt hivatalnok és kényszeritették, hogy belépjen egy boer kommandóba. Akkor látta, hogy *Lynch* egy kommandó élén mint parancsnok működik.

Pretória, február 15.

Kedden éjjel egy lovasitott csapat, amelyet *Kekevich* ezredes kiküldött, Kotyfontein mellett megtámadott egy kis boer tábort és elfogott tiz boert.

Fokváros, február 15.

Egy küldöttség, melyet *Hahn*, a South African College tanára vezetett, ma Gordon Sprigg minis-terelnöknek *nyilatkozatot* nyujtott át, melyet a német klub hétfőn elfogadott és 76 előkelő német lakos aláirt. Ez a nyilatkozat az Európában *az angol hadsereg ellen*, nevezetesen a boer nőkket és gyermekekkel való bánásmódot illetőleg emelt *sulyos vádakat*, amit *alaptalanokat visszautasitja.* Hahut, a kormányzó is fogadta, aki örömét fejezte ki a németek magatartása fölött és megjegyezte, hogy a határozatot el fogja küldeni Chamberlainnek.

London, február 15.

A ma közzétett veszteség kimutatás szerint *Klipriver* mellett 4 tiszt megsebesült, 2 ember elesett és 27 megsebesült.

A bosnyák vasutak.

Bécs, február 15.

A képviselőház ma folytatta a bosnyák vasutak tárgyalását. *Persics* volt az első szónok, aki azt hangoztatta, hogy a horvátok mindig készek a kormányt támogatni, ha az okkupált tartományokról van szó. Elismeri, hogy a megszállott tartományok kormányzata kitartással igyekszik teljesiteni a nagy feladatot, amelyre vállalkozott. A boszniai kormány csak kötelességét teljesiti, ha szigoruan bánik azokkal a lelkeltelen izgatókkal, akik az osztrák-magyar uralom ellen izgatnak. Megrovást érdemel a kormány azért, hogy nem nyilatkoztatta ki még világosan, hogy *Bosznia és Hercegovina a horvát koronáé, amelynek viselője Ausztria császárja.*

Wittek lovag vasutügyi miniszter konstatálja, hogy a kormánynak sikerült a bizottságban a javaslat ellen felhozott aggályokat annyira eloszlatni, hogy a bizottság az összes szavazatokkal egy ellenében elfogadásra ajánlotta a javaslatot. A miniszter különösen becsesnek tartja, hogy a *dalmata* képviselők pártolják a javaslatot. Utal arra, hogy ez a törvényjavaslat a *közös* és a *magyar* kormánynyal létrejött megállapodás eredménye és célja az, hogy a monarkhia által a megszállott tartományokban elvállalt nagy kulturfeladatoknak egy fontos részét megoldásra vigye, és hogy e szimpatiákat a törvényjavaslat iránt a közlekedés javulásán kivül az a körülmény is fokozza, hogy a 120 millióval előirányzott épitési költségek kivitelére egy beruházási akció fog kifejtetni, melyhez nem a monarkhia, hanem a megszállott tartományok pénzeszközeit fogják felhasználni. Minthogy a megszállott tartományok meglepő gazdasági fejlődésük mellett sem képesek az összes terheket viselni mind a három tervezett vonal után, magától értődik, oly megosztása a terheknek, hogy a pénzeszközök biztositása a megszállott tartományok részéről első sorban csak a szandsaki vonal kiépitésére terjed ki és csak ennek elkészülése után gondoskodnak majd a párhuzamosan kiépitendő további vonalak pénzügyi alapjairól. Azt hiszi, hogy pénzügyeink kimélésének ez az elve helyeslésre számithat, annál is inkább, mert a kitüzött cél elérése nagy eredményeket igér a monarkhia mindkét államára és Bosznia gazdasági fejlődésére nézve. Az által, hogy a szandsáki vonal épitését nem finanszirozzák a két állam kvótakulcs szerinti hozzájárulásával, hanem ehhez a megszállott tartományok saját jövedelmeit használják fel, elesik minden alapja annak az inditványnak, hogy a határozatot függeszszék fel a kvótakulcs megállapitásáig.

A miniszter a tervezett vonalak nagy közgazdasági becsét fejtegeti az egész monarkhia szempontjából és megjegyzi, hogy *Magyarország egyoldalu érdekéről* már azért sem lehet beszélni, mert Ausztria ipara fejlettebb, ami Boszniának az ipar termékeivel való ellátására nézve lényegesnek látszik. A miniszter örömét fejezi ki, hogy a nehézségek daczára sikerült a közös és a magyar kormánynyal megállapodásra jutni a két állam csatlakozó vonalainak párhuzamos kiépitésére nézve.

Azzal a szemrehányással szemben, hogy a dobolj-samaci vonal is *csak magyar érdekeknek* szolgál, konstatálja a miniszter, hogy ez a vonal nem a magyar kormány kezdeményezéséből eredt, hanem hogy a bosnyák-hercegovinai kormányzat kezdeményezte. Vázolja e vonal kereskedelmi előnyeit Ausztriára nézve, pénzügyi és müszaki okokkal részletesen igazolja a banjaluka-jajcei vonal keskenyvágányu rendszerét és kijelenti, hogy nyiltan meg kell vallania, hogy az osztrák közlekedési politika szempontjából nem lelkesedhetik ezért a vonalért, habár ez néhány kilométerrel rövidebb is, mert a *Budapesten át* vezető vonal mégis többet képes szolgáltatni. Ezért az utóbbi vonal kereskedelmi tekintetben mindig elsőbbrangu lesz és ha a vonalat használjuk Boszniával való forgalmunkban, nekünk is érdekünk lesz, ha ez a vonal rendes vágányu csatlakozást kap, mely a forgalomképességet emeli. A miniszter végül reflektál az előtte szólók megjegyzéseire és hangsulyozza, hogy oly kérdések megoldásánál, melyek mind a két államot érdeklik és nehéz kulturális és gazdasági feladatokra vonatkoznak, minden egyoldalusággot ki kell zárni és hogy a tényállás méltányos mérlegelése mellett nem lehet félreismeri azt, hogy első sorban lényeges siker látható abban, ha az összmonarkhia érdekei mellett a két állam érdekeinek megóvásában bizonyos egyenletesség érvényesül. (Közbekiáltások.) Ez az elv abban jut érvényre, hogy a közös érdekben álló sarajevo-sandsaki vonal előtérbe lép és a másik két vonal, mely tulnyomólag az egyik vagy a másik állam érdekét szolgálja, második sorba helyeztetik. A miniszter utal arra, hogy ebben *nevezetesen a magyar óhajok nem érvényesültek egész terjedelmükben*, hanem hogy közös érdekből, előrebocsátva az összmonarkhia érdekeit, több tekintetben készség nyilvánult arra hogy a másik állam egyenlő figyelembevételének parittásával szemben koncessziók tétessenek. A miniszter végül sajnálkozását fejezi ki arra nézve hogy *Ellenbogen* tegnap oly *invektivákkal illette a másik államot*, melyeket jobb lett volna elkerülni.

Lecher (magyarul): Éljen Wittek!

Az angol-japán szerződés.

Jokoháma, február 15.

Az angol-japán szerződés megkötésének örömére az idevaló iparos- és kereskedő-testületek ünnepséget rendeztek. Tokióban a diákság fáklyásmenetet rendezett, amely az angol követ és a kü ügyi hivatal háza elé vonult. Egy párt, amely nemzeti szövetségnek nevezte magát, fölosztott, mert az angol-japáni szövetséggel megszünt önnállásának alapja. Az ellenzék vezérei is helyeslik a szerződést.

London, február 15.

Rosebery ma este egy liberális gyülésen beszédet tartott, amelyben helyeselte *Landsdowne* külügyminiszternek a németalföldi jegyzékre adott méltó és megfelelő válaszát. Azt hiszi azonban, hogy meg kellene engedni a boer megbizottaknak, hogy visszatérhessenek Dél-Afrikába, de azzal a föltétellel, hogy a béke érdekében mennek oda. Aztán a különböző politikai kérdésekkel foglalkozik és *szigoru vizsgálatot követel a lóvásárlás dolgában. A Japánnal kötött szerződésre* nézve várakozó álláspontra helyezkedik és azt mondja, hogy a szabadelvüpártnak, amely tizenhat év óta nem volt kormányon, régi programmját ujjal kell fölváltania. A *Gladstone* ajánlotta ir törvényhozás meghalt. *Rosebery* határozottan ellenzi, hogy Irországnak külön független parlamentje legyen, mert az irek egészen nyiltan Anglia ellenségeinek vallották magukat. Az irek és a szabadelvüpárt között szövetség nem lehetséges többé. Az ir kérdés megoldásához a két nagy angol párt teljes figyelmére és energiájára lesz szükség.

London, február 15.

Rosebery beszéde általános csalódást keltett. A *Daily Telegraph* valósággal *kétségbe esik Rosebery jövőjén. Rosebery*, mondja a nevezett ujság, egyre hangoztatta, hogy csak a saját nevében beszél, de pártvezér párt nélkül olyan, mint a lokomotiv lendítő kerék nélkül. A *Temps* sajnálja, hogy *Rosebery* hideg vizzel akarta lehüteni azt a lelkesedést, amelyet az angol-japán egyezmény keltett. A *Daily Mail* azt mondja, hogy szavai a háboruról a lehető legszerencsétlenebbek. Csak a *Gladstone*-tól való elválását üdvözlik az unionisták.

London, február 14.

A képviselőház ülésén *O'Shea* azt kérdezi, hogy az angol-japáni szerződés 1. és 3. cikkében előforduló *más hatalmasságok* kifejezés *Khinára is értendő-e* és hogy a szerződésbe ütközik-e az, ha Khina más hatalmasságoknak rendkivüli kereskedelmi privilégiumokat ád, vagy ha elismeri más hatalmasságok befolyás-körét.

Cranborne azt mondja, hogy nem szokás valamely szerződésnek egyes szavairól hivatalos magyarázatot adni, a mig olyan körülmények nem állanak be, amelyek ilyen magyarázatot szükségessé tesznek. A többi hatalmasságok, amelyekről az emlitett két cikkben szó van, azok az országok, amelyek poli-

tikai vagy kereskedelmi összeköttetésben vannak Khinával vagy Koreával.

London, február 15.

Most már kétségtelen, hogy Anglia Japánnal a közzétett egyezségen kivül január 30-án *titkos katonai szövetséget* is kötött.

Pétervár, február 15.

Az angol-japán egyezményről a *Szvjet* azt mondja, hogy Oroszország ugy mint az összes hatalmak teljesen nyugodtan vette tudomásul az egyezményt, mert annak lényeges intézkedései, melyek az illető államok integritását s függetlenségét biztositják, a Khinában tavaly követett orosz politikának is alapját alkották. A béke és a status quo fenntartása a távol Keleten mindig egyik törekvése volt Oroszországnak. Hogy Anglia kötelezte magát, hogy öt évig nemcsak hogy elismeri, hanem védelmezni is fogja függetlenségét, ez teljesen megfelel az orosz kormány óhajainak. Ugyanily értelemben nyilatkozik a *Brzsevija Vjedomoszti* és a *Novoszti* is. Az utóbbi lap az egyezményben csak kiegészitését látja az orosz-japán és az angol-német egyezménynek és hangsulyozza annak békés jellegét.

A spanyol-amerikai háboru titkai.

Budapest, február 15.

Henrik porosz herceg utban van Amerika felé, ez a vendéglátás nagyon bántja az angolokat, akik erősen tartanak Németország és Amerika nagy barátkozásától. Hogy tehát ürmöt csöpögtessenek a barátkozás poharába, az angol lapok egy négyesztendős diplomáciai titkot szellőztettek, amelylyel be akarták mártani a németeket az amerikaiak szine előtt. Azt irták az angol lapok, hogy 1898. április 14-én, a spanyol-amerikai háboru kitörése előtt, a washingtoni nagykövetek összegyültek *Pauncefote* angol nagykövet lakásán s ott bizalmasan megbeszélték az intervenció kérdését. Az angol lapok szerint az összes hatalmak csititani akarták Amerikát, csak Anglia iparkodott az amerikaiaknak szabad kezet biztositani. Az angol sajtó főképp Németországot tünteti fel fő-csititónak. Ezzel szemben a német lapok azt bizonyitgatták, hogy ennek az állitásnak éppen a visszája igaz. Nem Németország, hanem Anglia iparkodott az Unio kezét megkötni s éppen Németország igyekezett arra, hogy Amerika szabadon érvényesitse hadierejét Spanyolországgal szemben. Ez a kölcsönös árulkodás nagy port vert fel s szóba került ma az angol alsóházban is. Erről a következő jelentést kaptuk:

London, február 15.

Norman az alsóház mai ülésén felvilágositást kér az európai nagyhatalmasságok nagyköveteinek a washingtoni angol nagykövetségen 1898. április havában tartott tanácskozásáról.

Cranborne külügyi államtitkár kijelenti, hogy az értekezletet 1898. április 14-ikén tartották és *Pauncefote* hivta össze, mint a nagykövetek doyenje, néhány kollégájának szóbeli előterjesztésére. Akármilyen nézeteket vallott is *Pauncefote* ezen a tanácskozáson, amelynek nem volt formális jellege, csak személyes nézeteit fejezte ki és nem az angol kormány utasitására nyilatkozott. A tanácskozás azzal végződött, hogy a nagykövetek abban állapodtak meg, hogy azonos tartalmu táviratokat intéznek kormányukhoz, amelyben az amerikai kormánynak átadandó további közleményeket hoznak javaslatba. *Pauncefote* táviratának megérkezése után az angol kormány azonnal válaszolt és ellenezte az amerikai kormányhoz intézendő jegyzék előterjesztett szövegét, amelyet meggondolatlannak tekintett. Két nappal később *Pauncefote*val közölték, hogy az angol kormány elhatározta, hogy nem tesz lépéseket. Beszédét azzal fejezi be az államtitkár, hogy akkor az angol kormánynak nem volt tudomása a német kormány magatartásáról. (Tetszés.)

Dillon azt kérdezi *Cranborne*tól, hogy felhivta-e a kormány a figyelmet a hivatalos német jelentésre és hogy ez a jelentés helyes-e.

Cranborne azt válaszolja, hogy iménti adott válaszához nincs mit hozzátennie.

New-York, február 15.

Az idevaló lapok sokat foglalkoznak *Pauncefote* angol nagykövetnek a spanyol-amerikai háboru kitörése előtt tanusitott magatartásával. Több lap, igy a *Journal*, a *World* és az *Express* erősen kikel *Anglia ellen, amelyre rábizonyult az Egyesült-Államokkal szemben való kétszinüsége és árulása.* Washingtonból ma érkezett jelentések kiemelik azt a tényt, hogy *Pauncefote* a jegyzéket nem francia, hanem angol szövegben terjesztette elő. Ez határozottan ellene vall, mert ha a jegyzék más oldalról indult volna ki, bizonyára francia nyelven terjesztette volna elő.

Egy tényt most elismer az egész amerikai sajtó, t. i. azt, hogy *az angol legenda teljesen meg van semmisitve*, hogy az európai hatalmasságok részéről soha sem fenyegette Amerikát a beavatkozás veszélye és hogy Németország magatartása mindig barátságos volt. Az egész dolgot *Cranborne* hozta szőnyegre. A viszály nagyon tisztázza a helyzetet. A német hivatalos lap közleményével elérték az óhajtott eredményt. A *Sun* hosszabb cikkban igyekszik *Pauncefote* pozicióját mentegetni és igy fejezi be cikkét: Nagyon jól esik azonban az amerikai népnek látnia, hogy *Vilmos* császár oly gyorsan és nyomatékosan tette rá nehéz lábát a második kollektiv jegyzékre.

London, február 15.

A *Times* washingtoni levelezője jelenti tegnapi kelettel: Most abban a helyzetben vagyok, hogy hitelesen konstatálhatom a tényállást a *Reichsanzeiger* szerdai számában megjelent közlemény dolgában, amely *Holleben* német nagykövetnek a brit nagykövet ellen emelt harmadik vádját foglalta magában. Azt az iratot, amelyet a német nagykövet idéz, *Pauncefote* nem a kormányokkal való közlés végett terjesztette a diplomáciai kar tagjai elé. Csak hozzávetőleges tervezet volt, amelyet a francia nagykövetnek adtak át, hogy az együttes távirat szerkesztésében segitségére szolgáljon. Ezt a tervezetet nagyon megváltoztatták és kibővitették. Az igazság az, hogy mind a hat nagykövet és követ, Pauncefote és Holleben kivételével, fölöttébb kedvezően fogadta az intervenció tervét. A Spanyolország érdekében való jegyzéket az *osztrák-magyar* nagykövet hozta javaslatba. Pauncefote mérsékelni akarta kollégáinak buzgalmát. Mint másokra, reá is mély benyomást tett az április 10-iki spanyol jegyzék, amelyben Spanyolország nagy engedményeket tett az Egyesült-Államoknak. Ugy gondolta, hogy ez változtat a helyzeten és ujabb lehetőséget nyujt a háboru kikerülésére. Azon fáradozott, hogy a nagykövetek tanácskozásának alapul szolgáló nyilatkozatnak az Egyesült-Államok iránt fölöttébb előzékeny és barátságos alakot adjon. Ugy vélekedett, hogy az április 10-iki spanyol jegyzék kellő alapot nyujt a viszály békés elintézésére. Ennél tovább azonban nem ment, hanem amint Cranborne megszövegezte az együttes táviratot, közbeszurta azt a mondatot, hogy a kubai intervenció nem volna jogosult és más mondatokat is.

Washington, február 15.

A képviselőház tegnapi ülésén *Wheeler* a mostani amerikai kormány magatartását *ismételten szolgaiasnak* mondja. Undor fogja el, ugymond, arra a gondolatra, hogy amerikai emberek Angliába utaznak, hogy *kezet csókoljanak Edvárd királynak* és hogy *Roosevelt* elnök családjának egyik tagja Londonba megy a koronázásra. Rosszalja azt is, hogy olyan nagy zajt ütnek *Henrik porosz herceg látogatásával.* Az egyes pártok szónokai tiltakoznak *Wheeler* beszéde ellen, amelyet mindnyájan nagyon inopportunusnak mondanak.

HIREK.

Trieszt.

Mint távoli menydörgés robaja, ugy hat el hozzánk a trieszti utcai ütközet hire. Nálunk csend és nyugalom, de odalenn forrong a világ s véres betükkel irnak le egy mondatot a tőke és munka harcának történetéből. Amire eddig még nem volt példa, a munkások céhek és osztályok választalát ledöntve, egyesültek egy tömegbe s ezernyi ezer szolga, mint egyetlen ember állott tömör sorokban a csillámló szuronyok, a töltött fegyverek elé.

Mi csak táviratban olvassuk a hirt, hogy abban a vérfagyasztó pillanatban, mikor már célzott a katonaság, kivált a tömegből egy senki, egy névtelen ember, de lelkében a világ millió elnyomottjának önérzetével, bátorságával és büszkeségével harsogta:

— Lőjjetek, ha mertek!

Mellén feltépte a kék munkás-zubbonyt, széttárta ingét, s mint mult idők hősei, állott a rászögződő puskacsövek előtt.

És ekkor egy őrmester elordította:

— Feuer!

Huszonöt fegyver dördült egy pillanatban, puskaporszaggal, hörgéssel, jajjal telt meg a levegő, véres lett az utca kövezete; vagy tizen meghaltak, ötvenen pedig megsebesültek.

A gondolkodó emberben megáll az ész, s borzalommal kérdezi: — Miért?

Kellett-e ez a sortüz? Vajjon vadállatokkal állottak-e a katonák szemközt? Hát nem rágalmazás, rosszakaratu ráfogás, hogy az angolok bánnak kegyetlenül a boerokkal? Hisz ott háboru van. Esztendők óta két nép visel hadjáratot egymás ellen, az egyik csak a másik pusztulásával vehet szabad lélekzetet. Általános emberi érzések után itélve, lehet ez a háboru becstelen, lehet kegyetlen, de a trieszti eset még becstelenebb, még kegyetlenebb. Ott messze *Dél-Afrikában* ellenséget törnek össze, itt, a monarkiában polgárokat ölnek meg.

Munkás polgárokat! Illethet-e szebb cim, mint ez, bárkit az államban? A hercegi, grófi rang, a vagyon előkelősége örökség, kis társaságokra szoritkozik és kis társaságokat boldogit. De a munkás polgárok, akár észszel, akár kézzel dolgoznak, alkotják az állam igazi tekintélyét, hatalmát és erejét. Az a kék munkás-zubbony van olyan tiszteletreméltó, mint a generális uniformisa s a béke idején hasznosabb is annál.

Lehet, hogy csak utópia, örökös álom, de a szegények és elnyomottak nem tudják sohasem észszel felfogni, hogy ha a természet egyformán teremtett meg minden embert, mért van a földi javak elosztásában olyan rettenetes különbség. Nem ösmerjük a trieszti munkások követelését. de bizonyára nem lehetett olyan borzasztóan tulzott. Emberek kértek emberektől. S a tagadó nem! szóra megmozdult az egész város. Nem száz, kétszáz, vagy ezer munkás, hanem *minden* munkás. Ez az igazi összetartás! A kovács letette kalapácsát, a suszter félredobta a kaptafát s összeállott mind egy tömegbe.

— Egyért mindenki, tehát mindenki mindenkiért! — ez volt a jelszó.

És szembe került egymással a nép és a katonaság. Csupa félreértésből egy őrmester azt hitte, hogy főhadnagyát megdobálták és tüzet vezényelt. A hatás irtózatos volt. Ártatlan, védtelen emberek fetrengtek vérben; temetések csapatostul lesznek, de a katonaság becsületén katonai szempontból nem esett csorba.

Oh, de hiába volt a sortüz. Egy ember lehet gyáva, de a tömeg, ha méltatlanul, brutálisan bántják, fanatikus és vad, nem fél se szuronytól, se golyótól. Hiába ömlött a vér, az asszonyokban feltámadt az az irtózatos vadság, melyről csak elzúgott forradalmak lapjain olvashatunk s nem törődve élettel, szépséggel, belerohantak a szuronyokba. A tömeg nem adta meg magát, nem hátrált meg a dörgő fegyverektől és — győzött.

A munkásoknak minden követelését teljesitik!

Ha ezt az irtózatos vérengzés előtt tették volna meg, akkor Trieszten a munkások és munkaadók között egy még eddig nem ösmert szerető, hüséges viszony állott volna be. De igy a munkások *győztek* s tovább is ellenfeliknek tekintik a munkaadókat. S győzelmükkel hatalmas példát mutattak. Bebizonyitották, hogy egységes erővel és elszántsággal holttesteken és véren is átgázolva elérik ábrándjaikat s hogy nem hiába hirdeti lobogójuk:

Azért, mert fönn a gálya,
S alul a viznek árja;
Azért a viz az úr!

A katonaság pedig szomoru gyászmenetben mehet vissza kaszárnyájába. Soha méltatlanabb, igaztalanabb és szánandóbb szerepet nem játszott. Védtelen embereket ölt meg, de fölebbvalói dicséretét és elismerését talán kivivta.

P.

Budapest, február 15.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.**

— **A gödöllői vadászat.** A király tegnap délelőtt Gödöllőn vadászott. A vadászatra *Liechtenstein* Rudolf herceg főudvarmester, gróf *Paar* Ede főhadsegéd, dr. *Kertzl* udvari tanácsos, *Hönel* Lajos korvettkapitány, *Cantacuzene* őrnagy és *Zala* György szobrász kaptak meghivást. A király a vadászmester kocsiján egyenesen a valkói erdő felé hajtatott. A valkói ut mellett lévő Vaskapunál már ott várakozott a királyra a többi meghivott vendég, ugymint: báró *Podmaniczky* Géza, aki Kis-Kartalról jött át az udvari vadászatra, továbbá dr. *Tegze* Lajos uradalmi orvos és *Nick* Ede királyi tanácsos, jószágigazgató. A király itt *Podmaniczky* Gézával és *Zala* Györgygyel beszélgetett, majd a társaság megindult a juharosi erdő felé vaddisznó-vadászatra. A csütörtöki esőzés után tegnap szép idő kedvezett a vadászatnak. A társaság ragyogó napfény mellett élvezte a kellemetes időt. Ennek daczára az eredmény gyenge volt. Egész déli egy óráig a legnagyobb buzgalommal vadászgattak és mégis mindössze csak egy vaddisznó került terítékre. Ez az eredmény annyival inkább csodálkozást keltett, mert a vadászszemélyzet a vadásztársaságnak előző napi megfigyelések alapján több vaddisznót jelzett. Déli egy órakor a vadásztársaságnak mindenik tagja, a király is, derült hangulatban költötték el hideg sültből álló vadászebédjüket. A király egész délelőtt a lehető legjobb hangulatban volt és kedélyesen beszélgetett az erdőben közvetlen környezetével. A vadászat és az étkezés befejeztével a király kíséretével együtt a pályandvarba hajtatott és fél három órakor különvonaton visszautazott Budapestre.

— **Gróf Lónyayék Londonban.** *Cannes*ből jelentik, hogy a gróf *Lónyay*-pár *Edvárd* király meghivására részt fog venni a koronázási ünnepélyen. A grófi pár Londonból Austerlitzbe megy nyári tartózkodásra.

— **Henrik herceg Amerikában.** *Kiel*ből táviratozzák, hogy *Henrik* herceg ma délelőtt kileno órakor Brémába utazott, ahonnan tovább indul Amerikába.

— **Goldis püspök betegsége.** *Arad*ról jelentik, hogy a *Goldis* püspök elmebajáról terjesztett hirek alaptalanok. A püspököt asztmatikus rohamok szokták gyötörni. Orvosai nyugalmat ajánlottak neki, azért utazott Rontóra.

— **Vilmos császár Róma városának.** Vilmos császár, mint ismeretes, igérete szerint egy *Goethe*-szoborral szándékozik Róma városát megajándékozni. Most Berlinből jelenti egy táviratunk, hogy a császár *Eberlein* müncheni akadémia tanárt bizta meg ennek a Goethét ábrázoló márványszobornak az elkészitésével.

— **Szterényi József felolvasása.** A Pesti Lloyd-társulat felkérésére *Szterényi* József miniszteri tanácsos 20-án, csütörtökön, esti 7 órakor a nagy tőzsdeteremben az iparfejlesztésről felolvasást tart.

— **Tolsztoj állapota.** *Jalta*ból jelentik, hogy *Tolsztoj* állapota kissé javult. Érverése kilencven, hőmérséklete kielégitő. A mult éjjel beállott rosszabbodást a gyuladás terjedése okozta, amely most már a jobb tüdőt is megtámadta. A gyuladás most már lohad.

— **Ahogy Amerika jótékonykodik.** Amerikában még a jótékonyság is olyan nagy arányokban dolgozik, amilyen szertelen ennek ahol a lábunk alatt, hol a fejünk fölött levő világnak az egész élete. A New-York *Times* szerint a mult esztendőben százhét millió dollárt adtak össze az Egyesült-Államokban jótékony célokra. Egyetlen ember, Caruegie, az ismert acélkirály harmincegy millió dollárral járult hozzá ehhez a rengeteg pénzhez. Tavasz előtt hatvankét millió dollár volt az adományok summája.

— **Kossuth Ferenc állapota.** *Kossuth* Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt vezére régi csuzos baja annyira javult, hogy orvosai dr. *Müller* Kálmán egyetemi tanár és dr. *Arányi* Zsigmond Herkules-fürdő orvosa tanácsára holnap esti vonattal nehány hétre Olaszországba utazik.

— **Gyászmise a tüzoltókért.** A ferencvárosi plébánia-templomban gyászmise volt ma délelőtt tiz órakor *Szmilkó* József tüzoltó lelkiüdveért. A templomban megjelentek *Szcerbovszky* Szaniszló főparancsnok, *Janicsek* Andor tüzfelügyelő, *Blasnek* Hugó segédtiszt, a IX. kerületi tüzőrség s a szolgálatban nem lévő tüzoltók, akik a hajóban fölállitott ravatal körül állottak. A fekete lepellel bevont padokban ült az elégett tüzoltó rokonsága.

— **Támadás egy egyetemi tanár ellen.** Ezelőtt hét esztendővel egy kötet jelent meg a magyar könyvpiacon ezzel a cimmel: Az egységes és reális természet-filozófia alapvonalai. Nem olvastuk, de el kell hinnünk, hogy gyöngécske mü lehetett. Olyan ember mondta, aki ért hozzá, Alexander Bernát. Az Athenaeum cimü folyóiratban irt róla s kritikájának az volt a lényege, hogy ami jó van a könyvben, az nem uj, s ami uj benne, az rossz. A szerző, dr. Simon József Sándor ugyancsak az Athenaeumban reflektált a kritikára, mire Alexander ujra felelt neki néhány sorban és ezzel be is zárta a vitát. Ez az előzménye annak a személyeskedő támadásnak, amit most, hét esztendő után intézett Simon József Sándor — Alexander Bernát ellen. Azaz, hogy még egyéb előzménye is van. Könyvének megjelenése után dr. Schmitt Jenő cikket irt ez alatt a cim alatt: *Hogy teremtenek nálunk uj bölcsészeti rendszert?* s ebben tiltakozik az ellen, hogy Simon a magáénak adja ki azokat az ideákat, amelyeket tőle ellesett. Hét esztendő nagy idő, az alatt sok mindent el lehet felejteni, különösen egy olyan embernek, aki filozófiai magaslatról néz le az emberekre. Simon József Sándor azonban nem felejtette el azt, hogy Alexander lebirálta a könyvét és röpiratot irt ellene abból az alkalomból, hogy a Franklin-Társulat Diderot-tanulmányt s néhány forditást adott ki Alexandertől. Idáig még nem tulságosan bántó a dolog. Ha Simon József Sándornak az a véleménye, hogy Alexander nem érti Diderot-t és hogy rosszul forditotta le, meg is kritizálhatja. A röpiratot azonban bevitték az egyetemre s ma Alexander órája előtt egy ismeretlen ember azzal foglalkozott a folyosón, hogy a tanár minden hallgatójának kezébe nyomott egy ilyen füzetet. Ez pedig nincs rendjén. A professzor felett itélkező fórum a tanitvány nem lehet s az egyetem nem arra való, hogy még kivülről is szitsák benne az amugy is lázas szenvedélyeskedést. A füzetet nem ismerjük, igazságaival vagy igazságtalanságaival nem foglakozhatunk, de azt konstatálnunk kell, hogy Simon József Sándor jobb módot is választhatott volna arra, hogy publikumot szerezzen magának.

— **Udvari ebéd.** Ma délután 6 órakor a budai királyi várlakban katonai ebéd volt, amelyen ő felségén kivül jelen voltak: báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, *Bolla* Kálmán táborszernagy, *Rohonczy*, *Jablánczy* és *Gaudernack* altábornagyok, *Potisrek*, báró *Cech* és *Basler* vezérőrnagyok, *Obert* vezérhadbiztos, *Hortstein*, *Seibt*, báró *Hauer*, *Kraus*, *Schmidt*, *Reuss*, *Forster*, *Biró* és *Hazay* ezredesek, *Papp* ezredes-hadbiró, továbbá *Liechtenstein* herceg első főudvarmester, gróf *Paar* és *Bolyras* főhadsegédek, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, *König* Károly osztálytőnök, *Kerzl* udvari orvos, *Hönel* korvett-kapitány, báró *Apor* és *Gozani* márki szárnysegédek, *Rohm* ezredes, *Margutti* százados, *Holasek* és *Köszeghy* testőrparancsnokok, báró *Bánffy* testőrhadnagy és az őrparancsnok. Elmaradasukat kimentették *Szlávy* ezredes és *Nagy* Albert főtörzsorvos.

— **Uj politikai napilap.** Március 15-én uj politikai napilap indul meg a fővárosban *Független Magyarország* cimmel s Kossuth-párti programmal. Az uj lapot *Dienes* Márton szerkeszti nagyobbára az Egyetértés ama volt munkatársaival, akik vele együtt léptek ki régi szerkesztőségükből.

— **Turisták közgyülése.** A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya ma este tartotta tizedik évi rendes közgyülését. *Mágocsy-Dietz* Sándor elnök ismertette az osztálynak a lefolyt tiz év alatt kifejtett tevékenységét. Céljuk az volt, hogy az érdeklődést a turistaság iránt felköltsék, az idegenforgalom fejlesztését előmozditsák, szóval a turistaságot meghonositsák és hazánk kulturális életében az őt megillető helyre emeljék. *Déry* József titkár részletesen beszámolt az osztálynak tavalyi sokirányu munkásságáról kirándulásairól, ünnepélyeiről és egyéb testedző szórakozásairól. Ezután *Szmrecsányi* Jenő érdekes és szines felolvasást tartott a Magas Tátrában tett kirándulás hangulatairól. A felolvasást az egybegyült közönség élénk figyelemmel hallgatta és megtapsolta. A közgyülés végül *Darányi* Ignác és *Wlassics* Gyula miniszterekre, továbbá dr. *Pattantyus* A. Mártont. *Siegerns* Emilt és *Szmrecsányi* Jenőt az egyesület tiszteletbeli tagjainak választotta meg. A közgyülést az István főherceg-szálló disztermében társasest követte.

— **Házi-est.** A *Kereskedelmi Utazók Egyesülete* ma házi-hangversenyt adott, amelyen megelőzőleg *Kabos* Ede, a *Budapesti Napló* belső dolgozótársa megtartotta *Az igazi Lear* cimü, lapunk más helyén méltatott, szabad előadását. A hangverseny során a nagyszámu közönség nagy tetszéssel fogadta *Engl* Valéria szép zongorajátékát és pompásan mulatott *Földes* Ede produkcióján, aki *Szécsi* Ferenc *Legénybucsu* cimü magánjelenetét adta elő nagyon jól.

— **A német nyelv az elemi iskolákban.** Abban a kérdésben, hogy tanitsák-e a főváros elemi iskoláiban a német nyelvet vagy nem — állást foglalt már a Krisztinavárosi iskolaszék is. Egyhangu határozattal kimondta, hogy a német nyelv tanitását törölni kivánja az iskolák programmjából s az igy felszabadult órákat a magyar helyesirásnak és fogalmazásnak intenzivebb tanitására szánja. — Most már a legtöbb iskolaszék nyilatkozott s valamennyi a német nyelv tanitása ellen foglalt állást.

— **A kancsuka.** Oroszországban is mintha kezdenék már észrevenni, hogy az emberben nem a kancsukával kell fejleszteni azt a bizonyos méltóságot, ami nélkül az ember állattá alacsonyodik. A cár egy jó órájában arra határozta el magát, hogy a Szibériába küldött rabokkal szemben eltörli a testi fenyitéket. Közeledik a Nyugathoz, amely már hivatalosan nem ismeri a botot és a korbácsot. Hogy nemhivatalosan megesnek a mocsai esetek, az öreg hiba, de persze még sokkal sulyosabb erkölcsi elbirálás alá esik az, ha a hatalom szentesiti az embertelenséget. Kenan, vagy a még sokkal autentikusabb tanu, Dosztojevszki rémséges dolgokat beszél el arról a szerepről, amit a kancsuka tölt be a szibériai börtönéletben. Az ezer ütés nem is ritkaság abban a házi itélkezésben, amiket egy-egy büntetésből odahelyezett részeges, züllött katonatiszt-parancsnok diktál rá a foglyokra a szeszélye, jó vagy rossz kedve szerint s a gondviselésnek micsoda szerepe jut ott az orvosnak, aki az ütéseket számlálja s begyógyitja a szerencsétlen megvert ember hátán a sebet, hogy — tovább verhessék. Nem is kell nagy humanistának lenni ahhoz, hogy az ember keze ökölbe szoruljon, ha erről az igazságszolgáltatásról olvas. — Mondják, hogy az utóbbi időben már javult valamicskét azoknak a szerencsétleneknek a helyzete, akiknek egy része csak azért került Szibériába, mert jobban szereti a hazáját, mint azt a kormányformát, amelyben a cár uralkodik elevenek és félholtak felett. A kancsuka azonban még mindig csattog a deportáltak hátán és a cár hangulataiban nem igen lehet megbizni. Azok olyan rohamformák, amelyek hirtelen elmulnak. Emlékezzünk csak vissza a békeakcióra. — Mindazonáltal a tény az, hogy a cár utasitotta az igazságügyminiszterét, Muravjevet, hogy gondolkozzék azon, hogy nem lehet-e valahogyan megszüntetni Szibériában a verést. Az orosz lapok persze szörnyü nagy lelkesedéssel fogadják a dolgot s csupa örömkönnyel megöntözötten jelentek meg hajnalra. Mi, messze, más körülmények között élő emberek pedig meg se tudjuk érteni, hogy mit kell ezen gondolkozni. Van ebben a kérdésben valami megfontolni való?

— **Merénylő végrehajtó.** Sárospatakon *Barthos* József főszolgabiró *Lévay* János városi adóvégrehajtó ellen hivatalos kötelességének elmulasztása miatt elrendelte a fegyelmi eljárást. Erre Lévay főnökére, *Salacz* Lajos városi adójegyzőre a hivatalban revolverével kétszer rálőtt, de szerencsére nem találta. Galgóczy pénztáros lefegyverezte Lévayt, akit ma a csendőrség a sátoralja-ujhelyi ügyészséghez kisért. Beismerte, hogy előbb Salaczot, azután önmagát meg akarta lőni.

— **Bosnyákországról.** *Szokolay* Kornél ma kezdette meg a keleti kereskedelmi akadémián Bosnyákország és Hercegovina közgazdasági viszonyairól és intézményeiről szóló előadásait. Ez alkalommal megjelentek a kereskedelmi és iparkamara palotájának disztermében: *Visontai* Soma és *Major* Ferenc országgyülési képviselők, lovag *Falk* Zsigmond királyi tanácsos, *Kirchner* Béla főigazgató a közoktatásügyi minisztériumtól, *Szterényi* Sándor miniszteri titkár és *Pap* Dezső fogalmazó a kereskedelmi minisztériumtól, *Fritz* Péter, a kereskedelmi kamara titkára, *Breitner* L. Zsigmond, *Guttmann* Miksa, *Dillemont* Frigyes nagykereskedő és az üzleti világ számos előkelősége, továbbá dr. *Kunoss* Ignác igazgatóval az élükön az intézet tanárai és hallgatói. *Szokolay* Kornél programmszerü bevezetést adott előadásaihoz. Kifejtette és statisztikai adatokkal illusztrálta a bosnyák-hercegovinai piac jelentőségét Magyarország nézve. Kivánatosnak jelezte, hogy a közgazdasági érintkezést a megszállott tartományok és Magyarország között minél sürübb és minél szorosabb legyen. Ezt a célt ugy érhetjük el, ha behatóan tanulmányozzuk a bosnyák-hercegovinai viszonyokat. Ennek a célnak szolgálatában állanak előadásai a keleti kereskedelmi akadémián. A legközelebbi előadás szombaton este 6 órakor lesz az Akadémia helyiségeiben (Alkotmány-utca 12. szám.) Az igazgatóság szivesen látja az érdeklődő szakközönséget ezeken az előadásokon.

— **Halálozás.** *Körup* dán közmunkaügyi miniszter ma délelőtt meghalt.

LEGUJABB TALÁLMÁNY
a cs. és kir. szabadalmazott
FÉRFING
melynek nyakléce a redőgombolandó gallér hőségéhez önmagától pontosan szabályozódik, ráncok képződését kizárja és szükséghez képest, szükebb vagy bővebb gallér használatát teszi lehetővé! Rendkivüli czélszerü és használatban olyan egyszerü, hogy külön utasitást nem igényel. Ezen ingek egyedüli nálunk a föltalálónál kaphatók minden hőségben a következő kivitelben:
Legjobb minőségü siffonból, sima vagy redős mellel 2.25 és . . 2.75 frt
Puha batiszt- vagy pikémellel . . . . . 2.75 „
szabott méték után tetszés szerinti kivitelben is készithetők.
Vidéki megrendeléseknél elegendő a gallér számát megirni.
Részletes leirással szivesen szolgálunk. Utánzatok a szabadalmi törvénybe ütköznek,
Vértes és Sebestyén cs. és kir. szab. fehérnemü készitők.
Budapest, IV., Muzeum-körut 15. a kir. mükegyetemmel szemben.

— **Bosszul járt léghajós.** *Puszta-Gyimóth*ról jelentik: *Jankovich* főhadnagy a bosnyák ezredből és *Fabró* Móric sorhajóhadnagy Szalvátor főherceg léghajóján elindultak Bécsből. Az ut célja Pápa volt s el is értek oda, de leszállani, mint mondták, sehogy sem tudtak. Ilyen helyzetben jutottak el Pápától északra, a három kilométernyire fekvő puszta-gyimóthi pusztára, ugy délután negyedfél óra körül. Itt ismét le akartak szállni, de megint nem tudtak. Puszta-Gyimóth felett majdnem háromnegyed órág mozgott ide-oda ugy harminc-negyven méter magasságban a léghajó s a kosárban levő anyagokat is mind kiszórták, de magukon segiteni nem tudtak. Ekkor a léghajó, hihetőleg a beállott erősebb légáramlat folytán, egyszerre gyorsabb erővel kelet felé tartott, de már csak oly magasan hogy kötelei több helyen a földet érték. Ebben a válságos helyzetben, midőn a léghajó emelkedni kezdett, lekiáltottak, hogy fogják el a köteleket, ami meg is történt, de a léghajó a kosárral oly gyorsan esett le, hogy a bennülőket eldobta és ennek következtében Fabró hadnagynak a jobb lábszára eltörött. A sebesültet Mayer Lajos puszta-gyimóthi nagybérlő lakására vitette és háziorvosát, dr. Steiner Józsefet azonnal kihozatta Pápáról, aki megjelenvén, konstatálta, hogy a lábszár csakugyan el van törve. A sebesült hadnagyot pár nap mulva Bécsbe szállitják. Különös véletlen, hogy ezelőtt három héttel is Pápa és Puszta-Gyimóth között szállott le egy léghajó és azt is kocsin kellett Pápára bevinni, de akkor nem történt nagyobb szerencsétlenség.

— **Baleset.** *Sallay* Sándor kocsis ma délelőtt a Szigetvári-utcában leesett a teherkocsiáról és a ballábát eltörte. A Rókus-kórházba szállitották.

— **A Szent Margit-szigeten** a téli fürdőidény megnyilt. A 43·3° C. kénes hévviz kitünően szolgál ideggyöngeség, szivbaj, csuz, köszvény stb. ellen. Van külön svéd gyógy-tornaterem. Az uj fürdőház a szállodai társalgó- és étkezőteremmel van összekötve.

— **A soproni bankbukás.** A soproni takarékpénztár mai közgyülésén az igazgatóság bejelentette, hogy az intézetnek a bankbukás következtében kétessé vált követeléseiből eddig 888.372 koronát kellett leirni, ami 82.000 koronával haladja meg az 1901. évi üzleti nyereséget. Az igazgatóság mégis 50 korona osztalékot hozott javaslatba a tartalékok rovására, amit a közgyülés élénk vita után elfogadott. A mult évi osztalék 150 korona volt.

— **Házasság.** *Resofszky* Béla, a Fellner és Resofszky gyári vállalat társfőnöke eljegyezte *Gelléri* Margit kisasszonyt. *Gelléri* Mór kir. tanácsos leányát.

Krausz Ferenc, a Wechsner és Krausz-cég beltagja eljegyezte özvegy *Frank* Izidornét.

Grünwald József február 23-án esküszik örök hűséget a Lazinczy-utcai imaházban *Moskovitz* Juliska kisasszonynak.

Kubinyi Rafael Liptó-Szent-Miklósról eljegyezte *Szücs* Mariska kisasszonyt Bécsből.

Hecht Jaques a Hecht M. és fiai budapesti kereskedőcég beltagja, eljegyezte *Boschan* Márk budapesti kereskedő leányát, Katinkát.

— **Gyilkosság bosszuból.** *Brémá*ból jelentik, hogy *Christeusen* kerékpárkereskedő tegnap délelőtt a város legélénkebb utcáján agyonlőtte egy *Kohlmann* nevü kollégáját. Tettét — ugy mondja — bosszuból követte el. A gyilkos önként jelentkezett.

— **Elhalasztott mentőtanfolyam.** Az épitésvezetők és pallérok számara az első segélynyujtásról évenkint mentőtanfolyamot tartanak. Az idén, e hó 10-ikén kellett volna megkezdődnie a tanfolyamnak; de miután kevesen jelentkeztek hétfőn, 17-én, este 7 órakor veszi kezdetét a mentők Markó-utcai palotájában.

(x) **Báli cipők** bevásárlásánál nagyon ajánlható a *Rémi József-cég* cipőraktára (Budapest, Dorottya-utca 6.). A cég áruit szolidság, jó szabás és izléses kivitel jellemzi. A raktára dusan van felszerelve uri-, női- és gyermekcipőkben és különlegességeiről általánosan elismert.

(x) **Fratelli Deisinger** értesiti t. megrendelőit, hogy a trieszti zavarok miatt a kávé- és tea-szállitást egyelőre csakis Fiuméból eszközli.

(x) **Fratelli Deisinger** küld Fiuméból 4¾ kgr. legfinomabb Santos-kávét 5 forint 46 krért bérmentve és elvámolva.

(x) **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebb felvilágositást Lichtblau A. debreceni katonai előkészitő tanfolyamának hirdetése ad.

(x) **Tartalékos tisztek** legnagyobb bizalommal fordulhatnak egyenruháik beszerzése végett *Tiller Mór és Társa* intézetéhez Budapesten, IV. Váczi-utca 35.

(x) **A Fegyver- és Gépgyár** részvénytársaság Budapesten katonai fegyverek készitésére berendezett ipartelepét egy nagyszabásu szerszámgépgyárral és vas- és fémöntő-műhelylyel bővitette ki. Ugyancsak itt készülnek a legolcsóbb üzemü Diesel-féle szabadalmazott hőerőgépek, melyek tüzelőanyagául nyerspetróleum szolgál. E gépekre és az őket előállitó elsőrangu s uttörő hazai ipartelepünkre kötelességünknek tartjuk az érdekeltek szives figyelmet felhivni.

Az elcsapott Jókai.

Budapest, február 15.

A *Budapesti Ujságirók Egyesületé*nek választmánya ma délután megdöbbentően kinos ügyben ült össze tanácskozásra. *Vészi* József elnök bocsánatot kér a választmányi ülés sürgős összehivásáért, valamint azért is, hogy az idő rövidsége folytán nem lehetett a választmány valamennyi tagját kellő időben értesiteni, de az ügy, amelyről szó van, az egész magyar sajtót, sőt az egész magyar nemzetet sürgősen és fájdalmasan érinti, és feltétlenül haladéktalan állásfoglalást követel. Ma délben magánuton arról értesült, hogy a Légrády-cég *Jókai* Mórt, a nemzet ősz költőjét, aki a *Pesti Hirlap* belső munkatársa volt a mai napig, egy politikai polémia miatt, amelyhez *Jókai* Mórnak semmi köze sem volt, hirtelen elbocsátotta. Arra való tekintettel, hogy ez az elbánás *Jókai* Mórt, a magyar sajtó legkimagaslóbb és legérdemesebb vezéralakját érinti, és igy az ujságirás szerényebb munkásainak jogi és társadalmi állására is visszahat, az elnök kötelességének tartotta, hogy *Jókai* Mórt felkeresse és tőle hiteles értesitést szerezzen az eset felől.

Jókai Mór az egyesület elnökét ma délután fogadta s átadta neki a Légrády-cégtől tegnap kapott levelet és beleegyezett abba, hogy a levél s ennek kapcsán az egész ügy a választmány elé terjesztessék. *Vészi* József felolvassa ezután a Légrády-cégnek *Jókai* Mórhoz intézett levelét, mely igy hangzik:

Budapest, 1902. február 14.

Méltóságos uram!

Miután a Méltóságod főszerkesztősége alatt megjelenő *Magyar Nemzet* lapunkat támadta és pedig nem objektive, hanem személyes invektivákkal és gyanusitással, mi nem tartjuk összeférhetőnek, hogy ezen lap főszerkesztője egyuttal a mi munkatársunk is legyen, mert nézetünk szerint ilyképpen komikus helyzetbe jövünk a közönség előtt, ugy Méltóságod, mint mi. Ennélfogva arra kérjük Méltóságodat, hogy a köztünk levő munkatársi viszonyt — belátva álláspontunk helyes voltát s viszonyunkat, harag és nehezteles nélkül felbontani kegyeskedjék. Biztositjuk Méltóságodat, hogy mi nagyon sajnáljuk a dolgok ilyetén fordulatát és nehezen fogunk nélkülözni Méltóságod kipróbált tollát és irói hirnevét, mikkel lapunknak mindig diszére és hasznára vált, de nem cselekedhettünk másképpen. Kiváló tisztelettel Méltóságodnak mindenkor őszinte igaz hive

a Pesti Hirlap kiadótulajdonosa,
Légrády-Testvérek.

A levél felolvasása után megindult a vita. A választmány tagjai a legnagyobb felháborodással tárgyalták a Jókai Móron esett sérelmet. Hangsulyozták a vita során, hogy az inzultus annál véresebb, mivel köztudomásu, hogy Jókai Mór állása a *Magyar Nemzet*nél tiszteletbeli természetü s az ősz költő az emlitett lap politikai részére befolyást nem gyakorol, miélőtt csupán ürügynek kell tekinteni a levélnek azt az állitását, hogy egy politikai polémia következtében az összeférhetlenség esete állott volna be *Jókai* Mór s a Légrády-Testvérek lapja között. A vita során egyes felszólalók sulyt helyeztek arra is, hogy ez az elbánás amelyben *Jókai* Mór részesült, nem csupán a nemzeti kegyeletet sérti, hanem megtámadja minden egyes ujságirónak étalapját is, mert ha egy kiadóvállalkozó ilyen módon mer fellépni a nemzet halhatatlan költője ellen, akkor omlataggá válik a létalap a sajtó egyéb munkásainak lábai alatt is. Hosszas vita után a választmány egyhangulag a következő határozatot hozta:

A választmány a legnagyobb fölháborodással és a legtájdalmasabb megütközéssel veszi tudomásul, hogy a nemzet legnagyobb költőjét, a magyar szellemi munkások babérkoszoruzta vezérét, a sajtószabadságért vivott hősies küzdelemnek még ma is köztünk élő dicsőség-környezte héroszát: *Jókai* Mórt, a rideg üzérkedés szelleme, jog, igazság és kegyelet ellenére, kenyérkereső állásától megfosztotta, emberi méltóságában megbántotta s magasztos irói mivoltában inzultálta.

A választmány biztositja *Jókai* Mórt az egész magyar sajtó, az egész közvélemény, az egész magyar nemzet szeretetéről, ragaszkodásáról és hüséges kegyeletéről s annak a reményének ad kifejezést, hogy a bántalom, amely őt érte, nem fog sebet ütni a szivén, amelyben e haza és e nemzet dicsőségeért a legfennköltebb és a legtisztább érzések tanyáznak.

A választmány a Légrády-Testvérek eljárását a szellemi munka ellen intézett merényletnek minősiti, amely megingatja a sajtó munkásainak társadalmi és jogi állását.

A *Jókai* Mór iránt érzett kegyeletes hála és szeretetteljes érzelmein kivül ez okból is magáévá teszi az ősz költőkirály ügyét és kijelenti, hogy nemcsak ezzel a határozatával, de a biróság előtt is elégtételt fog szerezni *Jókai* Mórnak.

Egyuttal elhatározza a választmány, hogy ezt a határozatát jegyzőkönyvi kivonat alakjában testületileg közli *Jókai* Mórral.

*

A választmány ülése után az Ujságirók Egyesületének küldöttsége felkereste lakásán Jókai Mórt s *Vészi* József felolvasta a koszorus költő előtt az egyesület választmányának jegyzőkönyvi határozatát.

Jókai Mór erre igy szólt:

— Mélyen meghajlok előttetek, kedves barátaim, ezért a szeretetteljes nyilatkozatért, amire talán számitottam is. Hosszu időkön keresztül voltam a magyar hirlapirodalomnak egyik megalapitója nagy, nehéz küzdelmek között, amiket az akkori szomoru idők mellett kellett folytatnom. Tudom, hogy milyen becse volt akkor egy hirlapirónak szerkesztője és kiadója előtt. Ugy egymáshoz voltunk nőve, ugy egymásba bele élve, hogy mindenki rábizhatta a maga ügyét a többiekre és azoknak barátságára. Veszedelmekkel küzdöttünk meg, koplaltunk, nélkülöztünk. Most már jobb idők virradnak, de ezeknek derengésére is némi homályt vet az, hogy a hirlapirót még mindig nem becsülik meg ugy, ahogy megérdemelné a nemzettől; nem becsülik meg ugy, mint a magyar alkotmányosság védelmezőjét, igazi bástyáját, erős harcosát. Ki lett közülünk gazdag emberré, mit szerzünk mi pályánkon? A mindennapi kenyeret, száraz kenyeret.

De hát legelőbb a megbecsültetést azok részéről, akiknek számára dolgozunk, azt kellene magunkban fenntartanunk. (Nagy tetszés.) Kiadóink palotákat épitenek, azokban nekünk nincs helyünk. Az én esetem reám nézve is nagyon leverő. Olyan eseményt látok benne, amit a legvadabb fantáziám sem volt képes kigondolni. (Zajos helyeslés.) A hibás én vagyok, mert megirtam *A jövő század regényét*, amelyben elmondottam, hogy mennyi veszedelem fenyeget bennünket Muszkaország felől. (Élénk derültség.) De ezt az egyet nem tudtam kigondolni. (Nagy derültség és éljenzés.) Sohasem hittem volna, hogy homlokomat én magam fogom beleütni Pétervárba. (Élénk derültség.)

Hát igazatok van: ez nemcsak az én ügyem, ez elvi kérdés. (Ugy van! Ugy van!) Majd én találok magamnak ujságnál helyet. Itt az a kérdés, vajjon a hirlapirónak szerződése, mint költőnek költői müködése, mint politusnak meggyőződése, megrendszabályozható-e a kiadók szeszélye által? (Élénk helyeslés.) Ezt én elvi kérdésnek tekintem és ha ti ebben velem egyetértetek, akkor össze kell tartanunk és az ilyen eljárást vissza kell utasitanunk, meg kell bélyegeznünk s ezért én tinektek a legmélyebb hálára vagyok lekötelezve. (Éljenzés.)

Jókai kezet szoritott a küldöttség tagjaival és elbucsuzott a tisztelgőktől.

Az igazi Lear.

Budapest, február 15.

Az igazi Lear főnn lakik az égben, — maga az Isten. A három lány: a politika, a tudomány és az irodalom. Ezzel az összefoglaló gondolattal beszélt ma este szabad előadásában *Kabos* Ede kollegánk, a fényesitő iró és publicista a világot vezető három nagy tényezőről. Beszélt szellemesen, az áttekintő tudás és a szelid költészet eszközeivel. Hallgatósága feszült figyelemmel élvezte finom csevegését.

Ime a kiindulás:

Shakespeare készen találta tragédiájának a tárgyát. Az Isten adott gyermekeinek: a politikának — hatalmat, a tudománynak — tekintélyt, az irodalomnak — koldustarisznyát. És a javakkal megáldott két első gyermek megtagadja, a harmadik, a szegény, a keblébe fogadja.

Most következik a három testvér karakterének a jellemzése. Kóstolóul egy kis példa a világirodalom kincseskházából. Egy szép mese, amelyet *Musset* Boccacioban talált s oly szépen megénekelt.

Simona, a kedves jó olasz munkásleány az ő szive barátjával, a derék munkáslegénynyel vasárnap kisétál a napsugaras mezőre. A szivük tuláradó boldogság. Leülnek egy domboldalra s a fiu szivéből fakad a meleg érzelmes szó.

— A legnagyobb jó az ezen a világon, ahogy te én rajtam csüngsz, — mondja szerelmes hevülésel a fiu.

— Én ilyet még nem gondoltam, csak szerettek. Hát hogy teszem én azt? — kérdi a lány.

— Igy ni!

Leszakaszt a legény ott ültőhelyében egy virágot, az ajka közé veszi és — hátrahanyatlik. Meghal, bármint hiszi a szegény lány, hogy csak tréfál a kedvese. De mikor látja, hogy a szederjesarcu legénynek vége, kétségbeesésének jajongására emberek jönnek elő. És azzal a borzasztó váddal illetik, hogy ő mérgezte meg kedvesét.

A biró hallgatja a baj előadását. Zavaros a beszéd, nem lehet kiigazodni belőle. Kimennek a domboldalra.

— Hogy történt? — kérdi a biró.

— Igy!

A leány megismétli a jelenetet és mikor ott a virág az ajka közt — meghal...

Konkluzió:

— Ilyen virág nincs! (*Igy a tudomány.*)

— Ilyen leány nincs! (*Az irodalom.*)

— Meghalt a fiu, meghalt a lány, be jó, hogy nem kell a dologgal tovább foglalkozni. (*A politika*)

*

Lear, az „igazi Lear", fölkeresi sorba a gyermekeit. Először a politikát. Amely a történelemnek annyi sok tanusága példája, szerint minden. csak nem állhatatos. Ott van Spanyolország, ahol tegnap a pap a legnagyobb ur, ma a színésznek bajuszt kell ereszteni, mert szétszedik az utcán, ha bajusztalan képével papnak nézik. Ott a szent Bertalan-éj, a jezsuiták kiüldözése Franciaországból, Bismarck kanosszája stb. stb. Hiába, a politika, amely őszinte pillanatában maga sincs a legjobb véleményen magamagáról, amelyről Börne oly jellemzően szólt s amelyet a nép az ő szókimondásával *uri huncutságnak* mond, olykor a világossággal a pokol ellen — olykor meg a reakcióval az ég ellen fordul.

Nem jó helyen járt az Isten politika-lányával, menekült a másikhoz.

*

A tudomány csarnoka rideg ház. Csukott ajtók, csend, az ablakok helyén *pápaszemek*. A kapun ez a tábla:

AMIT MEG NEM ÉRTÜNK,
AZ — NINCS!

Kopogtat az Isten.

— Ki vagy? — kérdi a komor kapus.

— Én vagyok. A Mindenható! A Mindenttudó! A mindenütt jelenvaló! Bocsáss be!

A portás polemizál a bekivánkozó vendéggel:

— Ha mindenható vagy, mért kell bekéredzkedned. Ha mindenttudó vagy, tudhatnád, hogy nem bocsátunk be. Ha mindenütt jelenvaló vagy, mért akarsz bejönni. Nem vagy isten. Menj oda, ahol könnyen hisznek.

Megy szorult szivvel a hiába kopogtató és sóhajtja keserüen:

— Már nincs gyermekem.

Akkor eszébe jut a harmadik, akit eltaszitott, mert a javak osztogatásánál nem tolakodott hizelkedő szóval. De ugyan segitheti-e őt a harmadik, aki olyan ágrólszakadt, szegény.

De azért elmegy.

*

Bizony befogadtak. Azt mondta az istennek az irodalom — lánya:

— Nem vagyok én koldus, én vagyok a leggazdagabb. Amazok azért, amit kaptak, elvesztették a szivüket, — az enyém, az megmaradt. És az enyém az egész világ, mindenüvé elhelyezhetlek. A füszálba, a lelkekbe, a gyermek, az anya szivébe, a jótékonyság hajlékába. Ahol különben is jelen voltál, mielőtt eljöttél volna.

Ezt mondta a harmadik lány és igazat szólt.

A trieszti munkásforradalom.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, február 15.

Valóságos munkásforradalom szinhelye tegnap óta az osztrák tengerpart fővárosa. Tizenkét halottja van a tegnapi harcnak, a mainak talán ennél is több, a sebesülteket meg alig is lehet számon tartani. De szinte mindegy is a halottak és a sebesültek pontos számadata. A kiontott vér csak szomorubbá, csak borzalmasabbá, csak megrendítőbbé teszi ezt az eseményt, de az igazi jelentőségét nem ezzel kell megmérnünk. Véres sztrájk volt már máskor is, máshol is, de *ilyen* sztrájk nem volt még soha, sehol.

Minden eddigi sztrájkban egy gyár, vagy egy iparág munkásai szüntették be a munkát. Arra nem volt eset, hogy egy város *összes* munkásai összeálljanak és közös elhatározással letegyék a szerszámot, közös bérharcra egyesüljenek a minden proletárok közös érdeke nevében, a minden proletárok közös ellenfelével szemben.

Triesztben ez történt. A tegnapi napon minden gyárban elaludt a tüz, elhallgatott a kalapács, megszünt a gépek morajа, a kürtőkből nem szállott fel a füst, a munkára hivó sip hiába hasitotta a levegőt. Az a levegő, amelyet máskor reggelenként korom lepett el és siketitő lárma reszkettetett, tegnap olyan gyanusan tiszta lett és olyan barátságtalanul csendes. Csendes, mig csak meg nem törte csendjét az elkeseredett nép orditása, katonalovak dobogása, fegyverek dördülése, haldoklók és sebesültek jajkiáltása.

Es ez a rémes csend, majd az a rémes hangzavar mást jelent, mint az eddigi munkászendüléseknél. Ennek a borzalmas esetnek kell, hogy érezze mindenki a szimptomatikus mivoltát. A szociális forradalomnak egy egészen uj fejlődési fokozatát jelenti a trieszti a sztrájk, a maga szokatlan egyetemességével. A szociáldemokrácia nemzetközinek vallja magát, de egy-egy sztrájkban annyira sem tudott érvényesülni az egyetemessége, hogy két-három foglalkozáshoz tartozó munkások együtt vivták volna meg a keserves kenyérharcot. Az osztrák kikötővároš munkásai adtak erre most példát. És akármi lesz a megoldása a trieszti sztrájknak, ez a szimptoma kell, hogy gondolkozóba ejtse a szociálpolitikusokat.

A katonaság sortüze ma sokszor ismétlődött, a halottak száma gyarapodott, a munkások kőzáporral válaszoltak a fegyverek dörrenésére a kormány már el is rendelte a statáriumot és a sztrájk — az áldozatok vérétől még nedves a föld — eredménynyel járt. A podeszta ma este felé kihirdette, hogy *a munkások követelését mindenütt teljesitik*. És most — a két véres nap után — csöndes a város. A sebesültek nyöszörgése és a haldoklók hörgése nem hallatszik át a vastag kőfalakon. A katonák őrzik a várost . . .

A véres munkás-zendülésről szóló mai tudósitásaink a következők:

A mai harc.

Trieszt, február 15.

A tegnapi véres harcot szomoru éjszaka váltotta föl, négy sulyosan sebesült az éjjel belehalt a sebeibe. A kórházban ápolt és a mentő-állomásra vitt sebesültek számát huszonkettőre teszik. A tegnapi nap folyamán hatvanhét embert tartóztattak le részint csődület okozása, részint a rendőrségnek való ellenszegülés miatt. Egy rendőrfelügyelőt kővel sulyosan megsebesitettek.

Délelőtt Görzből nyolc század gyalogság érkezett ide. A főtereken katonaság van felállitva. Az utcákon, amelyek az esős idő dacára nagyon élénkek, katonai őrjáratok cirkálnak. A középületeket és a város más fontosabb pontjait katonaság tartja megszállva. A rendőrség támogatására csendőrséget is rendeltek ki. A munka ma is teljesen szünetel. Csak néhány élelmiszerkereskedés van nyitva.

Ellenbogen reichsrathi szociáldemokrata képviselő már reggel ideérkezett. Délelőtt megjelent a helytartónál és az izgatottságra való tekintettel kérte, hogy a katonaságot rendeltesse vissza a kaszárnyákba és engedje meg a népgyüléseket. A helytartó mind a két ajánlatot visszautasitotta.

(A katonaág megtámadása.)

Délben az a hir terjedt el a városban, hogy a tüntetők egy katonát a *Barriera Vecchián* agyonlőttek. Később kitudódott, hogy ez nem volt igaz. A Barriera Vecchián nem is volt rendzavarás, ellenben a Piazza della Leguán a tömeg megtámadott egy katonai őrjáratot. A katonaság szuronyszegezve oszlatta fel a lármás csoportot.

A helyzet ma délután 3 óráig volt a legaggasztóbb. Délután 3 óráig a sztrájkolók farkasszemet néztek a katonasággal, de csöndesen viselkedtek. Valamivel 3 óra után *az egész városban mindenfelé megtámadták a csapatokat.* Mintha megállapitott jelre történt volna. Az utcákon valóságos harc kezdődött. Mindenütt kövekkel hajigálták meg a katonákat. Mindenutalan hallatszottak a legtávolabbról a lövések. Hogy mennyi az elesettek száma, még nem tudják.

(A halottasház körül.)

A legborzasztóbb volt az összeütközés a halottasház körül,, ahová a tegnap és ma elesetteket vitték. Egynegyed négy órakor a sztrájkolók be akarták törni a halottasház kapuit és megrohanták a katonaságot, amely megszállotta a házat körüskörül. Először sikerült a tömeget szuronynyal visszaszoritani. Aztán még néhányszor ismétlődött a támadás. Temérdek sokan megsebesültek. A sztrájkolók halálmegvetéssel rohantak a szuronyok közé.

Nem messze innen a tömeg egy csapat élén felismerte azt a tisztet (még nem biztos, hadnagy-e vagy főhadnagy), aki tegnap a Piazza Grande-n sortüzet vezényelt. A sokaságból az asszonynép előretódult és szidta a tisztet:

— *Leányra kardot emelt, gyáva! Bosszu! Bosszu!*

A tömeg hadonázva, fenyegetőzve körülfogta a kis csapat katonaságot. A tiszt látva, hogy élete veszedelemben van, *revolvert rántott és a sokaságra lőtt. Egy leányt a lábán találta a golyó.* Erre a tüntetők bosszut lihegve, rárontottak a csapatra. Az utcasarkon egy kőrakás volt, mert az utcát kövezték nemrég: a sztrájkolók felszedték a nagy kődarabokat és a *katonákra zuditották.* A csapat parancsnoka ekkor *tüzet vezényelt.* A lövések eldördültek. *Rettenetes jajveszékelés támadt.*

Igen sokan megsebesülve fetrengtek a földön. Még nincs megállapitva, hogy hányan haltak meg. A sortüz után a sztrájkolók széjjelfutottak.

A harmadik összeütközés egy szük sikátorban történt, a merre egy katonacsapat elhaladt. *Egyszerre kinyiltak az ablakok és közápor hullott a katonákra. A* házfedelekről *cserepeket, téglákat hajigáltak* le a csapatra. *A katonák az ablakokba löttek. Egy asszony és egy gyermek halálosan sebesült meg.*

Fekete zászlók, — tüzek.

Délfelé az egyes ablakokba, erkélyekre, háztetőkre és üzletek utcai lámpái fekete kendőket és zászlókat kezdtek kiaggatni. Csakhamar a tömegek azt kivánták, hogy ez általánosan történjék. A város és a külvárosok sok házán, ahol ezt a követelést nem akarták teljesiteni, bezuzták az ablakokat. Ez okot adott arra, hogy még több pontot katonailag megszálljanak.

Dél óta növekedik az izgalom és ismételten összeütközésekre kerül a dolog a rendőrséggel és katonasággal. Folyton történnek elfogatások. Az összes vendéglők és kávéházak zárva vannak. A rendőrigazgatóság az utcasarkokon hirdetményt tesz közzé, melyben eltiltja a gyülekezést a tereken és utcákon. Továbbá nyugalomra inti a lakosságot és felhivja a családfőket, hogy hozzátartozóikra megnyugtató irányban hassanak. A polgármesteri hivatal szintén hirdetményt tesz közzé, melyben utal a választott bíróság egybegyülésére és tekintettel a tegnapi nap szomoru eseményeire, kéri a lakosságot, hogy maradjon nyugodtan.

Délután 1 órakor a Piazza Santa Catarina és a Piazza San Giacomo közt a korzón a tömeg közt, mely kövekkel dobálta ama házak ablakait, melyeken gyászjel nem volt kitüzve és szétrombolta az utcai lámpákat, és a katonaság közt összeütközésre került a dolog, miközben az utóbbi kétszer sortüzet adott. Röviddel ezután a tüntetők a Piazza Ponte Rosson, a csatorna mentén egész a San Antonio templomig *lerombolták az összes gázoszlopokat és meggyujtották a kiömlő gázt*, ugyanigy a Piazza Nuován és a Via Nuován is. Itt is kénytelen volt a katonaság tüzelni. Időközben a Via delle Posten is *lerombolták a gázlámpákat* és azokat darabonként a csatornába dobták. A Via Barrierán, midőn azt a katonaság szuronynyal megtisztitotta, több ember megsebesült. Az emlitett utcákon a háztetőkről több helyen téglákat dobáltak le.

Eredmény.

Öt órára járt az idő. A veszedelem nőttönnőtt. A polgárság rettegésben volt, hogy estére általános lesz a vérontás. Ekkor ütött a megváltás órája. A választottt bíróság, mely egész délután ülésezett, befejezte tanácskozását. Ekkor megjelent a városháza erkélyén a podeszta s egy iv papirosról felolvasta a bíróság határozatát, amely szerint *a strájkolók összes követeléseit teljesiteni fogják.* Aztán összehajtogatta a papirost s lekiáltott:

— *Most hát rendben van minden!*

A polgármester, aki elnöke a választott bíróságnak, siri csöndben hirdette ki, hogy a Lloyd és a sztrájkolók képviselőiből egybeállitott választott bíróság a sztrájkoló fütők követelései értelmében döntött. A városi tanács mai ülésén elhatározta:

1. Tiltakozást küld a minisztériumhoz.

2. Az összes letartóztatottak szabadon bocsátását követeli.

3. Az elesettek temetési költségeit képviseli.

4. 10.000 koronát ad a tegnap elesettek hátrahagyott családtagjainak.

A Lloyd és a sztrájkoló fütők képviselőiből a podeszta elnöklete alatt egybeállitott választott bíróság a következő határozatokat hozta:

1. Ha feltétlenül szükség van akár utközben, akár a szárazföldön rendkivüli munkákra, a fü-

tőket a társaságnak kárpótolnia kell az óratöbbletért.

2. A Lloyd-társaság köteleztetik, hogy a fütők munkaidejét a kikötőkben való tartózkodás alatt 10 órában, még pedig reggel 7 órától délután 5 óráig, beleértve egy fél órai reggeli szünetet és másfélórai déli szünetet, utközben pedig nyolc órában állapitsa meg.

3. Felhivatik a kormány, hogy a tengerészrendtartást haladéktalanul módositsa oly értelemben, hogy az éjjeli őrség kötelezettségét a legénységre nézve Triesztben a feltétlenül szükségesre korlátozza és hogy nevezetesen a fütőket mentsék fel, tekintettel különösen fárasztó szolgálatukra, a hajókon éjjel való jelenlétől, mialatt a gőzös a trieszti kikötőben van.

Csak kevesen voltak a kihirdetéskor a Piazza Grandén, mert a belétorkolló utcákat elzárta a katonaság. Az itélet hire gyorsan terjedt el a városban. Mindenfelé nyugalom állott be. A katonaság elvonult.

Kérdés, vajjon a csönd és nyugalom tartani fog-e egész éjjel. A sztrájkolók a határozat kihirdetése után a munkásindulót énekelve, fehér zászló alatt vonultak végig az utcákon.

A városi tanács azt táviratozta a kormánynak, hogy a hatóságok tulságosan elhamarkodva és meggondolatlanul jártak el.

A kihirdetés után.

Az eredmény hirdetése közben a városban folyt a zavargás. A Caterina- és Antonius-utcákban is véres összeütközések voltak, közvetlenül a választott bíróság itéletének kihirdetése előtt. A korzóról jövő 47. ezredbeli századot kővel dobálták. A katonaság szuronyszegezve szétkergette a tüntetőket. A Via Caterinában a tömeg szembe állott a 97. ezred egy századával, amelyet *Koeppl* főhadnagy vezetett. Ő volt az, aki tegnap sortüzet vezényelt. A tömeg itt is felismerte a főhadnagyot és szidta:

— *Gyáva! Lőress agyon bennünket!*

A sztrájkolók követ dobáltak a katonákra. A főhadnagy szuronyrohamot vezényelt és az Antonius-templom felé szoritotta a tömeget. Itt a sokaság megint megrohanta a csapatot. Erre *Koeppl* főhadnagy két vaktöltéses sortüzet adatott. Ez nem használt. A sztrájkolók már egészen a csapat közelébe férkőztek. Ekkor a főhadnagy élesen töltetett és *sortüzet vezényelt. Ketten, köztük egy asszony, holtan rogytak össze, harmincan megsebesültek.*

Időközben ide is megjött az itélet hire s a tömeg eloszlott.

A várost katonai őrjáratok járják be. A választott bíróság itéletének közzététele, amely szerint a sztrájkoló fütők követeléseit teljesitik, általános megnyugvást keltett. Egyes tereken, a mikor az itéletet kihirdették, a közönség tapssal fejezte ki tetszését.

A szociáldemokrata párt holnapra olasz, német és szláv nyelvü falragaszokat készik elő, a melyekben a sztrájkolókat felszólitják, hogy álljanak ismét munkába.

Este 6 óra tájban *egy rendőrfelügyelőre a rendőrfelügyelőség közelében*, a halesarnok mellett revolverből *kétszer rálőttek. A rendőrfelügyelő*, miközben a kórházba szállitották, *belehalt sebébe.* A merénylő megszökött. A tömeggel való összeütközések alkalmával számos rendőr megsebesült, köztük 5 sulyosan. Ma este *700* főnyi gyalogság érkezett ide *Laibachból.*

Az áldozatok.

Holnap délután 3 órakor fogják temetni a tegnap elesetteket. A városi tanács teljes számban fog megjelenni a temetésen. Az összes egyesületek, társulatok koszorukat küldtek.

A lapok csak hétfőn fognak megjelenni, mert a szedők ma még nem akarnak dolgozni.

Éjjel egy óráig konstatálták, hogy eddigelé *tizenöten haltak meg.* Minden házon gyászlobogó van.

Kivételes intézkedések.

Bécs, február 15.

A Triesztben ma délután előfordult ujabb zavargások következtében, amelyek már a lázadás jellegével birnak, legfelsőbb jóváhagyás után a miniszterlanács határozata alapján az 1869. május 5-iki 66. számu törvény értelmében *Trieszt városára és vidékére kivételes intézkedéseket tettek.*

E kivételes rendszabályok által az állami alaptörvénynek az állampolgárok általános jogaira vonatkozó 12 és 13. cikkét és részben 8. cikkét felfüggesztik és ez által megadják a hatóságoknak a törvényben előirt felhatalmazást az egyesülési jog, a sajtó, valamint a kiutasitási jog tekintetében. A közrend és közbiztonság fenntartására a szükséges katonai intézkedéseket megtették. Szükség esetén statáriumot rendelnek el.

A Reichsrathban.

Bécs, február 15.

A képviselőház mai ülésének elején **Mazorana** képviselő kérdést intézett a miniszterelnökhöz a trieszti események felől.

Koerber miniszterelnök azt válaszolja, hogy tegnap az első délutáni órákban még azt hitte, hogy az a javaslat, hogy a Lloyd képviselőiből és a munkások képviselőiből békebiróságot alakitsanak, végleges megegyezésre és a sztrájk befejezésére fog vezetni, délután 5 órakor összecsődített tömegek — ezt a miniszterelnök különösen hangsulyozza, mert a demonstrációk nem származhattak a békebiróság elfogadására hajlandó munkásoktól — a korzóról a Piazza Grandera vonultak, ahol egy század katonaság volt felállitva, amelyet a tömeg beavatkozásra kényszeritett. A katonaságot kövekkel és vasdarabokkal dobálták meg, a parancsnokló főhadnagy fején és mellén találva eszméletlenül összerogyott. Erre a parancsnokságot átvevő altiszt utasitásszerüleg tüzet vezényelt. A tömegből öt embert megöltek, néhányat megsebesitettek. Nyomban azután egy más ponton álló csapatot is megtámadtak. A katonaság, miután kővel dobálták meg és revolverrel is lőttek, tüzet adott és két embert megölt, néhányat pedig megsebesitett. Az éjszaka folyamán a sebesültek közül kettő meghalt. Senki sem sajnálhatja jobban a szomoru esetet, mint a kormány, különösen azért, mert a délutáni gyülések után és egy 30.000 ember részvételével megtartott népgyülés zavartalan lefolyása után egészen a sajnálatos epizódig zavartalanul lehetett tartani a közrendet, ugy hogy ilyen komoly eseményekre senki sem volt elkészülve. Az a körülmény, hogy a tüntetők köveket és vasdarabokat dobáltak, azt bizonyitja, hogy a csődület és a tüntetés elő volt készitve és hogy olyan elemek rendezték, amelyek a törvénynyel dacolva, kezdettől fogva arra számitottak, hogy a tüntetéseken erőszakot fognak alkalmazni. E kétségtelen összefüggést és a katonaság ellen intézett támadást tekintve, a csapatok védekezése, különösen amikor parancsnokát összerogyni látta, nemcsak érthető, hanem teljesen jogosult is volt (Ellenmondás a szociáldemokraták és az olaszok részéről.) Nem szabad türni, hogy az utca a munkaadók és munkások vagy a hatóságok és felek között erőszakos birónak tolja fel magát.

A miniszterelnök azután ismerteti a Lloyd és a sztrájkoló fütők között fennforgó viszályt, konstatálja, hogy a tartományi hatóságok az egész sztrájk alatt hiven teljesitették kötelességüket és végül azt a reményét fejezi ki, hogy a biztos siker még az sem fogja veszélyeztetni, hogy a közrendet a legkomolyabb eszközökkel kell helyreállitani.

Az olasz képviselők klubja elhatározta, hogy a trieszti zavargások ügyében sürgős inditványt nyujt be, amelyet kedden akarnak tárgyaltatni.

Koerber miniszterelnök beszéde után a délután folyamán a bosnyák vasutakról szóló vitát félbeszakitották, minthogy dr. *Ellenbogen* szociáldemokrata párti képviselőtől időközben értesités érkezett a trieszti zavargásról, amely ügyben két sürgősségi inditványt jelentettek be az elnöknél. Az egyik sürgősségi inditványt az olaszok, a másikat a szociáldemokrata pártiak terjesztették be.

Olasz részről *Bazivi* képviselő, a szociálisták részéről *Pernerstorfer* adta be a sürgősségi inditványt. Mindketten a bosnyák vasutakról szóló törvényjavaslatnak a napirendről való levételét kivánták és azt követelték, hogy a sürgősségi inditvány kerüljön tárgyalás alá.

A szociáldemokraták sürgősségi inditványukban azt követelik, hogy a kormány szigoru vizsgálatot inditson a sztrájk ügyében és szigoru büntetést szabjon azokra, akik a zajongókat a zavargásra birták és félbujtották és végül a vizsgálat eredményéről jelentést tegyen a háznak.

Ehhez rövid vita után Koerber miniszterelnök is hozzászólt. Kijelentette, hogy a legszigorubb vizsgálatot fogja meginditani és ennek eredményéről a Reichsrathnak annak idején jelentést fog tenni. Az inditványt a Reichsrath 181 szóval, egyhangulag elfogadta.

Ezelőtt heves és zajos jelenet játszódott le, mert egyedül *Treuenfels* apát klerikális képviselő volt ellene a sürgősségi inditványnak. A szocialisták erre éktelen lármában törtek ki és *Schuhmeier* képviselő ezt kiáltotta oda *Treuenfels* felé:

— *Krisztusnak kutyakorbáccsal kéne idejönnie...!*

A szociáldemokraták óriási lármájában, akik Treuenfelset: — *Főtisztelendő lump!* — kiáltásokkal illették, nem hallatszottak Schuhmeier további szavai.

A klerikális párt vezére, Kathrein erre fölszólitotta Treuenfelset, hogy ne szavazzon a sürgősségi inditvány ellen, mire ezt egyhangulag el is fogadták.

SZINHÁZ, ZENE.

** **W. Krammer Teréz.** Sokkal hamarább, mintsem reméltük, léphetett be a *M. K. Operaház* kötelékébe *W. Krammer* Teréz, aki a mult esztendőben három estére terjedő vendégszereplésével egy csapásra hódította meg a közönséget. Nagy volt akkor a lelkesedés, de az álmélkodás is a felett, miképpen zárulhattak be ilyen fenomenális tehetségü magyar művésznő előtt az Operaház kapui. A vendégszereplés rögtön szerződést eredményezett, de minthogy *W. Krammer* Teréz 1905. szeptember elsejéig a drezdai udvari színháznál volt lekötve, ugy gondoltuk, hogy budapesti szerződése csak évek multva lépheti érvénybe. Időközben azonban a szász királyné közbenjárására a drezdai udvari színház intendánsa visszaadta a művésznőnek szabadságát, aki ennek következtében ma este mint müintézetünk rendes tagja léphetett a közönség elé. Szivből köszöntjük ezen a helyen a kiváló énekesnőt, akinek ragyogó tehetsége, jól tudjuk, nagy meggazdagodását jelenti *Operaházunk* müvészeti tartalmának. Működésének azokat a legnagyobb reménységeket füzzük, amelyekre méltán jogosit fel müvészi egyéniségének jelentősége és ritka tehetségének, meg tudásának magas szinvonala. Hogy a müvésznő hivatásának tudatában van, bizonyitja *Melinda* szerepe, amelyet első fellépteül magának kiválasztott. Ezzel első sorban *Erkel* Ferenc *Bánk bánját* adta vissza *Operaházunk* müsorának, ahol tiz év óta csak vendégszereplések alkalmából érvényesülhetett a legjobb magyar dalmü, — másodszor olyan müvészi feladatot tüzött ki maga elé, amelynél nagyobbra és nehezebbre énekesnő alig vállalkozhatik. *W. Krammer* Teréz ezt a föladatot teljes diadallal oldotta meg és rég nem hallottunk az *Operaházban* olyan tapsorkánt, amelylyel a müvésznőt minden egyes felvonás után számtalanszor illették ki. Teljes pompájában ragyogott a müvésznő csudaszép drámai szopránja, amely duzzadó tömörsége daczára olyan hajlékony, mint akár a legezüstösebb par excellence koloraturás organum. A második felvonásban megragadó drámai akczentussokkal játszott és énekelt, a Tisza-parti jelenetben pedig cikornyás énekmüvészetét élvezték, amelynek koloraturája meglepetésszámba ment. Ragyogó megjelenése és minden sablontól ment bensőséges játéka egészitette ki teljes diadalát. *Bánk-bán* különben most többször fog szerepelni a müsoron, hiszen *Melindát* most egy másik jeles müvésznőnk, B. *Perény* Irén asszony is tanulja. Uj volt Gertrud királyné szerepében *Flattné*, akinek ritkaszép mezzoszopránja és intelligens énekmüvészete méltó feltünést keltett a Zeneakadémia tavalyi vizsgáján. A mai föladat azonban még tulhaladja erejét. A cimszerepet a jó *Erdélyi* énekelte; valóban itt az ideje, hogy legközelebb már *Burrián* énekelje. Kitünő volt *Takács* mint *Tiborc.*

(*G.*)

** **Müvészest a Park-klubban.** Nagyszabásu hangverseny szinhelye volt ma este a Park-klub tehér márványterme, amelynek intim és kedves szinpadán játszódott le az ötletes számokban gazdag müsor. A fényes klub páratlan buzgalmu igazgatója, gróf *Szapáry* Pál nemes igyekezettel buzgólkodott a hangverseny rendezése körül s az előkelő közönség hálás tapsaiból méltán jutott ki neki az oroszlánrész. A hangversenyen többek közt megjelentek *Liechtenstein* herceg főudvarmester, gróf *Széchenyi* Gyula ő felsége személye körüli miniszter, gróf *Szapáry* László fiumei kormányzó, *Andrássy* Tivadar, Géza és Gyula grófok, *Zichy* János és Aladár grófok, gróf *Esterházy* Miklós Móric, gróf *Dessewffy* Aristid, *Dániel* Gábor, a képviselőház elnöke, *Pinkovich* József, *Tapp* Géza, *Krasznay* Ferenc képviselők s az arisztokrácia számos hölgytagja. A hangverseny müsorát magyar dalok nyitották meg, amelyeket *Lányi* Géza és *Horváth* Róbert adtak elő tárogatón és cimbalmon. Majd *Ráthonyi* Ákos lépett elő és ötletes prologussa vezette a következő számokat, amelyeknek elseje Ráthonyiné *Maróthy* Margit szavalata volt, aki *Somló* Sándor *Apród* cimü költeményét adta elő bájos közvetlenséggel és nagy drámai erővel. Utána *Balassa* Kálmán hegedümüvész játszotta el *Goldmark* hegedüversenyét, majd Simon *Berceuse*-ét és Sarasata cigánydalait brilliáns technikával. Az est egyik meglepetése, amely premiérszámba is ment, *Török* Irma melodramitikus előadása volt, aki

kuruc- és népdalokat szavalt el cigányzene kísérettel. Az édesbus, ábrándos kuruodaloknak fájdalmasan rezgő hangjait oly szivhezszólóan adta elő a művésznő s a tárogató mélabus hangja oly jól illeszkedett bele a melodrámai előadás keretébe, hogy a művésznő alig győzte az ujrázást a felvihargó tapsokra. Nagy tetszést aratott *Küry* Klára is magyar és francia dalaival. Két francia vendége is volt a hangversenynek. Marcell *Lefebvre*, tulajdonképpeni nevén gróf *De Caigny*, aki szellemes konferencet tartott a francia dalról s előadását a dalok eléneklésével is füszerezte. A másik francia vendég *Garnier* kisasszony volt, a párisi Opera Comique hirneves tagja, aki *Lakmé* operából énekelt egy áriát s ugy megjelenésével, valamint előadásával is nagy hatást keltett. A hosszura nyult hangversenyt vacsora követte a klub pazarul diszitett termeiben.

** **Magyar Szinház.** *Fedák* Sári gyöngélkedése következtében ma este a *Lotti ezredesei* cimü énekes bohózatban *Sziklai* Szeréna kisasszonyhoz volt szerencsénk Lotti szerepében. A ktsasszony, aki a különben a *Városligeti Szinkör* nyári primadonnája szokott lenni, az operett-szinpadon az ugynevezett vaskos genre képviselője. Eddig azt hittük, hogy csak nyáron, de ugy látjuk, hogy télen nemkülönben. A szükség-vendégszereplés ennélfogva erős vidéki allüröket teremtett ma este a *Magyar Szinház* szinpadán. Szokásos udvariasságból még csak annyit, hogy a „vendégmüvésznőt rokonszenves tapsokkal fogadták."

(*M—s.*)

** **Hirek a Nemzeti Szinházból.** A jövő heti müsoron *A rejtély* és *A betörő*, most vasárnap és szerdán szerepel. Hétfőn *Julius Caesar* megy a cimszerepben *Gál*lal, aki betegségéből felépülvén, lehetővé vált, hogy a tragédiát az eredeti s ereposztással adják. Kedden *Francillon*, cimszerepben *P. Márkus Emilia*val, szombaton a *Karácsonyi álom* kerül szinre, ezen előadás kivételesen 5 órakor kezdődik. A hét többi napját a *Kegyelemkenyér* s a vele szinre kerülő *A hol mulatnak* foglalja le, a vasárnapi délutáni előadások közül holnapra *Rákosi* Jenő szomorujátéka *Tagma királyné*, a jövő vasárnapra pedig *Rosenkranz és Güldenstern* van kitüzve.

** **Lotti ezredesei.** A *Lotti ezredesei* cimü énekes bohózatban *Lotti* szerepe holnap, vasárnap este már ujból *Fedák* Sári kezében lesz. Vasárnaptól folytatólag a hét minden estéjén föllép *Fedák* Sári és mindenkor általánosan népszerüvé vált Lottiját játszsza. A *Lotti ezredesei* igy folytatja diadalmas utját, s az előjelek szerint alighanem eljut ahhoz a páratlan dicsőséghez, hogy megszakitás nélkül egyfolytában éri meg ötvenedik előadását.

** **Alberti Werner távozása.** *Alberti* Werner, a *M. kir. Opera* távozó tenoristája, mint egy *berlini* ujságban olvassuk, visszatér Németországba. Első vendégfellépése már legközelebb lesz a *berlini* Wintergarten-ben.

** **Hirek a Vigszinházból.** Holnap, vasárnap, este negyedszer adják a *Régi világot* és igy a vasárnapi közönségnek is alkalma lesz arra, hogy megismerkedjék a zamatos magyarsággal megirt hazafias jelenetekkel, amelyek az ujdonságot jellemzik. Délután *A képviselő ur* kerül szinre, amelynek minden eddigi előadását telt ház nézte. — A jövő hét müsorát a magyar ciklus kedvelt darabjai töltik ki és pedig szinre kerül: *A Gyurkovics lányok* hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap. *A képviselő ur* csütörtökön és szombaton. *A dada* kedden és vasárnap délután. Csütörtökön délután a *Régi világot* adják.

** **Hirek a Népszinházból.** A *Népszinház* e heti müsorán a legutóbbi két sikeres darab, az *Ádám és Éva* operett (*Küry* Klárával) s az *Egy görbe nap* eredeti bohózat (*Blaha* Lujza asszonynyal) váltakozik; az operett hétfőn és szerdán, a *Csicseri Bors és társa* bohózata vasárnap este, kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap este kerül szinre. — A *Népszinház* ezidei első nagy sikere, *Béldi* Izor és *Fejér* Jenő *Katalin*ja pénteken kerül szinre 47-edszer. Legközelebbi előadása 28-án, vasárnap délután lesz. Ez lesz az operett legelső délutáni előadása. — Holnap, vasárnap délután *Abonyi* Lajos népszinműve, *A betyár kendője* kerül szinre, Buzi Zsófi szerepében *Hegyi* Arankával.

** **Növendékek vizsgája.** A Vigszinház szinésziskolájának növendékei ma délután 3 órakor tartották vizsga-előadásukat a Vigszinházban. *A boldogtalanok* cimü drámában mutatkoztak be. A férfinövendékek közül kiválik *Dénes* Marcell és ifj. *Mátray* B. Béla. Dénes Marcellből ugy elegáns megjelenése, mint keresetlen egyszerü játéka után itélve elsőrangu szinész valhatik. Ifj. Mátray B. Béla, szép csengő hangjával már az első pillanatban maga részére hóditotta a közönség kegyét, s egyes drámai jelenése után nyilt szinen aratott tapsokat. A nők közül *Szalai* Gizella tünt ki, *Harmath* Eugénia egyszerüen és ügyesen mondotta el mondanivalóját. Jók voltak még: Megyaszai V., Herceg. Déri, Róna s Hidi Irén. A darab betanitása Mátray Bélnak a Vigszinház főrendezőjének érdeme, mint tanárnak ez volt az első debüje, amely sikerrel is járt.

** **Városligeti Szinkör.** Dr. *Janovics* Jenő igazgató nagy szorgalommal készül városligeti előadásaira. A rövid egy hónapi budai szereplés alatt *Bródy* Sándor egyfelvonásos darabján szinre kerül kivül *Molnár* Ferencnek egy bohózata is. Azonkivül felevenitésre kerül több régi operett: a Kékszakálu herceg, Orpheus a pokolban, Bocaccio, Fatinica, Szép Galathea, Pajkos diákok, Háromcsőrü kacsa stb. Kilátásban van két-három érdekes vendégszereplés is. A március 30-ikától április 30-ikáig terjedő szezónban 20 előadásra bérlet lesz, amely alatt minden darab csak egyszer kerül szinre, ugy, hogy a közönségnek változatos müsorban lesz része.

** **Elhalasztott matiné.** A vasárnap délelőttre hirdetett müvészi matinét, amelyet a *Royal*-szállóban *Hartmann* hegedümüvész, *Burrián* és *Diósyné* közremüködésével kellett volna megtartani, közbejött akadályok miatt a jövő hétre halasztották. A már megváltott jegyek érvényben maradnak.

** **Édes fészek.** Pompás kis darabbal gyarapodott ma este a *Tarka Szinpad* repertoárja. A közönség állandó kacagása és tapsa között mutatták be a hazafias missziót teljesitő kis trupp tagjai *Courteline Édes fészek* cimü bohózatát, melyet *Lázár* Leó forditott ügyesen és ötletesen magyarra. A közremüködők kerek, összevágó előadáát produkáltak, mely más szinházaknak is diszére válhatnék. Elismerés egyformán illeti *Csatai* Jankát kiből elsőrangu szinésznő válik majd, *Faragó* Odönt, a jeles komikust és *Iványi* Antalt. Mindhárman igen jók voltak. Egy szobaleány szerepében kellemesen tünt fel *Véghelyi* Angéla. Uj müsorszáma volt még ma este a *Tarka Szinpadnak*, *Schwimmer* Aurélnak és *Rudnyánszky* Gyulának *Pauza* kupléja, melyet sikeresen *Gyárfás* adott elő.

** **A demokrata.** A Városligeti Szinkörnek, mint minden évben, ugy ez idén is meg lesz a nyári kasszadarabja. *Feld* Mátyás, a szinkör legnagyobb sikert aratott darabjainak ismert szerzője *A demokrata* cimmel fővárosi életképet irt. Különösen nagy hatásunak igérkezik a darab harmadik felvonása, amelyben a szinpad a képviselőház üléstermét ábrázolja. A darabhoz zenét *Barna* Izsó ir.

** **Hangversenyek.** *Behr* Teréz ki a multkori filharmóniai hangversenyben ismét óriási tetszés mellett lépett fel, jövő kedden február 18-án, önálló előadestélyt rendez a *Royal*ban a következő rendkivül érdekes müsorral: Schubert Grenzen der Menschheit Szulejka második dala, Csoport a Tartarusból, Rastlose Liebe, Schumann Ich grolle nicht, Frühlingsnacht, Cornelius Warum sind die Rosen so blass, bölcsődal Brahms májusi éj, Auf dem Kirchhof, Das Mädchen spricht, Sapphische Ode. Feinsliebchen, Csaikovszky Legenda, So schneli vergessen, Weingärtner Wenn schlanke Lilien, Wolf Hugo Verborgenheit Mausfallen sprüchlein. *Recht* Sándor hegedümüvész a következőket játszsza: Beethoven verseny I tétel, Goldmark, Air a versenyből, Karzitzky Mazaska.

Ondricsek Ferenc udvari hegedümüvész jövő héten *csütörtökön, február 20-án* tartja több évi távollét után egyetlen hangversenyét a Royalban a következő élvezetes müsorral: St. Saëns III. hegedüverseny h-moll, Grieg III. hegedüszonáta c-moll, Beethoven Románc g-dur, Ondricsek Nocturne (először) Tarantelle, Paganini Mózes-ábránd a g-huron. Kisérője, *Bass* Rezső zongoramüvész pedig előadja: Schumann Aria, Chopin Scherzo h-moll és Beethoven 32 Változatokat c-moll. Fenti hangversenyeket *Méry* Béla zenemükereskedése (Andrássy-ut 12.) rendezi.

Polónyi Elemér zongoramüvész estélyét *pénteken, február 21-én* tartja meg a Royalban. Hangversenye iránt a legmelegebb érdeklődés mutatkozik, ugy, hogy az kétségkivül teljesen telt ház előtt fog végbemenni. Müsorából egyelőre kiemeljük, hogy abban Haydn, Beethoven, Schumann, Chopin, Mendelssohn, Rubinstein, Liszt kiváló és nagyszabásu müvei szerepelnek, azonkivül a hangversenyző saját két uj darabját fogja először bemutatni.

Freund Etelka zongoramüvésznő önálló hangversenyének első hirére már is tömegesen folynak az előjegyzések. Kétségkivül magyar müvész évek óta oly feszült érdeklődést nem tudott felkelteni, mint ez a zseniális fiatal zongora-amazon. Jellemző müvészeti ambiciójára, de tehetségére is, hogy gyakran az irodalom nemcsak legnehezebb, de sokszor külső hátsra éppen hálátlan produktumait választja e óadásaihoz. Igy *pénteken, február 28-án* a Royalban többek között Chopin remek B-moll szonátáját is el fogja játszani. Jegyek fenti estélyekre *Méry* Béla zenemükereskedésében (Andrássy-ut 12.) kaphatók.

** **Legujabb zeneművek** kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zenemükereskedésében, Károly-körut 26. Az árak koronában értendők. *Operettek és operák*: Major, Erzsike 8.—. Carmen 12.—, Mártha 3.60, Sába királynője 7.20, Zsidó nő 3.60, Bajazzó 8.40, Parasztbecsület 6.—, Hoffmann meséi 10.—, Mignon 10.—, Aida 9.60, Troubadour 3.60, Postásfiu, Cirkusz-élet, Kis szökevény egyenkint 7.—, Szerencse csillaga, Geisha, New-York szépe, Görög rabszolga, darabja 6.—, San Toy 5.40. — *Magyar szöveggel:* Katalin, Rip-Rip, Kis szökevény, New-York szépe, Hoffmann meséi, A modell, Az asszonyregement, 2—2 füzet, füzetenkint 3.—. Továbbá Ocskay brigadéros bővitett kiadás 3.—, Der lustige Ehemann 2.40, Die Haselnuss 2.40, Drah'ma um und drah'n ma auf 1.80, Das kommt nur in Romanen vor 1.50, Zsuzsi kuplé 2.—, Julcsa kuplé a Postásfiuból 3.—, Du mein Girl, német 1.80, magyar szöveggel 2.—, Girl walzer 2.40, Über den Wellen, walzer 2.40, Valse bleue 3.—, Mikado walzer 2.—, San Toyból a walzer polka és induló darabja 2.40, Fregoli-induló 1.50, Cadettenmarsch 1.44, Washington-Postmarsch 1.44, Burenmarsch 1.50, 101 magyar népdal II. (uj sorozat) füzet 3.—. Ujdonságokkal a raktár folyton kiegészitődik. — Könyv- és zeneműárjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. Állandó vevők kedvezményben részesülnek.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** Szoyer Ilonka vendégfellépténél ma este a *Villars dragonyosai* kerül előadásra a magyar kir. Operaházban. Maillard ez operáját a Telefon Hirmondó előfizetői odahaza a lakásukon is végighallgathatják, mert a Hirmondó azt teljes egészében közvetiteni fogja s igy mindazok, akik a klasszikus zenét szeretik, kellemes szórakozást szerezhetnek maguknak a Villars dragonyosainak a Hirmondón keresztül való meghallgatásával. Az opera közvetitése után még *cigányzene* lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Elite- és az Emke-kávéházból közvetit a Telefon Hirmondó.

Az állatok világa.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, február 15.

Tavaly egy verőfényes kellemes őszi délutánon, az állatkert egyik padján üldögélve jutott eszembe az a gondolat, hogy megirom *Az állatok világát* az *Uránia*-szinház számára. Nagy közönség volt akkor az állatkertben és látható élénk érdeklődéssel szemléite fővárosi és vidéki, nagy és kicsiny, a szük ketrecekbe zárt állatokat. Ez a látvány élénk benyomással volt rám. Elgondoltam, hogy minő maradandó és tanulságos hatást tenne a szemlélőre, ha az állatok világának több tipusait olyan tájképek, vadászkalandok és néprajzi életképek keretében mutatnám be az *Uránia* vásznán, melyeknek mindegyike egy-egy müvészi kivitelü festményt képezne, természethü szinezéssel, megfelelő hangulatot keltő zenekisérettel és olyan szöveggel, mely tárcaszerü csevegéssel mulattatóan interpretálná a vetitett képeket. Hát ha még érdekes és izgalmas vadászjelenetek mozgóképeivel élénkiteném a darabot... Mindezt ott gondoltam el az állatkert platánjai alatt a fel és alá hullámzó tarka közönség között, ott a sivatagok királyi nemes vadja, az oroszlán ketrece előtt...

A gondolatot a tett követte. Megbeszéltem a dolgot az Uránia-Szinház érdemes és áldozatkész vezetőségével, elkészitettem a tervezetet és csakhamar megbiztak a darab megirásával. Mindez még a mult évben, szeptember végén történt. Hozzáfogtam a szöveg irásához, miközben gondosan kerestem, kutattam mindenfelé a felhasználandó képeket. Amde ez nem várt nagy nehézségekbe ütközött, mert a szövegnek megfelelő képeket nem könnyen lehetett találni, az állatkertben készült felvételeknél pedig hiányzott a háttér és akadályt képeztek a ketrecek vasrácsai azután meg különben sem volt célom az egyes állatokat bemutatni, hanem inkább az állatok *életét* a maguk eredetiségében a pusztákon, az erdőkben, a havasokon vagy a tengerben, szóval ott, ahol élnek.

Az én igen tisztelt irótársaimnak, kik előttem az *Urániá*ban külliöldi városokat és vidékeket mutattak be, mint: Páris, Amerika, Monte Carlo és a Riviéra Róma Nápoly stb., sokkal kényelmesebb és könnyebb dolguk volt, hiszen azon helyek fotográfiái mind rendelkezésökre állottak, válogathattak közülök, sőt oda is utazhattak és lefotografálhatták azokat a részleteket, amelyek nekik legjobban megtetszettek. De nekem exotikus képeket kellett a reprodukálás céljára összeszednem és ez bizony *hat hónapi* fáradságos munkába került.

Azután meg nem mindenik kép volt alkalmas, mert például a közönséges illusztrációk, fametszetek nem használhatók a reprodukálás céljaira, mert nagyban vetitve durva, csunya képeket adnak, nekem tehát okvetlenül festményre, fotográfiára, vagy fénynyomatra volt szükségem, már pedig ilyen egyes speciális vadászjeleneteket, vagy néprajzi életet feltüntető képeknek megszerzése csak hosszas kutatás után sikerült.

Előbb át kellett nézni a Képzőmüvészeti Társulat könyvtárában a párisi *Salon* és a *Figaro Salon*, a londoni *The Art Journal*, a berlini *Die Kunst unserer Zeit* és más folyóiratok rengeteg vaskos köteteit, de ezekben is alig találtam nehányat, melyeket le lehetett fotografálni. A többi képet apránként innen-onnan szedtem össze, természetesen a szöveget is mindig át- és átalakitva, hogy a képeknek megfelelő legyen. Milyen örömet okozott aztán a szövegbe illő egy-egy ritka képnek a megtalálása! Végre aztán a kijelölt 200 kép, öt-hatnak a kivételével, már ké-

Kiváló magyar irók müvei!

Szomaházy István. A színház (3 kor. helyett) ... ... 1 kor. 50 fill.
Pekár Gyula. Mandverszerelem (2 kor. helyett) ... ... 1 kor.
„ „ Dodo főhadnagy problémái (2 kor. helyett) ... ... 50 fill.
Ujvary Zoltán. A kapitány és egyéb elbeszélések (3 kor. helyett) 1 kor.

Mélyen leszállitott áron kaphatók VASS JÓZSEF minta-antiquariuma és könyvkereskedésében

Budapest, VII., Erzsébet-körut 38. szám.

Bajó Aladár. Ezredes Boriska (2 kor. helyett) ... ... 1 kor.
Reitai Jenő. Hét szoványesztendő (3 kor. helyett) ... ... 1 „
„ „ Kalandos történetek (2 kor. helyett) ... ... 1 „
Péterfy Tamás. Göbésgok Ujdonság! (2 kor. helyett) ... ... 1 „

Gutius Humoros törvényszéki karcolatok (2 kor. helyett) ... ... 1 kor.
„ Jó madarak Ujabb humoros törvényszéki karcolatok. (1 K. h.) 50 fill.
Az itt felsoroltakból bármely müvet az összeg előzetes beküldése elleué ben bérmentve küldök.

Leszállitott áru müvekről szóló nagy jegyzékem kivánatra ingyen és bérmentve küldöm meg.

szen lett, de ez a hiányzó pár kép összeszedése ismét helyekre megakasztotta a munka folytatását. Kibagyni nem lehetett, mert fontos helyeket illusztráltak a szövegben. Csak a véletlennek köszönhetem, hogy hosszas keresés után rájuk találtam... Nagy sajnálatomra azonban egyet mégis ki kellett hagynom: *Az ürgeöntés* cimüt, melyhez, a *Jankó* János tollrajzát kivéve, más képet nem találtam, ez pedig a vetités céljaira nem volt alkalmas.

De még *mozgófényképek* is kellettek... Megállt az eszem. Honnan vegyek én például egy jegesmedvevadászatot mozgóképen? Ki megy el Grönland jégmezőire, hogy ott ilyet lefotografáljon? Vagy a hullámzó tengerre, hogy a szardinia-halászat lefolyását megörökitse a kinematográf film-jén?... De hiába, ezt is meg kellett csinálni, mert ez modern dolog és a darab „hatásához" tartozik. Lesznek tehát mozgóképek is. Még pedig nemcsak halak, jegesmedvék, hanem tigrisek és oroszlánok is. Az akvárium mozgas életét is bemutatom. Szóval látványosság dolgában nem lesz hiány, az bizonyos!

A kiválogatott képek után a diapositivek nagy részét az *Uránia* műhelyében a színház derék müvezetője *Zitkovszky* Béla készitette nagy szakavatottsággal és ami a szerző lelkének oly jól esik: a darab iránt tanusitott igazi lelkesedéssel. A szinezést pedig *Zamboni* Károly, az *Uránia* festőművésze végezte, hogy milyen gonddal és müvészi izléssel, azt a közönség már holnap este megláthatja. Én igazán nem tudnám megmondani, hogy melyik képe a legszebb? Talán az a holdvilágos táj, mely az alföldi juhászéletet mutatja, vagy az a téli erdőrészlet, mely őzeivel és szarvasaival olyan mély hatást tesz, vagy ama fenséges sivatagbeli kép, mely a lesben álló oroszlánok remek csoportját tünteti fel;... de 200 ilyen kép közül ki is tudna választani hiszen az egyik szindusabb, mint a másik és változatos mindegyik!

Szerénytelenség nélkül irhattam igy a képekről, mert hát azok nem egyedül az én érdememet képezik, hasonlóképp a *zenei rész* sem, melyet *Neszmelyi* (Neuer) Izsó, a szinház karmestere készitett a szöveg intenciójának megfelelően. Elég annyit felemlitenem, hogy a darabban 16 eredeti zeneszám lesz, köztük néhány odaillő magyar nóta.

Még a *szövegről* kellene irnom... de hát ezt nem teszem, mert abban én a legközelebbről vagyok érdekelve, csak annyit mondok el, hogy kerültem az unalmas, száraz és egyhangu leirást, sőt igyekeztem mulatságos lenni és a képek s a zene segitségével azt a bizonyos hangulatot megteremteni, mely kiérdemelje a kritika és a közönség tetszését. Mindenekfelett pedig óhajtottam itt-ott igazi magyar népéleti tanulmányokat bemutatni, ilyenek lesznek: a Tisza-parti halászélet, Csikós-élet az Alföldön, Gazdasági udvar, Kanászok Biharban, Juhászélet az Alföldön, Gulya a Hortobágyon, Magyar ménes, Disznóölés stb. A szarvasvadászat és a tigrisvadászat izgalmas jelenetei 6—6 összefüggő képen lesznek láthatók. Közbeközbe pedig apró idillekkel tarkitottam a szöveget. Szóval nem szorosan vett természetrajzi dolgot irtam, mely una mas volna, hanem egymásból folyó, összefüggő tárcaszerü dolgot, mely folytonos változatosságánál fogva igazi tetszést nyerhet...

Hogy ez mennyire sikerült, azt majd eldönti a holnapi premiére. A legrosszabb esetben a szerény szerző és a jóakaratu közönség bizonyára kiegyeznek majd 50%-os sikerre. No de hagyjuk ezt, senki sem tudhatja előre sem a jót sem a rosszat. A közönség válogatós és ezt jól is teszi, mert jussa van hozzá, igaza is van, ha nem is mindig, de sokszor!

Váncza Mihály.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

O Auróra. Az Auróra mai irodalmi estélye egyike volt a szezon legsikerültebbjeinek. A programm minden egyes száma nemcsak érdekes, hanem értékes is volt. A felolvasók: *Zemplényi* Árpád és *Vikár* Béla esztétikai értekezésükkel nagy tetszést arattak. Igen kedves volt *Volf* Margit kisasszony, ki *Szécsi* Ferenc *Bál után*-ját adta elő bájos müvészettel. Nagy hatása volt *Nikó* Linának, a Vigszinház kiváló müvésznőjének és *Nagylaki* Györgynek, kik egy kis bohózatban nevettették meg a közönséget. Végül *Feiks* Jenő, a jeles karrikaturista, politikai és társadalmi életünk néhány ismertebbjét rajzolta le bravuros ügyességgel a közönség osztatlan tetszése és tapsai mellett. Az előadást táncmulatság követte.

MULATSÁGOK.

)(**A Budapest III. kerületi Jóbarátok Asztaltársasága**, amely dr. *Mittelmann* Bernát diszelnöklete alatt müködik, ma a Korona-vendéglő összes termeiben zártkörü táncvigalmat rendezett. A mulatságon nagy és diszes közönség jelent meg, amely pompás kedvvel táncolt kivilágos-kivirradtig. A rendezőség élén *Keilner* Bernát elnökkel mindent elkövetett, hogy a szegény gyermekek felruházására mennél nagyobb összeget biztositson és fáradozásukat nagy siker koronázta. Az első négyest 1000 pár táncolta. A táncokat *Redlich* Márk okleveles tánctanitó rendezte. A szebbnél-szebb asszonyok és leányok közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Boskovitz Jakabné, Boskovits Ignácné, Csabay Istvánné, Deutsch Izraelné, Eckstein Gyuláné, Eichenwald Arminné, Feitler Erzsébetné, Freund Mórné Franck Samuné Frühzeitig Bernátné, Federich Adolfné, Guttmann Bernátné, Gattein Márkuszné, Hirschler Mórné, Holczl Henrikné, Kellner Bernátné Lindmayer Györgyné, Meiczer Mórné Morgenstern Miksáné, Markusz Ferenczné, Nuszbaum Ignácné Pick Lipótné, Renner Mórné, Renner Józsefné, Schwarcz Mórné, Schwarcz Rózáné, Spatz Miksáné, Schindler Gottliebné, Ungár Józsefné, Weisz Simonné, Woegh Arminné, Zinczheim Arminné.

Leányok: Baumstark Juliska, Deutsch Malvin, Deutsch Gizella, Dreier Róza, Frank Etelka, Fekete Linuska, Feitler Róza, Freund Szeréna, Federich Herminka, Friedländer Emma, Frühzeitig Frida, Gümzer Józska, Hochmann Ilonka Hochmann Marisa, Hamza Katinka, Holczl Regina, Knöpfler Janka, Kohn Malvinka, Lederer Terike, Lengyel Esztike, Lőwy Riza, Lindmayer Terike, Morgenstern Zsófika, Mitter Vilma, Normann Antónia, Normann Sarolta, Pick Linuska, Polacsek Mariska, Rusz Mariska, Rusz Regina, Schwarcz Gizella, Schwarcz Esztike, Schulczer Róza, Ungár Malvin, Ujhelyi Friduska.

)(**A Budapesti Szegénygyermekeket Felruházó Egyesületnek** a budapesti Vigadó összes termeiben megtartott táncestélyre minden tekintetben fényesen sikerült. A siker fokozásában nagy rész illeti *Vészi* József országgyülési képviselőt, akinek a támogatása tette lehetővé hogy a mulatság minden várakozáson felül való eredményt érjen el. Az anyagi sikernek is nagy a mértéke mert a jótékony cél érdekében sok nemesielkü adakozó váltotta meg felülfizetéssel belépő jegyét. A rendezőség a megjelent hölgyeket csinos táncrenddel lepte meg. Az előkelő és nagyszámu közönség lesztelen jókedvvel maradt együtt egészen a virradásig. A táncestén megjelent *Vészi* József országgyülési képviselő, *Kiss* Arnold főrabbi és a budai polgárság számos kiváló tagja.

Nyilttér.

VÉRGYÓGYITÁS HEMOPATIA

Ezen uj eredeti gyógymód rendkivüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, sulyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhüdés és elmezavar ellen. 14 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapitójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. KOVACS J. egyet. orvostrnak (Hemopata) rendelőintézete van

Budapest, V. ker., Váci-körut 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol.

Betegeket intézeten kivül is kezel. — Nenéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Fájdalmas, **kinos és kellemetlen,** ha teste bárhol viszket vagy sömörös vagy börkülönleges vagy kipállott és kisebesedett. Mindezen bajok teljes megszüntetésére elég egy tégely

Erényi-féle „Ichtiol-Salicyl"-t

venni.

Ára 3 korona utalással. Szétküldi:

Erényi gyógyszerész, Szabadszállás. Főraktár: Török József, Király-utca 12. sz.

Figyelmeztetés!

A légszeszfogyasztó közönség köréből utóbbi időben sok panasz érkezett hozzánk, hogy házalók és szerelők, kik **utánzott** izzótestek elárusitásával foglalkoznak különféle ürügy alatt az Auer-lámpákhoz hozzáférni igyekeznek és ha az sikerül, akkor a valódi Auer-koronákat értéktelen utánzatokkal cserélik ki.

Eltekintve attól, hogy a fogyasztók az értéktelen izzótestek vásárlása által kárt szenvednek, még annak a veszélynek is kiteszik magukat, hogy a házalók az értékes valódi Auer-koronákat holmi értéktelen utánzott koronákkal cserélik ki.

Van szerencsénk tehát a t. c. közönséget figyelmeztetni, hogy értéktelen utánzatok vásárlásától saját érdekében óvakodjék. A valódi Auer-féle izzótestek „AUER" törvényes védjegyükkel vannak ellátva; a valódi Auer-koronák **„Gázizzófény, welsbachi Dr. Auer Károly szabadalma"** lajstromozott körirat van bevésve.

Egyuttal felhivjuk a t. c. közönség figyelmét arra, hogy összes szerelőink egyenruhát viselnek és igazolványokkal vannak ellátva.

Magyar gázizzófény r. t.

welsbachi Dr. Auer Károly szabadalma

Budapest VI., Váczi-körut 3.

Telefon 16—54.

TÉLI FÜRDŐIDÉNY

A SZT.-MARGITSZIGETI

Gyógyfürdőhelyen és Szanatoriumban

BUDAPESTEN.

43.3° C. kénes hévviz, iszap, villamosfény-, mesterséges szénsavas-, mindennemü gyógy- és üditő (Kneip) fürdők.

Ideggyöngeség szivbaj, csúz, köszvény, vesebaj stb. ellen. Állandó orvosi felügyelet.

Prospektust küld a főhercegi Szt.-Margitszigeti Gyógyfürdő felügyelősége.

Svéd gyógytorna-terem. Az uj fürdőház a szállodai társaigó és étteremmel van összekötve.

Fővárosi takarékpénztár mint szövetkezet

Budapest, VII., Kerepesi-ut 40. szám.

Kölcsönt nyujt 3—4 havi 10%-os tőketörlesztéssel, továbbá heti üzletrészes befizetés alapján. Kereskedők és iparosoknak tárcahitel, azonkivül hitelképes egyéneknek személyhitel.

UJ ÉVTÁRSULATOT

március 1-én kezd. **Takarékbetét** 5% mellett. Bővebb felvilágositást nyujt délelőtt 9—1/21 és délután 3—5.

Szt.-Lukácsfürdő

gyógyfürdő Budapest, Buda. Természetes meleg kénes forrás- és iszapfürdők. Vizgyógyászat, villam-fényfürdők, massage stb. Külön női és férfi osztályok. Olcsó és gondos ellátás. Csúz, köszvény, idegbajok stb. és a téli fürdőkura felől tájékoztató prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, február 15. *Rainer* főherceg aranymenyegzője alkalmából különféle jótékony célokra *104.700 koronát* ajándékozott.

Vészes földrengés.

Baku, február 15. A semakai járási főnök jelenti táviratilag: A város most majdnem teljesen elpusztult. Csak vagy 15 kevésbé sérült ház maradt álliva. Sok ember életét vesztette. A templomok, a mecsetek, a kaszárnyák és a kincstári hivatal elpusztultak. A fogház és a járási főnökség épülete erősen megrongálódott. 25.000 ember hajlék és táplálék nélkül maradt. Délelőtt ½11 órakor a földrengés még egyre tartott.

Közgazdasági távirat.

Bécs, február 15. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A hetek óta tartó emelkedő mozgalom következtében megjelenhetős magas árfolyamok képződtek s nagyobb mennyiségü idegen származásu buzának behozatali célokra Budapesten történt megvásárlása, valamint a tulajdonosoknak tartózkodása eladásokat idézett elő; a kinálat ma is gyönge volt és ugy ez a körü mény, valamint a budapesti hausse-mozgalom emelkedő irányzatot keltett. A heti forgalomban folyton élénk vásárlási kedv mutatkozott s tavaszi buza, melynek árfolyama a mult héten 9.42 K. eseti most 9.82 K. ért el s igy még csak 18 fillérrel maradt a legmagasabb árfolyam mögött. Erre határozott hangulatváltozás állott be s az élénk keresletet élénk realizációs eladások váltották fel s az irányzat hanyatlott. Ehhez járult a jelentés hogy Budapesten román buzában nagy kötések történtek s igy buza tavaszra 9.58 K. gyöngülten indult később 9.67 K. javult és végül 9.62 K. A mult héttel szemben 10 fillérnyi javulást tüntetett föl. Tavaszi rozs a buza emelkedő irányzatától befolyásolva 8.15 K. ért el, ma pedig 8.02 K. állott tehát 4 fillérrel olcsóbb lett, mint volt 9 nap előtt. Tavaszi zab 8.06 K. után 7.99 K., hat fillérrel szilárdult, tengeri május—juniusra 5.73 K. utána 5.67—5.68 K. változatlan.

A készáruk piacán buza nem részesedett a hausse-mozgalomban, mert a malmok a rossz lisztforgalom következtében nem vásároltak. Kötések ritkák voltak. A mai heti tőzsdén a javulás megszünt és a mult heti árakon nagyon csekély forgalom mutatkozott, mert a fogyasztás nagyon tartózkodó volt.

Eladásra került 4800 mm. győri 78—79.5 kg. 9.73 korona. 500 mm. 75—76.5 kg. 9.50 korona 3 hónapra szállitási költségmentesen Ermetéről; egyébként: 77.5 kg. 9.45 korona Kengyelről, 78 kg. 9.25 korona Ersekujvárról 9.45 korona Galantha; *rozsban* jelentéktelen volt a forgalom; 74—75 kg. 8.20 korona Stadlau, 7.70 korona Ersek-Ujvár.

Arpa üzlettelen, de jól tartott. Takarmányáruk: tengeri 5.65—5.70 korona 5 fillérrel, zab pedig 10 fillérrel szilárdult. Magyar zab minőség szerint 8.10—8.50 korona, román 7.90 korona. Egy szállitmány román zab 6.42 koronával adatott el Budapesten keresztül fuvarozva, exportálva. *Liszt* vásárlási kedv hiján változatlanul szilárd, *korpa* üzlettelen.

MESE.

A vas-csizmás herceg és a diák.

Kakas Ádám szegény diák volt és a husvéti vakációra haza igyekezett a falujába.

Messze utat hegyalogolt már s egyszer, amint egy erdőben vadkörtét ebédolt, három lovas vágtatott el előtte s s amint az egyik észrevette őt, hirtelen megállította a lovát s odakiáltott:

— Hé, ki vagy te, fiu?

Aki a lovon ült, nagy, erős és fegyveres férfi volt, Ádám ellenben nem nagy és minden fegyvere egy görcsös somfabot volt s azon is a csizmáját vitte, hogy ne koptassa el útközben — de azért nem ijedt meg a maga árnyékától s csak félvállról felelt:

— Hé nem vagyok, hanem diák volnék.

— Diák? — örvendezett a lovas és hirtelen belefujt egy kis sipba, mire a két elől vágtató lovas egyszerre megfordult és visszajöttek a sipoló társukhoz.

Ez rámutatott a fűben ülő diákra.

— Ez diák, mit szóltok hozzá?

— Hát mit szólnának? — gondolta magában Ádám, de azért nem szólt semmit, csak tovább evett.

A másik két lovas is örvendezett s azután összesugtak hárman, beszéltek egymáshoz, de Ádám nem hallott belőle egyebet, mint ezt: A diákok nagyon okosak, ezek mindent tudnak.

— Tud, aki tud, — gondolta Ádám s az első lovas megint szólt hozzá:

— Mi egy nagyon okos embert keresnénk — mondta.

— Csak keressenek, — szólt Ádám nyugodtan. — Aki keres, az talál. En is keresem egy kis harapnivalót s találtam vadkörtét.

— Mi is találtunk egy diákot — mondta a lovas — s az te vagy. Hát egy-kettő, állj fel és jöjj velünk.

— Nem ettem bolondgombát — felelt Ádám. — En haza igyekszem a falumba s hagyjanak nekem békét.

— Csakhogy nem addig van az! — szólt most a másik lovas. — Hallottad-e hirét a vas-csizmás hercegnek, aki nagyon hatalmas ur?

— Hogyne? — felelt Ádám. — Mikor kicsi gyerek voltam, mindig azzal ijesztett az anyám, hogy bele dug, ha rossz leszek, a vas-csizmás herceg csizmájába, ami olyan nagy, hogy egy mértföldet lép benne egyszerre.

— Jól hallottad — szólalt most meg a harmadik lovas is — s ehhez a hercseghez fogunk mi téged elvinni.

— És mit csinálok én ott? — kérdezte Ádám.

— Egy kastélyt fogsz épiteni a levegőben.

— A levegőben? Hm. Már engedjenek meg kegyelmetek, de én még a földön se tudok kastélyt épiteni, nemhogy a levegőben tudnék.

— Azután egy olyan ágyat fogsz a hercegnek csinálni, ami nem merül el a vizen.

Ádám azt hitte, hogy megbolondult a három lovas és csak nézett.

— Azután meg a napból hozni fogsz egy darabka sugarat, hogy a herceg nagyanyja, aki száz esztendő óta mindig fázik, felmelegedjen. Ha mindazt meg tudod tenni, a herceg hozzád adja feleségül az egyetlen leányát, ha pedig nem tudod megtenni, akkor belelőket a kastély tavába, ahol te leszel a háromszázadik halott.

A diák okos fiu volt s látta, hogy itt nincs mit beszélni, tehát Istennek ajánlotta a lelkét s elindult a vas-csizmás herceg kastélyába.

A mi diákunk annyit értett az épitéshez, mint a tyuk az ábécéhez, de mivel nagyon szerette az életét, gondolta magában: na, hát várjatok, majd épitek én nektek a levegőben!

S azzal fogta magát, hozatott sok-sok vasrudat, hosszut és erőseket s ezeket két hegy közé erősitette és ezekre épült a kastély. Azután az erdőben kivágatta a legmagasabb fákat, azokat egymás tetejébe rakta, hogy ne látszódjanak a vasrudak s mivel a vas-csizmás herceg közül egy okos ember sem volt, senki sem vette észre a kitoldott fákat és ugyancsak ámultak-bámultak a levegőben függő kastélyon.

A herceg is eljött megnézni, a rettenetes nagy csizmáiban s az volt a szerencse, hogy bár a herceg okos ember volt, a szemei is jók voltak, de a nagy csizmái miatt soha sem tudott ott megállni, ahol akart, mert mindentől egy mértföldnyi távolságra állt.

Tehát a kastély már megvolt. Most következett az elmerülhetetlen ágy.

— Eh, — gondolta Ádám, — bátraké a szerencse, én biz' nem csinálok rostát az agyvelőmből a sok gondolkodással, hanem hozzá fogok az ágyhoz is!

Hozott aztán sok-sok parafát s ebből csinálta az ágyat. A párnák meg a takaró is ebből készült, hogy csak minden könnyebb legyen a viznél s aztán drága pénzen fogadott magának egy bátor parasztfiut és valahányszor a herceg bele teküdt az ágyba, a diák a parasztfiuval együtt buvárruhába öltözött, lementek a viz alá s hátukat az ágynak vetették, hogy valahogy el ne merüljön.

Na, hát most már nagy becsben volt a diák a kastélyban; tejbe-vajba fürösztették s roppant jó dolga volt. Aranytálból evett, szolgák lesték a parancsait, hátaslovat is kapott s a hercegkisasszonynyal együtt jártak ki lovagolni.

Ez a hercegkisasszony nagyon szép leány volt s mivel a diák is ugyancsak szép legény volt, a hercegleány beleszeretett. Ádámnak sem volt kőből a szive s ugyancsak sokat buslakodott azon, hogy ez a gyönyörüséges leány soha sem lesz az ő felesége, mert arra már nem tudott módot, hogy a vas-csizmás herceg nagyanyjának hogyan hozzon ő a napból egy darabka sugarat.

Busult-busult Ádám s amint mind jobban közeledett a kitüzött idő napja, amikor elő kellett hoznia a napsugarat, mind szomorubb lett. Nem izlett már neki az aranytálból evett étel és egész nap a szobájában, a drága selyem-kanapéján feküdt.

Elérkezett az utolsó nap is s most már fegyveres őrök vigyáztak a diákra, hogy el ne szökhessen s már éppen azon törte a fejét, hogy felakasztja magát az ablakfára, mikor egyszer csak éjfélkor szétnyilt a selyemkárpit s egy kis titkos ajtón bejött a szépséges hercegkisasszony.

A haja ki volt bontva s a földet söpörte és úgy világitott, hogy amint belépett a diák sötét szobájába, egyszerre világosság lett benne.

— Azért jöttem hozzád — szólalt meg a hercegkisasszony — hogy segitsek rajtad. Sajnálnám, hogy te is arra a sorsra jussál, mint a többiek, tehát hallgass reám. Ádám, az édesapám vas-csizmáit ellopattam a hüséges szobalányommal s itt vár reád lenn a kertben, az ablakod alatt. Huzd fel ezeket a csizmákat, de előbb itt egy olló és vágd le az én napsugár hajamat. Azután elmégy vele a napsugár-tündérhez a virághegyre, aki ugy meg fog a hajnak örülni, hogy amit kérsz tőle, azt meg fogja adni. Ez a haj tulajdonképpen ugy is a tündér haja, mert mikor száz esztendő előtt egyszer a földön járt s elaludt a kertünkben, az én öreganyám levágta a fejéről s azóta nem éri őt a napsugár, akárhova viszik is és száz esztendő óta mindig fázik.

Hanem a diák kétségbeesetten szabadkozott, hogy ő a világ kincséért sem vágja le ezt a tündérszép hajat s inkább ezer halált szenved el, mintsem ezt megtegye.

— Már pedig ezt meg kell tenned — felelt a hercegkisasszony. — Igaz, hogy a hajam nélkül csunya leszek, de ha igy nem kellek neked, nem muszáj feleségül venni. En azonban nem akarom, hogy te meghalj.

Erre nem tudott a diák mit felelni és sirva vágta le a hercegleány haját s aztán felhuzta a vas-csizmákat s az első kakaskukorékolásra már visszajött a napsugárral. Egy kis arany szelencében hozta s mikor az öreg hercegné kinyitotta a szelence ajtaját, egyszerre megtelt a szoba napsugárral s nem fázott többé.

Hogy pedig a hercegkisasszony a diák felesége lett, azt talán mondani sem kell s talán azt sem, hogy milyen nagyon szerette az ő hajatlan feleségét s hogy száz esztendőnél is tovább éltek, de az is meglehet, hogy most is élnek az ő aranynyal fedett, gyémánttal bélelt palotájukban.

Lux Terka.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(109)

— Mit csináltál Bohunnal? — kérdé Wolodyjovski.

— Bosszankodtam, hogy már megint beteg, mert igy nem szurhattam le, hiszen ezzel csak a gazdámnak is ártottam volna. Ez az én szerencsém! Mit tehettem? Látod, mikor már minden lehetőt elmondott és ideadott nekem, elgondolkoztam. Miért él egy ilyen bitang a világon, aki a hercegnőt fogva tartja és engem Csehrinben leszurt. A hóhér lássa el a baját! Jobb volna, ha nem élne már ezen a világon. Arra is gondoltam, hogy meggyógyulhat és akkor a kozákjaival utánam lovagolhat. Minden hosszas fontolgatás nélkül a parancsnokhoz, Rogowskihoz mentem tehát és értesitettem, hogy Bohun, a legveszedelmesebb lázadó egy zsidónál fekszik betegen. Azóta már talán fel is kötötték.

Miközben ezt mondta, Rzendzián ostobán nevetett s a lovagokra nézett, mintha a dicséretüket várná, de mennyire elcsodálkozott, mikor látta, hogy azok mélyen hallgatnak. Csak jó idő mulva mormogta Sagloba:

— Ez mellékes!

Wolodyjovski mély csendben ült, Longinus pedig a fejét rázogatta és végre igy szólt:

— Ez már nem volt szép cselekedet, öcsém, nem volt szép!

— Hogyan, uram? — kérdezte Rzendzián elcsodálkozva. — Hát inkább leszurtam volna?

— Az se lett volna szép, nem bizony, mert nem tudom, mi a jobb: gyilkosnak vagy Judásnak lenni.

— Mit beszélsz, uram? Judás lázadót árult el? Hiszen Bohun a királynak és az egész köztársaságnak az ellensége.

— Az igaz, de az még sem volt szép. És hogy hivják a parancsnokot, mond csak?

— Rogowski! Azt hiszem a keresztneve Jakab.

— Ő az! — mormogta a lithván. — Lasternek, Skrzetuski halálos ellenségének a rokona.

E megjegyzést senkisem hallotta, mert Sagloba vette át a szót:

— Uraim! Itt nincs helye a halogatásnak. Az isten ugy rendelte, hogy a hercegnőt jobb reménységgel kereshetjük, mint azelőtt. Dicsértessék az Ur szent neve. Holnap indulnunk kell. A herceg ugyan nincs itt, de mi az engedelme nélkül is elindulunk, mert nincs veszteni való időnk. Wolodyjovski, én és Rzendzian elmegyünk, te pedig Longinus inkább maradj itt, mert a termeted könnyen az árulónk lehetne.

— Nem testvér, én is megyek! — szólt a lithván.

— Néked a vállalkozás érdekében maradnod kell. Aki egyszer már látott téged, soha az életében el nem felejt. Az igaz, hogy van menlevelünk, de neked a menlevél dacára se hinnének. Puliánt az egész csorda szemelátára ütötted le — és ha ilyen pózna kerül közébük, biztosan fel ösmernék. Nem lehet, te nem jöhetsz. Ott ugy se találod meg a három fejedet, a saját fejed pedig nem sokat ér. Ha nem akarod a vállalkozásunk sikerét kockára tenni, ugy maradj inkább itthon.

— De nékem ez rosszul esik!

— Akár rosszul esik, akár jól, maradnod kell. Ha majd egyszer madárfészket megyünk szedni, akkor magunkkal viszünk, most azonban nem.

— Izetlen a tréfád!

— Adj egy csókot, komám, mert jó kedvem van, de maradj itthon. Csak még valami fontosat mondok, uraim! Őrizzétek meg a titkot, mert ha a katonák megtudnák, könnyen kiszivárogna a nép közé is. Ne szóljatok senkinek egy szót se.

— Hát a hercegnek?

— A herceg nincs itt.

— És Skrzetuskinak, ha megjön?

— Neki éppenséggel egy szót sem szabad tudnia; mindjárt utánunk jönne. Neki még marad ideje az örömre és az Isten mentse meg valami uj csalódástól, talán az eszét vesztené belé. Lovagi szavunkra, uraim, egy hangot sem szólunk a dologról.

— Lovagi szavamra! szólt Longinus.

— Szavamra! Szavamra!

— Most pedig adjunk hálát az Istennek!

Miközben Sagloba igy szólt, letérdelt, a többiek követték a példáját és imádkoztak hosszan, ájtatosan.

XXII.

A herceg valóban Szamoscsba utazott néhány nappal előbb, hogy uj ezredeket gyüjtsön. Rövid időn belül nem is várták vissza. Wolodyjowski, Sagloba és Rzendzian tehát a legnagyobb csöndben utazhattak el, és senkinek sem, csak éppen az egyetlen Longinusnak árulták el a nagy titkot. Őt pedig kötötte az adott szava és hallgatott, mint a hal.

Wiersul és a többi tisztek, akik a hercegnőt holtnak hitték, nem is sejtették, hogy a kis lovagnak és Saglobának utja a Skrzetuski jegyeséhez vezet. Azt hitték, hogy a két jó barát Skrzetuskihoz utazik, annál is inkább, mert Rzendzian is velök ment és róla tudták, hogy Skrzetuskinak a szolgája.

A két jó barát egyesen Klebanowkába ment, hogy ott készüljön a nagy vállalkozásra.

Sagloba legelőször is a Longinustól kölcsönvett pénzen öt hatalmas podoljai lovat vásárolt. Ez a fajta ugyanis nagyon kitartó, egész napon át elporoszkál és gyorsaságban tultesz még a török lovakon is, az időjárás változásait pedig meg sem érzi.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Kérdőjelek.

Mit adtam én néked?
Mellettem ért téged
Először a bánat:
Én miattam hordod
Töviskoronádat!

Mit adtál te nékem?
Édes otthont, sok-sok
Megvalósult álmot,
Szerelmes szivedet:
Egy egész világot!

Gondolkozom egyre
Jóságodért én hogy
Kárpótolhatnálak?...;
Nincsen annyi kincse
Ennek a világnak!

Horváth Elemér.

A föld osztálya.

— *Dóczi Lajos fordítása.* —

„A föld tiétek!“ szólt, felhőin ülve
Az emberekhez Zeusz. „Van kincse sok.
Mind néktek adom örökül. De —
Testvérileg osztozzatok.“

Nosza sietnek. A ki bírja, marja,
Apraja, nagyja foglalni siet,
Cserkész az úr, az erdőt lefoglalja,
A gazda meg a földeket.

A kalmár tömi raktárát és számol,
A püspök bort szűretel, tüzeset,
A király hidat, országutat vámol
S kiáltja: „Enyém a tized!“

Később — az osztály megejtve régen —
Jön a poéta is ábrándosan.
De hajh a nagy földkerekségen
Mindennek már gazdája van.

„Jaj nékem! Hát csak én legyek feledve?
Leghűbb fiad, Zeusz, ezt érdemli-é?
Így jajgat magát térdre vetve
Hatalmas Jupiter elé.

„Ha álmaid honában ábrándoztál“,
Szólt Zeusz, „panasszal mért fordulsz felém?
Hol voltál, mikor megesett az osztály?
— „Uram, te nálad voltam én“

„Szemem te rajtad csügge lelkesülten,
Fülem eged fönséges zengzetén,
Bocsáss meg, hogy fényedtől részegülten
A földről megfeledkezém.“

És szóla Zeusz: „Bajos már erről tenni,
Szőlőn, erdőn, piacon tuladék.
De hogyha vélem akarsz lenni,
A hányazor eljösz, nyitva lesz az ég.“

Schiller.

A farsang vége.

München, február 13.

Egy művészkompánia bolondos ötlettel bucsuzott el Karneváltól. Bált rendezett ezzel a címmel: a gonosztevők bálja. A helyiség, amelyben a gonosztevők nemzetközi társasága találkozót adott egymásnak, teljesen stilszerü volt. A falakon mindenféle bizarr alakok, köztük festett rémhistóriák, amelyek a vérpadra és az akasztófára emlékeztettek. A belépőjegyen sorszám volt, amely azt mutatta hány órakor és milyen eszközzel fogják a jegy tulajdonosát meggyilkolni. A bálnak voltak előkelő vendégei is, köztük Lukrécia Borgia, Macbeth és több ilyen történelmi nevezetességü alak. Ott járkált vörös ruhában, rőtszakállal egy hóhér is véres kezekkel. Az emberek nyakát nézte és arról jósolt nem nagyon derüs jövendőt. Elegáns sipisták, szélhámosok, sikkasztók, utszéli csavargók és betörők, akik evvel a jelszóval üdvözölték egymást: Einbruch ist Kein-Bruch!

Ebből a társaságból nem hiányozhattak természetesen a védőügyvédek és az ügyészek, akik szivesen hivták fel keringőre a bálon megjelent méregkeverő és orgazda nőket . . . Sőt volt ott egy bíró is, aki minden gonosztevőnek megigérte — természetesen magas honoráriumért — hogy szabadlábra helyezi őket.

A tombolán érdekes és értékes tárgyakat sorsoltak ki. Volt ott néhány történelmi nevezetességü gyilok, egy kerék, amelyben diót törtek, néhány doboz méreg, Montépin összes regényei, sok detektivregény. Az első nyeremény egy szép legyező volt, amelyre hires irók irtak apró versikéket. Íme néhány közülök:

A táncterem víg forgatagja
A nagy nyomort mind befogadja,
Eltünik és nem jelzi nyom:
Éppen mint az én *Vörös kakas*-om!
Gerhart Hauptmann.

A filiszterek víg kara
Ez egy estére még feléled
S azt zengi: Éljen Karnevál!
S én felelem: *Éljen az élet!*
Sudermann.

A *Robe rouge*, melyet ön visel
Nagyon szép, nagysád, higyje el,
Rajongok érte jómagam
De főképp ami benne van!...
Brieux.

Ó önről szépen énekelnék,
Ha uj melódiára lelnék!
De melódiám, az most nincse' . . .
Segitse önt a *Rajna kincse!*
Wagner Siegfried.

Ha út majd boldogságod végórája,
Gondolj Nórára,
Aki sokkal nagyobb sikert arat,
Mióta szépecskén otthon marad.
Ibsen.

Nem lephet meg az senkit sem,
Autogrammot hogy ad Ibsen.
És olvassuk kedvtelenül:
Mért ir ő erőnkön felül?
Björnson.

Valószinü, hogy az iróknak kevés közük van ezekhez az autogrammokhoz, de azért a legyező nyerőjét mégis nagyon irigyelték a szemenszedett gazemberek, akik kosztümjökhöz sehogysem illő szelidséggel várták a sorsolás végét.

A bálon megjelent a müncheni élclapok állandó alakja: *Serenissimus* is főudvarmestere, *Kindermann* társaságában. A fenséges ur megjelenését harsogó derültséggel fogadták és ő fensége hiréhez méltóan a cercle alkalmával ismét tanuságot tett elméje fogyatékosságairól. Beszédet intézett a gonosztevőkhöz, amelyben azt az óhaját fejezte ki, hogy a gyilkos betörők, rablók is ápolni fogják jövőben a müvészetet. A főudvarmester többek közt bemutatott néki egy hamis játékosnőt:

— Leichner kisasszony!

— Ah, — szólt ő fensége — ön festőnő?

— Nem, — válaszolta Kindermann — színésznő az Orfeumban.

— Ah, tehát tragőda!

Aztán bemutattak egy Mefisztónak öltözött alakot.

— Ah, ah, nagyon örvendek — mondta a fenség — de ha fáj a lába, mért nem marad otthon?

— Én már nagyon régen sántitok, fenség, régebben, mint a hasonlatok.

Látnivaló, hogy nagy a mulató kedv itt Münchenben. Rövid volt a farsang, de Karnevál herceg jól kitombolta magát. Ami nem esett meg vele mindenhol ebben a szomoru világban.

Z. Z.

+ **Festő és császárné.** Courbet francia festőnek már első képei figyelmet keltettek annak idején a realizmusukkal. Bámulták ezeket a képeket, de nem vásárolták. A „Falusi temetés“, „Cirkuszi birkozók“ és „A kőfejtő“ cimü képei nem hatottak ugy, hogy hamarjában meg is vásárolták volna őket. Ott hagyta hát ezt az irányt és csakhamar egy derüsebb képet állitott ki. A tengerparton egy nő fekszik, háttal a néző felé; a nő meglehetősen hatalmas termetü. A képet sokan nézték. Egy napon, irja a „Petit Journal“ Courbet több müvésztársával ott volt a kiállitáson, mikor Eugenia császárné a szépmüvészetek miniszterével és gróf Nieuwerkerque-kel szintén ott volt. Mikor Rosa Bonheur „Lóvásár“ cimü képét nézegette, amelyen igás lovak láthatók, a császárné kissé tulzottnak találta a hatalmas hátgerinceket. Meg is jegyezte hangosan:

— Hát vannak ilyen nagy lovak?

— Ó, bizonyára fenség! — felelte a gróf. — A percheroni fajtából valók, amely büszkesége a francia lótenyésztésnek, s amelyért a külföld is irigyel bennünket.

A császárné örült ennek a magyarázatnak, s aztán folytatta körutját. Hirtelen meghalt Courbet „Venusa“ előtt, s a nélkül, hogy megkérdezte volna a festője nevét, félhangosan mosolyogva megjegyezte:

— Ez a Vénus talán szintén a percheroni fajtához hasonlit?

A környezet kacagott, Courbet azonban, aki a közelben volt, de a császárné szavait nem értette meg, azt hitte, hogy mulat rajta a császárné. Hát ugy ellillant, mint a kámfor. És azóta engesztelhetetlen gyülölettel viseltetett a császárné ellen.

+ **A fába való metszés feltalálója.** Eddig általánosan azt hitték, hogy a fametszetet Németországban találták fel, legujabban azonban Saone et Loire-megyében fedeztek föl egy régi fametszetet a XIV. századból és erre hivatkozva a franciák maguknak tulajdonitják a fametszet föltalálásának dicsőségét. Ez a fametszet, melyet legközelebb kiállitanak az Ecole des beaux artsban, csak töredék. Az eredeti diófalap egy méter hosszu és negyven centiméter széles volt és a belevésett kép Krisztus keresztrefeszitését ábrázolta. A feltalált rész a kereszt balvégével kezdődik. Egy katona épp átszuru készül Krisztus testét, mely az egykori metszeten látható volt. A katona mögött két másik alak áll. A kidolgozás avatott kezü müvészetre vall, aki a maga korában az elsők közé tartozhatott és bizonyára nem volt ez az első munkája. Henri Bouchot, a párisi rézmetszet-muzeum konzervátora, aki a fametszet korát hosszu és beható vizsgálódás alapján állapitotta meg, azt mondja, hogy ez a fölleledezés kétségtelenül nagy feltünést fog kelteni Németországban, mert a német tudósok eddig azt hitték, hogy a fametszés müvészete Felső-Németországban és Kölnben virágzott olyan időben, amikor Franciaországban még teljesen ismeretlen volt. A reánk maradt nyomatok részben Németalföldről, részben Németországból erednek, hogyan lehetséges tehát, hogy miután van egy francia fametszet az 1340. évből, a következő századokból éppen semmi francia és nagyon sok német fametszetet fedeztek fel? Bouchot ezt igy fejti meg: Franciaországban a fába való metszés müvészetének feltalálása után az apátságok versenyre keltek a képkereskedőkkel. A képkereskedők szindikátust alakitottak és a metszés müvészetére kizárólagos jogot kaptak. Minden képet, amelyen nem volt rajta valamelyik szindikátus bélyege, megsemmisitettek, mig ellenben Németországban e tekintetben a kormány sokkal liberálisabb volt és minden metszetet, akárhonnan eredt is, megbecsültek. Lehet azonban, hogy a francia apátságok bizonyos képeket Németországba küldtek, amelyeket azóta ott ismét megtaláltak. Bouchot azt állitja, hogy az ugynevezett xylografikus jelek, amelyeket a fametsző gyári bélyegének tekintettek, csupán a tulajdonos bélyegei voltak, amelyeket utólag nyomtak rá a metszetekre.

*

+ **Állatmodellek.** *Rivière*, a hires angol állatfestő érdekes megfigyeléseket közöl arról, hogy az állatok hogyan viselkednek mint modellek. Szerinte legjobb modell a kacsa, tyuk és sok más madár, mig például a sirály igen rosszul *ül* modellt. Nemrég egy madárpárt festett, amely a kalitkában összeveszett a festés alatt s annyira megsebesitették egymást, hogy ki kellett mindkettőjüket végezni. Legnehezebb a macskatajokat, az oroszlánt, tigrist festeni. Ha Rivière az állatkertben fest, akkor egy szolgának hosszu rudra erősitett husdarabot kell a tigrisnek benyujtania, hogy az néhány percig nyugodtan maradjon. De ez sem használ mindig. A müvész rendszerint 30—30 pillanatfelvételt csinál a fenevadról és azután otthon dolgozik.

*

+ **Mivel irtak az ókorban?** *Vernault* mellett egy római falu maradványai között többek közt két bronztartót is találtak. Ezekben egy sötét anyag volt, amely festék vagy tinta lehetett. *Leidié* analizálta a két tartó tartalmát és ennek eredményéről felolvasást tartott a párisi gyógyszerész-testület egyik legutóbbi ülésén. A kémiai vizsgálatból kitünt, hogy a tartalom sem kenőcs, sem festék nem lehetett, mert tiszta korom volt, amelyben csak csekély nyomait találta a réznek, vasnak, ónnak és mésznek. Valószinü, hogy tinta lehetett, mert a napjainkban falunhelyen használatos tinta összetétele a vernaulti anyaggal teljesen azonos.

*

+ **Irás üvegre.** Az üvegre való irás eddig csak nagyon kevéssé sikerült. Pedig — mint a Gyógyszerészben olvassuk — *Margot* genfi tanár már ezelőtt hat évvel felismerte bizonyos fémeknek, a cinknek, kadmiumnak, különösen pedig a magneziumnak és aluminiumnak azt a tulajdonságát, hogy az üveget fogják és azokon fénynyomásokat hagynak. Margot utalt arra, hogy egy ilyen érdekarabbal irővesszőbe foglalva, folyékonyan lehetne üvegre irni. Megmagyarázhatlan, hogy ezt a találmányt ezideig nem használták ki. Ez az irás az üvegről sem mosással, sem dörzsöléssel le nem törölhető és ellenáll olyan folyadékoknak is, amelyek az üveget is megtámadják.

*

+ **Kóróból kávé.** A müvelt Nyugot a szurrogátumok korszakát éli s ezen a téren is utánozni kezdi a Kelet. Uj-Mexikó, Arizona és Kalifornia déli részeinek sivatag pusztáiról, ugy látszik kávét fogunk kapni, mindenesetre csak hitvány helyettesitőjét az eddigi jó kávénak, de legalább a természet produktumát és nem emberi gyártmányt. Kelet sivatagain eddig buján termett a meskilla-bokor, mint olyan nö-

vény, mely roppantul szivós életü, kibirja a szárazságot is, a forróságot is és igénytelenség tekintetében valóságos versenytársa a kaktusznak, mely a legsanyarubb növényviszonyok közt is megél. A meskilla-bokornak szürke bogyóit eddig, végszükség idején a gila-völgyi indiánusok ették csak, ezek is lisztté őrölt tésztává gyurt s megtőzött vagy megsütött állapotban. Ezeket az eddig értéktelennek hitt bogyókat egy vállalkozó szellemü amerikai polgár kinevezte — kávébogyóknak. Rájuk fogta és erősen bizonyitgatja, hogy kellő pörkölés után, ha nem is egészen olyan, de majdnem olyan az izük, mint a legjobb kávénak. A találékony amerikánus veri a reklám dobját és ugy lehet, hogy nemsokára el fogja árasztani a földtekének ezt az oldalát is a kávébabnak elkeresztelt meskillabogyókkal.

KÖZGAZDASÁG.

Láng Lajos a német vámtarifáról.

Budapest, február 15.

Arról a veszedelemről, amely a német vámtarifa-javaslat képében fenyegeti Európát és legelső sorban a magyar közgazdaságot, egy idő óta feltünően keveset beszélnek nálunk. Mikor az első ijedtségen átestünk és az általános, rémült tiltakozás zaja elült, lassanként az érdeklődés is lokalizálódni kezdett a szorosabban vett szakkörökre. Hozzájárult ehhez a német birodalomgyülés vitája is, amely kétségessé tette, hogy a vámjavaslatból törvény lesz-e, vagy hogy olyan időben lesz-e törvény, hogy akut veszedelmet jelentsen reánk nézve. A közvélemény tehát lassanként lecsillapodott és rábizta a szaktestületekre, hogy vitázzanak a dologról és állapodjanak meg valamiben, amihez képest azután majd formálódni fog annak idején a tágabb nyilvánosság állásfoglalása is.

Ma aztán az egyik előkelő szaktestületben, a *Magyar Közgazdasági Társaság*ban olyan fejtegetések hangzottak el a német vámtarifa kérdéséről, amelyek mindenképp számot tartanak arra, hogy a legtágabb nyilvánosság foglalkozzék velük és ismét felfrissitsék a félig-meddig szunnyadozó közérdeklődést. *Láng* Lajos országgyülési képviselő, a Közgazdasági Társaság elnöke, a magyar politikai életnek általánosan tisztelt kitünősége tartott nagyszabásu előadást, amely nemcsak az előadó egyéni fajsulyánál, hanem okfejtésének erejénél, érveinek gazdagságánál fogva is a legszélesebb körök figyelmét követelheti.

Láng Lajos pragmatikusan mutatta ki a német agrárius merényletnek a mi gazdasági életünk szempontjából való jelentőségét, biztos szemmel mérte meg a veszedelem igazi nagyságát és éles logikával állapitotta meg az eshetőségeket. Az a perspektiva, amelyet Láng Lajos megrajzolt, ha komoly is, de egyáltalán nem kétségbeejtő. Konkluziója az, hogy azokkal a károsodásokkal szemben, amelyekkel a német vámjavaslat a mi mezőgazdaságunkat fenyegeti, ott állanak azok a még sokkal nagyobb veszedelmek, amelyek a német ipart készülnek sujtani az agráriusok szertelen követeléseinek teljesitése révén. És rámutatott a javaslat genezisére, eddigi sorsára, a német közvélemény magatartására, rámutatott, hogy milyen zsákutcába került a német kormány ezzel a javaslattal s mindezekből helyesen következtetett arra, hogy az a politika, amely olyan erőszakos rázkodtatás elé vitte Németországot, nem tartható soká. Ma már Németországban is az elodázásról és a szerződéseknek nehány évre való meghosszabbitásáról beszélnek. Ami a legszerencsésebb megoldásnak mutatkozik, de egyuttal azt is jelentené, hogy a veszedelem, ha nem is mult el végképpen, de elhalasztódott.

A nagyérdekü előadás lényeges tartalmát a következőkben ismertetjük:

Az előadó mindenekelőtt kifejti, hogy a német javaslat tarifájának minden részében egymást kergetik a szigoritások nemcsak a vámtételeknek közvetlen emelése, hanem azok behatóbb megkülönböztetése által is. Számos és igen fontos iparágban a német behozatal az osztrák-magyar vámterületre tetemesen megha adja a közös vámterület kivitelét Németországba (textil-, papir-, bőr-, vas-, gép- és vegyészeti ipar). Mindezeknél első tekintetre azt lehetne hinni, hogy a német vámemelések aránylag kisebb bajt okoznak, mert hiszen módunkban van piacunkat hasonló magas vámokkal a közös forgalomban jóval nagyobb mértékben érdekelt német ipar elől elzárni. De a régi megszokott piacok elvesztése és az uj piacok felkeresése, a termelésnek az erőszakosan megváltoztatott viszonyokhoz való hirtelen alkalmazkodása nagyon nehéz és kockázatos vállalkozás. Annál sulyosabban éreznék az uj német javaslat magas vámjait azok az iparok, melyek maguk is jelentékeny kivitelnel birnak Németországba s különösen azok, melyeknél a Németországba való kivitel meghaladja a hozzánk való német behozatalt. A fölolvasó szerint egy nagy haszna kétségtelenül lesz a német javas at ipari vámemeléseinek és ez az, hogy Ausztria iparos-körei ismét öntudatára fognak jutni annak az értéknek, amelylyel a közös vámterület és ebben Magyarország fogyasztópiaca rájuk nézve bir. Mert nagy tévedés azt hinni, hogy az osztrák alkotmányos gépezet megakadását csak a nemzetiségi és politikai versengések idézték elő. Hogy az osztrák körök, melyekben a nagyiparnak oly nagy befolyása van, merő nemzetiségi és politikai villongások miatt meg tudtak feledkezni oly életérdekükről, mint a közös vámterületnek biztositásáról, abban nem kis része van annak az ellenszenvnek és elkeseredésnek, melylyel a magyar ipar fejlődését évek óta kisérik, a midőn a magyar ipar térfoglalását olyká veszik, mint az osztrák ipar törvényes jogainak megcsorbitását. A német vámjavaslatnak megvan az a haszna, hogy az osztrák ipart ilyen tévelygésekből alaposan kigyógyitja.

Az uj tarifa igazi jellegét azonban nem is az ipari, hanem az agrárvámok adják meg s veszedelme reánk nézve, a fölolvasó szerint, a magas minimális gabonavámokban rejlik. A minimális vámok a legnagyobb mértékben meg fogják nehezíteni mindazon országok versenyét, melyek a német piacot ma ellátják. Az utolsó öt évben a német vámterület összesen 27 millió métermázsa gabonát hozott be. Ebből több mint 20 millió métermázsát a keleti államok szállitottak. Ez a roppant mennyiségü gabona, az elveszett, vagy legalább is nagyban fenyegetett német piac helyett, minden erővel másult keres elhelyezést, más szóval, minden erővel a közös vámterületre fog zudulni. Ezzel a veszedelemmel szemben meg kell védenünk a mi saját termelésünket. Mi lesz már most ennek a következése? Az, hogy nekünk is emelnünk kell a mi gabonavámjainkat. Csakhogy ennek ismét meg van a maga elég kellemetlen következménye és pedig kettős irányban. Egyrészt el kell készülve lennünk arra, hogy ipari vámjainkat is emelni akarják; másrészt nagyon megnehezitjük a Balkán-államokkal való forgalmunkat. És ez annál komolyabb veszély, mert a minimális tételek természete hozza magával, hogy azokon szerződésekkel nem enyhithetünk. Ezzel szemben teljesen másodsorba szorulnak a többi agrár-vámok és ezek között még az állatvámok is, annál inkább az ipari vámok. Mert a midőn a német és osztrák ipar a legtöbb ágban egymásba belenyul, ugy hogy igen sok iparcikknél Németország és a közös vámterület mindegyik vevő és eladó egyszerre: akkor a megfelelő német árura a mi autonóm tarifánkban megállapitandó vámok igen gyakran alkalmasak lesznek arra, hogy Németország a mi részünkről adandó megfelelő engedményért kész legyen a maga merevségéből is engedni. Szóval, a német autonóm tarifának legtöbb tételénél valószinü, hogy az nem az utolsó szó, hanem ugynevezett tárgyalási vám, amelyből többet-kevesebbet még le is lehet alkudni. A minimalis gabonavámok azonban véglegeseknek vannak tervezve. Azokon enyhiteni nem lehet. Ezért az uj német vámtarifa sarkpontja a minimális gabonavámokban rejlik. Ezekben van a legnagyobb és legkomolyabb veszedelem.

A fölolvasó tanulságos képét adja a német vámpolitika alakulásának: kifejti, mily következményekkel járt a hatalmas védvámos fordulat ugy a német iparra, mint a mezőgazdaságra nézve.

A 91-iki szerződéseknél az agrár áramlat még egészen háttérbe szorult, csak később lépett fokról-fokra előtérbe, eleinte keresve a kormány kegyeit, mig végre nyiltan szembe szállt vele. A tarifát csak ugy lehet megérteni, ha abban egy koncessziót látunk a kormány részéről az agráriusok iekenyerezésére. S ha az agráriusok ezzel beérik vele talán még megvalósithatják álmaiknak legalább egy részét. De ugy látszik, az eddig elért sikerek felcsigázták vágyaikat és nem lehetetlen, hogy a javaslat, főleg az agráriusoknak még ezen is tulmenő követelésein fog hajótörést szenvedni.

Az agráriusok két nagy szervezete, a Verein der Steuer- und Winthschafts-Reformer és a Bund der Landwirthe a javaslaton jóval tulmenő követelésekkel állott elő. Ezek a tulzások azután meg is termették a maguk gyümölcsét. A német közönség nagy többsége ugy a napisajtóban, mint a tudományos irodalomban már előre a javaslat ellen fogialt állást s az agráriusok magatartása csak megerősitette ez irányzatot. Az elfogulatlan közvélemény tisztában van az iránt, hogy a német mezőgazdasági vámokkal csak átmenetileg lehet segiteni. Másrészt pedig kétségtelen, hogy a német nép fejlődése és gazdagodása, emelkedő hatalma és jövője az iparhoz és kereskedelemhez füződik. Ismeretesek az erőleszitések, melyeket a német nép császárjának leikesitő szavaira a hadtengerészetért hozott. Ismeretesek a tényes eredmények, amelyeket a német kereskedelmi hajózás már most is elért. Hajóraja óriási mérekben fejlődik és a legszebb és leggyorsabb hajók, melyek ma az Atlanti Oceánt átszelik, német gyárakból kerültek és német társaságok tulajdonai. Képzelhető-e hogy Németország ezen az uton ma egyszerre meg akarna, vagy csak meg tudna is állani. A német tőke és és vállalkozás szinte hihetetlen erővel és tekintélyylel lép föl a világ minden pontján. Képzelhető-e, hogy mindez egyszerre visszalejlődnék vagy csak veszteglehetne, mikor az ipari és kereszkedelmi népesség nagyobb részét alkotják az összes lakosságnak?

A német kivitel ma közel jár az 5 milliárd márkához. Azon államok közt, melyeket az agrárvámok sulyosan érintenek, legelől mi állunk 500 milliót meghaladó részesedéssel, azután jönnek az Egyesült-Államok mintegy 440 millióval Oroszország 320 millióval Svéd- és Norvégországok 200 millióval, a Balkán vagy 50 millióval. Mikor a német ipar ily nagy érdekei forognak kockán Németországnak az utolsó pillanatban is meg fog kelleni gondolnia hogy nem-e önmaga ellen vét a legtöbbet egy ilyen erőszakos kereskedelmi fordulattal. És ha mindezek dacára bekövetkeznék e fordulat, nem több e, mint valószinü, hogy az a politika, mely ide vezet, hosszabb időre nem tartható.

Az agráriusok álláspontja ma az, hogy vagy magas mezőgazdasági vámok, vagy egyáltalán nem kell nekik a kormány vámjavaslata. A kormány minden kedvezése és előzékenysége nem tette őket engedékenyekké, hanem csak növelte követeléseiket és elkeseredésüket. A kormány tehát vihart aratott, ahol éppen elismerésre számitott. S ugyanakkor, midőn az agráriusok igy támadnak a javaslat ellen, a szociáldemokraták ellenkező irányban hasonló szenvedélyylel és elkeseredéssel és talán még nagyobb sikerrel izgatnak a javaslat ellen. Ily körülmények közt csak természetes, hogy Németországban legujabban máris arról beszélnek, hogy alig lehetséges más megoldás, mint a *fennálló szerződéseknek néhány évre való meghosszabbitása.* Es ez volna, a fölolvasó szerint, az adott viszonyok közt a legszerencsésebb megoldás.

Hetiszemle.

Budapest, február 15.

Gabonaüzlet. (*Reich Jenő és társa* jelentése a *Budapesti Napló* számára.) Az időjárás a héten nagyobbára esős és borus volt, a hőmérséklet e mellett tartósan enyhe. A hótakaró ismét eltünt, a vetések állásáról azonban nem érkezik panasz. A hajózás, tekintettel az enyhe időre, a jövő héten már megnyilik. Külföldön az időjárás szintén esős és enyhe.

A külföldi piacokon a hangulat csendes maradt, a forgalom gyenge és az árak alig változtak. A kontinens felé uszó gabonamennyiség közel 5 millió quartert tesz ki, nyomasztólag azonban nem hat, mert a kinálat nem sürgető. Amerikában a látható készletek csökkenőek (a Bradstreets becslése szerint 1,623.000 bush.) a mult héttel szemben és ez az árak mérsékelt emelkedését vonta maga után, Argentiniában a terméseredmény nyilvánvalóan gyengébb és az elszállitások is csökkentek, amit azonban Ausztrália iparkodik erős elvitelek által ellensulyozni. Angliában a hangulat csendes maradt és az árak alig változtak, szintugy nyugodtak a viszonyok a francia piacokon is, ahol a forgalom is gyenge. Az összes többi kontinentális piacokon a fogyasztás tartózkodó és csekély forgalom mellett az üzlet menetében is alig van változás.

Nálunk a kereslet az összes cikkekben gyenge volt és a forgalom is korlátolt maradt. Kenyérmagvak némileg javultak, mig takarmánycikkek jól tartottak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza az egész hét folyamán gyengén volt kinálva; a malmoknál azonban kevés figyelemben részesült. A kedvezőtlen lisztfogyasztás a malmokat tartózkodásra birja; tekintettel azonban a korlátolt kinálatra, a készárn nehézkes eladási viszonyai nem voltak képesek az irányzatot kedvezőtlenül befolyásolni. Sőt ellenkezőleg. Egyes malmok — melyek készleteiknek kiegészitése végett némi beszerzéseket eszközöltek — gyenge keresletük mellett is csak magasabb árak mellett vásárolhattak és igy, habár a napi forgalom nagyon gyenge volt, sőt közönként jóformán szünetelt, az árak mégis 10 fillérrel emelkedhettek. Csak a hét vége felé lett az irányzat — az ellanyhult határidőpiac befolyása alatt — ismét csendesebb. Az összforgalom 45.000 mm. buzát tesz ki (közötte szerb és a hajózás megnyitával, valamint prompt oláh buza) a hetihozatal 39.000 mm., melyből 500 mm. ment tovább.

Rozs a mérsékelt kinálat dacára csak gyenge vételkedvvel találkozott. Elszállitási célokra éppugy, mint a helyi fogyasztás részére mérsékelt volt a forgalom és az árak sem tarthatták fenn pozicióikat. A mult héthez viszonyitva a jegyzések 5 fillért vesztettek és minőség szerint 7.70—7.80 K. között váltakoznak budapesti parításra és 7.90 K.-ig helyben. Nyiri származékok sem találkoznak érdeklődéssel és inkább névleg jegyzünk 7.35—7.40 K. Debreczen paritásában.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) változatlan maradt A hizlalók éppugy, mint gyárosok csak csekély beszerzéseket eszközöltek és 6.20 K.-ig fizettek helyben, erőteljes szemü áru néhány fillérrel többet is ért el. Maláta- és sörárpákban ugyancsak gyenge a forgalom, az árak tartottak maradtak. Maiátagyárosok tiszavidéki árnért 6.25—6.75, felvidéki merkantilárpáért 6.35—6.75 K., jobb minőségü áruért 7.25 K. fizettek állomásokon átvéve.

Zab kevés van kinálva, sőt prima áru hiányzik. A kereslet ugyan nem haladta tul a normális keretet, amig azonban merkantil áru változatlan maradt, addig prima zab 5—10 fillérrel többet érhetett el. Szin- és tisztaság szerint az elkelt ca. 3000 mm. áruért 7.35—85 K. között fizetlek helyben.

Tengeri (ó-áruban) csak mérsékelten, főleg Kőbánya részére volt forgalomban és változatlanul 6.35—6.40 K. ért el helyben. *Uj tengeri* ennek ellenében elszállitási célokra Cseh- és Németország felé is jobb figyelemben részesült és 5 fillérrel emelkedhetett. A kinálat aránylag gyenge. Budapesti paritásra 5.15—5.17½ K.-ig és helyben ugy, mint Kőbányán 5.25 K. fizettek.

Olajmagvak: Készáru káposztarepce nem volt forgalomban és helyben 13.— koronát jegyez. Határidő-repcében 1902. augusztusra az irányzat emelkedő külföldi olajjegyzésekre szilárd volt és 12.65 koronáig jegyzett. a hét végével azonban csendesebb és 12.40—12.50 koronával zárul. Vadrepce 9.——9.50 korona, lenmag szilárdabb, 15.——16.— korona. Kendermag 10.—11.— koronáig jegyez helyben.

Hüvelyesek: Babban a forgalom e héten is szünetel. Trieurözött apró babért névleg ab Gyöngyös-Félegyházán 8.50—8.75, gömbölyüért Baja-Mohács-Zomboron 7.25—7.50 koronát, Székesfehérvárott 7.80—

7.90 koronát, barna babért Kalocsán 5.75, N.-Károly 5.10 koronát fizetnek. Erdélyi bab reláció szerint 5.40—5.60 között jegyez. Köles, hazai áruban üzettelen. oláh származékok 4.60—4.75 korona átmenetileg 3 havi időre jegyeznek. Bükköny csendes, budapesti paritásra 9.— koronát jegyez.

Vetőmagvak. (*Mauthner* Ödön tudósitása a *Budapesti Napló* részére.) *Vörös heremag.* Az utolsó napokban beállott fagy nyugodtabb hangulatot keltett a magkereskedelemben, a'nélkül azonban, hogy az egész magüzlet szilárd helyzetét megváltoztatta volna. Amerikában az árak ujból emelkedtek és az egész termelő országból beérkezett jelentések szerint saját szükségletüket is alig fedezi a készlet, nemhogy még kivitelre is maradjon. Eme utóbbi körülmény és ama rendszerint beállani szokott eset, hogy a fokozódó kereslet áremelkedést von maga után, majdnem kizárttá teszik, hogy éppen az idényben árcsökkenés álljon be. Belföldön a termelők részéről mi sem lesz kinálva, másodkézből alig valami. — *Lucernamag.* Még nem volt rá eset, mint most, hogy belföldön ugy a termelők, mint a spekuláció részéről semmi se ajánltassék. Olaszországból ujból áremelkedés lesz jelezve és mai jegyzései 130—135 frank, az idény kezdete óta tehát ott 35 frank áremelkedés konstatálható. Franciaországból az utolsó napokban egyáltalán nem ajánltatott valami. *Répamag.* A hangulat a mult napokban nyugodtabb, bizonyára a fagyok beálltának hatása alatt. *Bükköny* élénken kerestetik. *Muharmag.* Az elmult héten nagyobb mennyiségek forgalmaztattak, amennyiben a tulajdonosok a beállott magas árak következtében készleteikkel elő.éptek s ennek hatása alatt némi árcsökkenés is állott be. *Fehérheremag* oly magas áron jegyeztetik, minőre már évek óta nem volt eset. *Fümagvak* ára változatlan.

Jegyzések 50 kilónként Budapesten érlve: *Vörös heremag* 52.——60.— K., *lucernamag* 64.—66.— K., *muharmag* 10.——10.50 K., *tavaszi bükköny* 8.——8.50 K., *baltacim* 16.——17.— K.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) Buzaliszt. Bár a tőzsdeirányzat e héten szilárdabb volt, általában véve a készüzletben csak lanyhaság volt tapasztalható. Eladások nem mondhatók lényegeseknek, mig a szállitások sem emelkedtek. Az egész lisztüzlet csupán a már meglevő kötések lebonyolitására szoritkozik. A külföld tartózkodása is állandó. Korpa ára szilárd és mig finom minőségüből a készlet még elég nagy, addig goromba korpában már némi hiány mutatkozik.

Atlagos budapesti jegyzések 50 kilogrammonkint zsákostól:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	15.30	14.90	14.40	14.10	13.80	13.40	13.10
		7	7½	8			
		11.70	10.90	6.20			

Finom korpa:		Goromba korpa:
Ár: korona	4.70	4.80
Dara:	*AB*	*C*
	16.30	—.—

Szeszüzlet. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) Utolsó jelentésünk óta a szeszüzlet képe nem változott, az ismert osztrák szeszinvázióval szemben tétlenül állunk és ellensulyozására semmit sem tehetünk, mert az osztrákok többnyire augusztus végéig adták el olcsó áron gyártmányukat. A magyar gyárak tehát csak gyüjtik-gyüjtik a szeszt, hogy majd később, ha a készletek már terhessé és kényelmetlenné kezdenek válni, a mainál jóval olcsóbb áron adhassák el azokat. Mai árak: nyerszesz finomitók részére 39—39½, finomitott szesz nagyban 143—143½, kicsiben 144—145, denaturált szesz nagyban 31—31½, kicsiben 32—33 koronával, hordóval együtt, helyben.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósági tanácsa gróf *Andrássy* Aladár elnöklésével mai napon tartott ülésében az igazgatóság által előterjesztett 1901. évi mérleget amely 8,180.061 korona tiszta nyereséget tüntet fel, jóváhagyta s elfogadta az igazgatóságnak javaslatát a nyereség felosztására nézve, amely szerint a részvényesek március 19-ikén tartandó közgyülésének inditványozni fogja, hogy 1901. évi osztalékul április 1-étől kezdve részvényenként harmino korona fizettessék ki, 300.000 korona a tartalékalap javadalmazására fordittassék és 195.748 korona uj számlára vitessék át. A konzorciális üzletekből elért nyereségek a fenti üzleteredménybe csak annyiban vétettek fel, amennyiben 1901. évi december hó 31-éig teljesen elszámoltattak.

A mérleg szerint a kamat-számla 400.000 korona csökkenést mutat a mult évhez képest, mig a még fennmaradó nyereségcsökkenés más számlákra oszlik el. A társa-üzletek közül csak egynéhány kisebb fajtáju, különösen orosz és olasz, továbbá a 125 millió koronányi osztrák koronajáradék fix átvételéből származó nyereség állittatott be a mérlegbe, mig az opció utján átvett osztrák koronajáradékból származó nyereség, valamint az időközben lebonyolitott német és porosz kölcsönök, továbbá a román állami kölcsönből származó nem jelentéktelen hasznot, végül egyéb, még le nem bonyolitott társas-üzletekből származó nyereséget a folyó év számlájára irták. A magyar üzletekből egy sem bonyolittatott le. A magyar cukoripar, a kőolajfinomitó-társaság, a mezőgazdasági részvénytársaság, a villamos és forgalmi vállalat, a magyar folyam- és tengerhajózási társaságra nézve fennálló szindikátusi üzlet szintén későbbi elszámolásra tartatott fenn.

A folyó évi nyereségáthozat sokkal magasabb, mint az, amely 1900-ról 1901-re vitetett át és nagyobb osztalék fizetését tette volna lehetővé, de a kamatláb alakulása következtében a folyó évi kamatüzlet ki nem elégitő kilátásaira való tekintettel az osztalék csak 30 koronában állapittatott meg.

Az Országos Iparegyesület ipartestületi, kézmüés kisipari szakosztályai tegnap délután *Török* György elnöklete alatt ülést tartottak. A szakosztályok részvéttel vették tudomásul, hogy *Ráth* Károly szakosztályi elnök betegsége következtében a tanácskozásokon részt nem vehet. *Gelléri* Mór igazgató ismertette ezután a kereskedelemügyi miniszter leiratát, melylyel az egyesülettől jelentést kér a *fogmüvességnek képesitéshez kötése* tárgyában. *Gelléri* inditványára a szakosztályok kimondották, hogy a fogmüvesség nem tekinthető kézmüvesiparnak és igy képesitéshez nem köthető. Kivánatosnak tartják azonban, hogy a fogmüvesség, éppugy mint a külföldön, három hónapos tanfolyam elvégzése után legyen csak gyakorolható. A budapesti könyvkötők ipartestülete átiratot intézett az egyesülethez, amelyben azt az inditványt terjesztik elő, hogy a kereskedelemügyi miniszter egy olyan értelmü rendelet kibocsátására kéressék fel, hogy a zsibárusok uj iparoikkekkel való kereskedéstől eltiltassanak. Többek hozzászólása után *Gelléri* Mór inditványára elhatározták, hogy felkérik a minisztert az ebben a tárgyban már a mult évben kiadott miniszteri rendelet pontos végrehajtásának szigoru ellenőrzésére. A budapesti cipészipartestület hasonlóképp panaszszal járult az egyesület igazgatósága elé a cipőkkel házaló tótok káros visszaélései miatt. A panasz az előbbivel hasonló módon fog elintézést nyerni, annak a hangsulyozásával, hogy ezek a házaló tótok külföldi gyártmányokkal árasztják el a vevőközönséget. A jászberényi ipartestületnek az ipartörvény módositására vonatkozó véleményes javaslatát tárgyalta ezután az ülés és kimondotta, hogy a szakosztályok már ebben a tárgyban annyiszor kifejtették álláspontjukat, hogy ujabb részletes javaslatot ez alkalommal nem tesznek, hanem a jászberényi ipartestület átirata alkalmából megsürgetik a revizió már régóta vajudó kérdésének elintézését.

A Budapesti Könyvkötő-Ipartestület panaszt emelt, hogy az egyetemi nyomda könyvkötő-munkákat is végez és kérte annak eltiltását ettől a munkától. A miniszter ezt a kérelmet nem teljesitette és leiratában utalt arra, hogy a könyvkötészet felállitását az egyetemi nyomda számára dolgozó könyvkötő kisiparosok részéről állandóan üzött visszaélések tették elkerülhetetlenné. A szakosztályok azonban elhatározták, hogy felkérik a kereskedelmi minisztert hasson oda, hogy az egyetemi nyomda a könyvkötő-munkákat fokozatosan szüntesse be, ha pedig tényleg fordulnak elő visszaélések, azt orvosolják, de egyesek hibái miatt ne büntessék az egész könyvkötő ipart. A szakosztályok ezután az egyesületi disz-éremmel való kitüntetésre ajánlották *Müller* József kárpitost, *Ferenczi* József és *Matutsek* József kolozsvári cipészeket, *Blum* Lajos egyenruhaszabót, *Bodon* Károly asztalost és *Schwarcz* Lajos jaquardszövő-gyárost. Az ülés végül köszönetet szavazott *Gelléri* Mór igazgatónak, hogy a székes főváros iparügyi bizottmányában két igen fontos kérdésben, az iparhatósági megbizottak és az épitő és kőmüves munkaadók és munkások munkarendje ügyében az iparegyesület álláspontját képviselte és elfogadásra juttatta.

Magyar Általános Hitelbank igazgatósága *Frankl* Emil titkárt, az intézet cégvezetőjévé nevezte ki.

Követségünk Mexikóban. A mexikói osztrák-magyar követséggel való érintkezés tekintetében a budapesti kereskedelmi és iparkamara értesiti az érdekelt köröket, hogy az odaintézendő beadványok *Legácion J. g. R. de Austria-Hungria in Mexiko D. F.* cimzéssel látandók el. Hiteltudakozódásoknál a tudakoló cég neve, lakóhelye és üzletága lehetőleg pontosan megjelölendő és a követség által ajánlatosnak jelzett mexikói beviteli cégek, amelyek a magyar királyi kereskedelmi muzeum nál mindig megtudhatók, lehetőleg figyelembe veendők.

Az ipari só kiadása. *Lukács* László pénzügyminiszter a denaturált ipari sónak az arra jogositottak számára akadálytalanul való kiadására rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, felhivván őket, hogy a pénzügyi közegek tulbuzgóságból az ipari só használatától ne idegenitsék el az illető iparosokat. Egyben az ipari só könnyebb engedélyezése érdekében részletes utasitásokat is adott, hogy az ipari só használását az iparosság minél könnyebben vehesse igénybe.

A Vaskereskedők Országos Egyesületének igazgatósága február 13-án tartott ülésében elhatározta, hogy e.aggott és saját hibájukon kivül tönkrement vaskereskedők, valamint állásnéküli vaskereskedelmi alkalmazottak segélyezésére egy állandó segély-alapot létesit. Az alapot a rendes adományokon kivül ugy kivánja az igazgatóság összehozni, hogy a vaskereskedőkkel összeköttetésben álló gyárosokat felkéri, miszerint engedjék meg, hogy számláik összegéből a vaskereskedők 1% (egy promille) százalékot a segélyzőalap javára állandóan levonásba hozhassanak.

A newyorki tőzsde. *New-York*ból jelentik február 14-iki kelettel: Az értéktőzsde engedékeny irányzattal nyilt meg. Később emelkedtek az árfolyamok. Utóbb ismét gyöngült az irányzat, ugy, hogy a tőzsde nehézkes forgalom mellett nyomott árfolyamokkal zárult. Részvényforgalom 650.000 darab.

Sorsolás. Az 1880. évi első kibocsátásu osztrák földhitelsorsjegyek mai huzásán a *90.000* koronás főnyeremény *1827 sor 28 sz.* esett, 4000 koronát nyert a 368 sor. 24 sz., 2000 koronát nyertek 1255 sor. 35 sz. és 3999 sor. 10 sz.

Vasutak bevétele. Az *Osztrák-Magyar Államvasuttársaság* bevétele 1,300.356 korona (— 40.186 korona.) — A *Déli vasuttársaság* bevétele 2,328.744 korona (— 66.745 korona).

Áruhajók indítása. A Dunagőzhajózási társaság az árulelvételt az Alduna, Turn-Szeverin és Galac között levő szakasza összes állomásain február 20-ikán kezdi meg. Az első hajó Galacból Turn-Szeverinig március 1-én, Turn-Szeverinből Galacra március 2-ikán megy.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Szilárd* Mór magyar vegyi papirgyár *Budapest* (Kálmán-utca). Ohnewein és társa cég Innsbruck. Rosenzweig Mihály cipőkereskedő Mährisch-Ostrau, *Fischmann* S. J. kereskedő *Kézsmárk*, Weinlich Ottó kereskedő Grác.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru 37.80 korona pénzben, 38.20 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1902. évi február 15-én. Készlet 382 darab. Érkezett 1147 darab. Összesen 1529 darab. Eladatott 1202 darab. Maradt 327 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 90—98 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 94—100 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 94—100 K.-ig Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 88—92 koronáig. Malac 70—88 korona. Az irányzat élénk.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, február 15.

A kinálat ma mérsékelt volt. A malmok nem vásároltak, amelynek következtében csak 2200 métermázsa buza került a forgalomba.

Rozsban lanyha volt az irányzat és az árak 5 fillérrel estek.

Eladatott:

Buza. Pestmegyeviléki: 100 mm. 77 k. 9 K. 70 f., 100 mm. 74 k. 9 K. 40 fillér.

Mind három hónapra.

Tengeri: 400 mm. 5 K. 22½ f. ab Budapest.

Löhere: 25 mm. 47 K. — f.

Lucerna: 20 mm. 38 K. — f.

Készpénzfizetés mellett.

Tegnap délután eladatott:

Rozs: 200 mm. 7 K. 85 f., 200 mm. 7 K. 82½ f. 200 mm. 7 K. 80 fillér.

Mind három hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	9.30	9.60	80	9.55	9.85
"	"	77	9.40	9.65	81	—.—	—.—
"	"	78	9.45	9.70	82	—.—	—.—
"	"	79	9.50	9.80	—	—.—	—.—
Fehérmegyei		76	9.25	9.40	80	9.60	9.75
"	"	77	9.35	9.60	81	—.—	—.—
"	"	78	9.40	9.65	82	—.—	—.—
"	"	79	9.50	9.75	—	—.—	—.—
Pestvidéki		76	9.25	9.40	80	9.60	9.75
"	"	77	9.35	9.60	81	0.—	0.—
"	"	78	9.40	9.65	82	—.—	—.—
"	"	79	9.50	9.75	—	—.—	—.—
Bánsági		76	9.25	9.40	80	0.—	0.—
"	"	77	9.30	9.50	81	0.—	0.—
"	"	78	9.35	9.55	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai		76	9.35	9.55	80	0.—	0.—
"	"	77	9.35	9.65	81	—.—	—.—
"	"	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.30	7.55
"	"	másodrendü	—.—	7.60	7.80
Árpa	"	takarmány	60—62	6.10	6.20
"	"	égetni való	62—64	6.20	6.—
"	"	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	—		36—41	7.50	7.60
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
"	"	másnemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	—		—	4.80	5.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Aprilisi buza 1902.	.	9.47—9.51	—9.49—	9.55—9.53
Októberi buza 1902.	.	8.45—8.48	—8.45	
Aprilisi rozs 1902.	.	7.88—7.91		
Aprilisi zab 1902.	.	7.68—7.62		
Májusi tengeri 1902.	.	5.34—5.39		
Augusztusi repce 1902.		—.———.—		

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Aprilisi buza 1902.	. . . .	9.52 pénz	9.53 áru
Októberi buza 1902.	. . . .	8.45 „	8.46 „
Aprilisi rozs 1902	. . . .	7.90 „	7.91 „
Aprilisi zab 1902.	. . . .	7.69 „	7.70 „
Májusi tengeri 1902.	. . . .	5.38 „	5.39 „
Augusztusi repce 1902.	. . .	12.50 „	12.60 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra 1902.	. . . . .	9.52— 9.53
Buza októberre 1902.	. . . . .	8.46— 8.47
Aprilisi rozs 1902.	. . . . .	7.89— 7.90
Aprilisi zab 1902.	. . . . .	7.68— 7.69
Májusi tengeri 1902.	. . . . .	5.37— 5.38
Augusztusi repce 1902.	. . . .	12.45—12.55

A budapesti értéktőzsde.

Dacára annak, hogy a külföldi tőzsdék tegnap este szilárdan zárultak, az előtőzsde, tekintettel a trieszti zavargásokra, gyenge irányzatot követett, csak Államvasut-részvények értek el jobb árfolyamokat.

A déli tőzsdén a hangulat kedvtelen maradt, az árak lassankint lemorzsolódtak, a forgalom egészben csekély volt.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 694.50—696.75. Magyar hitelrészvény 624.50—625.50. Jelzálogbank részvény 484.——485.—. Koronajáradék 97.——97.10, Államvasuti részvény 690.50—691.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.15—97.20%. Magyar hitelbank részvény 718.——723.50. Jelzálogbank részvény 481.50—483.—. Leszámitolóbank részvény 459.25. Osztrák hitelrészvény 692.25.—695.75. Magyar aszfalt részvény 188.——190.—. Salgótarjáni kőszénbánya 587.—. Rimamurányi vasmü részvény 501.50—503.50. Közuti vaspálya részvény 665.—. Városi villamosvasuti részvény 327.—. Államvasuti részvény 688.50—690.50 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 692.—. Magyar hitelrészvény 717.50. Leszámitoló 458.50. Rimamurányi vasmürészvény 502.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 687.50. Közuti vasut részvény 666.50. Városi villamos vasut 377.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 45.--53.— korona, vörös aprószemü 42.—46.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 47.——49.— korona, nagyszemü 50.—56.— korona. Disznózsir: budapesti 54.50—55.— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 46.——46.50. korona, 3 darabos 50.——51.— korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai szokás szerinti minőség 14.25—14.50 korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 16.——16.25 korona, 85 darabos 18.25—18.50 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.50—14.— korona, 100 darabos 15.75—16.— korona, 85 darabos 18.——18.25 korona. Szilvaiz: slavóniai 19.——19.50 korona, szerbiai 17.50—17.75 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* a Trieszttől érkező nyugtalanitó hirek hatása alatt kedvezőtlen volt a hangulat. Az irányzat általánosan gyöngült.

A *déli tözsde* csöndes volt. Kis hanyatlás volt észlelhető. A további akban a Hitel- és Államvasuti részvényekre csöndes forgalom mellett gyönge jegyzések voltak. Berlinre csöndes. Egy óra 30 perckor csöndes. Két óra 30 perckor a helyzet nagyon csöndes. Londonra változatlan.

Bécs, február 15. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.10. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 156.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.75. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasműrészvény 503.—. Magyar koronajáradék 96.95. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 96.60. Magyar hitelbank részvény 720.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 190.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank ——. Magyar cukoripar 1730.

Bécs, február 15. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 101.50. 4%-os osztr. aranyjáradék 121.20. 1860-os sorsjegy 151.50. Osztrák hitelsorsjegy 423.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 464.—. Osztrák-magyar bank 16.40. Déli vasut 76.—. Dunagőzhajózási részvény 866.—. Dohányrészvény 297.— Császári és királyi arany 11.34. Német bankváltók 117.25. 4·2%-os ezüst járadék 101.25. Osztrák koronajáradék 98.50. 1864-iki sorsjegy 240.—. Osztrák hitelintézeti részvény 693.50. Unionbank 575.50. Osztrák Länderbank 436.—. Osztrák-magyar államvasut 688.50. Elbavölgyi vasut 476.—. Alpesi bányarészvény 390.—. 20 frank. arany 19.06. Londoni váltóár 239.75 Bécsi Tramway Litt B. 282.—. Bécsi. Tramway Litt A. 286.—. Lipót kohó 392.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, február 15. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 693 75. Magyar hitelrészvény 720.—. Angol-Osztrák bank 280.—. Bécsi bankegyesület 464.—. Union bank 573.50. Länderbank 437.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 688.50. Déli vasut 76.50 Elbavölgyi vasut 477.—. Északnyugati vasut részvény 472.50. Dohányrészvény 297.50. Rimamurányi vasmü 503.—. Alpesi bányarészvény 389.50. Májusi járadék 101.50 Magyar korona járadék 96.95. Török sorsjegyek 111.25. Német birodalmi márka 117.30. Napoleon d'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 15. *(Tőzsdei tudósitás.)* A tőzsde szilárdan nyilt meg. Bankok és belföldi járadékok magasabbak, Bányaértékek, különösen kőszénrészvények szilárdak, részben a fagy miatt. Vasutak nyugodtak. Később helyi értékek gyengültek, ellenben belföldi járadékok tovább emelkedtek. Khinai értékek szilárdak, bankok ingadozók. A forgalom kicsiny volt. Magánkamatláb 2⅞%.

Berlin, február 15. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.60. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.10. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 97.80. Osztrák-magyar államvasut 147.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 86.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.50. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 194.75. Altalános villamossági Edison 199.80. Gelsenkircheni 173.75. Laura-kohó 209.90. 4·2%-os ezüstjáradék 101.90. 4%-os magyar aranyjáradék 101.40. Osztrák hitelrészvény 218.50. Déli vasut 20.10. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.25. 4%-os uj orosz kölcsön 96.25. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 100.75. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 176.—. Harpeni 170.20. Az irányzat gyenge.

Berlin, február 15. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101.40. Magyar koronajáradék 97.80. Osztrák hitelrészvény 218.60. Osztrák-magyar államvasut 147.60. Déli vasut 20.10. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.25. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, február 15. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 737.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.90. Osztrák Länderbank 478.—. 3%-os francia járadék 101.27. Ottomanbank 569.—. 3½%-os francia járadék 102.32. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 106.—. 4%-os magyar aranyjáradék 102.25. Párisi bankrészvény 1020.—. Olasz járadék 100.20. Francia törleszth. járadék 100.35. Osztrák földhitelintézeti részvény 1325. Török dohányrészvény 325.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 15. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.70. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.05. Magyar koronajáradék 97.80. Osztrák-magyar bank 117.60. Déli vasut 20.20. Elbavölgyi vasut 120.20. Londoni váltóár 204.32. Bécsi bankegyesület 119.30 Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 86.80. 4·2%-os ezüstjáradék 101.40. 4%-os magyar aranyjáradék 101.25. Osztrák hitelrészvény 219.70. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Északnyugati vasut 115.50. Bécsi váltóár 85.25. Párisi váltóár 81.366. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 189.—. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, február 15. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.35. 1860. sorsjegy 152.25. Déli vasut 19.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—. Osztrák hitelrészveny 218.60. osztrák-magyar államvasut 147.25. Olasz járadék 100.70. 4%-os Magyar aranyjáradék 101.60. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 15. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 96—98 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 104—105 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 100—102 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 98——100 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 96——98 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 94——95 fillérig.

Sertéslétszám 1902. február 13. napján volt készlet 25.089 darab. — 1902. február 14. napján felhajtatott 147 darab. 1902. február 14. napján elszállittatott 202 darab, 1902. február 15. napjára maradt készletben 25.034 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 15. —

Kinevezések. A külügyek közös minisztere Kriván György cs. és kir. főhadnagyot, valamint Hakman Miklós, gróf Firman Ferenc és Goricar József jogtudorokat konzulsági attasékká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Margitay József csáktornyai állami elemi tanitóképző, Peres Sándor budapesti Fröbel-féle tanitónő- és Láng Mihály lévai állami elemi tanitóképző-intézeti igazgatókat, eddigi minőségükben s jelenlegi állomásukon való meghagyás mellett, a VII. fizetési osztály 3-dik fokozatába; továbbá Bittenbinder Miklós budapesti állami elemi tanitónő-, Balázs Endre znióváraljai, Snasel Ferenc budapesti, Nagel Sándor bajai állami tanitóképző, Exner Leo hódmező-vásárhelyi óvónőképző és Versényi Gábor kolozsvári állami tanitónőképző-intézeti rendes tanárokat, eddigi minőségükben s jelenlegi állomáshelyükön való meghagyása mellett, a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába; továbbá Mihalik Lajos, a szabadkai állami elemi tanitónőképző-intézethez szolgálattételre beosztott gyógypedagógiai rendes tanárt és Staab Lénárd győri állami tanitóképző-intézeti zenetanárt, valamint Gaál Imre kunfélegyházai, Dékány Mihály csáktornyai, Kardhordó László pápai s Tömör Boldizsár csáktornyai állami elemi tanitóképző-intézeti segédtanárokat rendes tanárokká a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába, szintén jelenlegi állomáshelyükön való meghagyás mellett; végül Végh József kolozsvári, Mandola Aladár modori, Heves György dévai, Barabás Endre székelykereszturi, Kurucz Ernő temesvári, Mojzes Miklós csurgói, Macskásy Zoltán kolozsvári, Desics József bajai, Bocskay István székelykereszturi és Szalatsy Rezső polgári iskolai tanitót, állami elemi tanitóképző-intézeti megbizott tanárjelölteket jelenlegi állomáshelyükön való meghagyás mellett állami elemi tanitóképző-intézeti segédtanárokká a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába, továbbá Biró Jolán okleveles kisdedóvónőt a zsdenyovai állami kisdedóvódához kisdedóvónővé, Habel Lujza okleveles óvónőt a garam-szent-benedeki állami kisdedóvódához óvónővé, — a kereskedelemügyi miniszter Békei Péter, Cziglány Flóris, Gyenes Antal, Csere János, Késői Béla posta- és távirdatiszteket, Albert Áron posta- és távirdafogalmazót, Lórant Zeno, Zakar István és Márián Lajos posta- és távirdatiszteket a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába végleges minőségü posta- és távirdatisztekké, — a földmivelésügyi miniszter Rickl Antal debreczeni lakost Debreczen város közigazgatási bizottságába előadóvá, Földváry Miksa prímás-uradalmi erdőgyakornokot a lippai, Krause Dezső végzett erdészakadémiai hallgatót pedig a lipótujvári főerdőhivatal kerületébe ideiglenes minőségü erdőgyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nádasné Ugró Mária kajdanói állami elemi iskolai tanitónőt a kis- és nagy-baábi állami elemi iskolához jelen minőségében, áthelyezte.

Pályázatok. Zemplénmegyében egy II. oszt. utmesteri állásra, március 5-ig, — a szegzardi állami főgimnáziumnál betöltendő iskolaszolgai állásra, április 1-ig, — az erzsébetvárosi törvényszéki fogháznál felügyelői állásra, négy hét alatt.

ÚTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: VI., Andrássy-ut 5. Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitó helye: IV., Ferencziek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körut 18.; IV., Ferencziek-tere 4. (Irányi-utca sarok; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körut 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. Leány- és fiubiztositó-intézet, Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1900, december 31-én 6,717.255·21 korona. Eddig kifizetett biztositott tőke több mint 6,000000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb dijtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosithatók.

Napirend.

Naptár: Vasárnap, február 16. — Római katholikus: E. 1. Invocabil. — Protestáns: E. 1. Julianna. — Görögorosz: (február 3.) Triod k. — Zsidó: Adar G. — Nap kél: 6 óra 49 perckor. — Nyugszik: 5 óra 4 perckor. — Hold kél: 10 óra 59 perckor délelőtt. — Nyugszik: 1 óra 28 perckor éjjel.

A miniszterek nem fogadnak.

A Petőfi-társaság felolvasó ülése délelőtt 10 órakor az Akadémiában.

Nemzeti Muzeum. Természetrajzi tár nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

Országos Képtár és *metszetkiállitás* az Akadémiában nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparmüvészeti Muzeum délelőtt 9—1-ig.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma (Muzeum-körut 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Technologiai iparmuzeum délelőtt 9—12-ig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Földtani intézet muzeuma nyitva délelőtt 10—1 óráig. Dijtalanul.

Az Erzsébet-emlékek kiállitása a városligeti Műcsarnokban délelőtt 9—4-ig. Belépődij nincs.

Zichy-kiállitás a Nemzeti Szalonban (Ferenciek-tere 9.) d. e. 9 órától este 9-ig. Belépődij 1 korona.

Feszty-kiállitás a városligeti Műcsarnokban délelőtt 9-től délután 1 óráig 1 korona belépődij mellett és 1—4 óráig 60 fillér belépődij mellett.

Muzeumi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—7 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, február 15.

A maximum északnyugatról a kontinens felé nyomult, az alacsony légnyomás pedig Észak- és Dél-Európát boritja.

Közép-Európában a hőmérséklet jelentékenyen sülyedt, ellenben délen aránylag magas maradt. Jelentékeny esők voltak Olaszországban, Alsó-Ausztriában és Svájcban.

Nálunk az idő enyhe maradt és helyenkint éjjeli fagyok is előfordultak; a lecsapódások pedig általánosak voltak.

Kilátás: Hüvösebb idő várható, éjjeli fagygyal és sok helyütt — főleg délen — még havazással.

Vizállás.

		Febr. 14	Febr. 15.			Febr. 14.	Febr. 15.
		méter				méter	
Inn	Schärding	0.31	0.31	Tisza	M.-Sziget	1.—	1.80
Duna	Passau	1.95	1.78	»	Tokehása	1.50	1.60
»	Linz	0.73	0.88	»	V.-Namény	6.32	5.83
»	Bécs	0.16	0.78	»	Tokaj	6.64	6.16
»	Pozsony	1.53	1.59	»	Tisza-Füred	5.48	5.64
»	Komárom	2.46	2.41	»	Szolnok	4.80	5.02
»	Budapest	2.14	2.22	»	Csongrád	4.28	4.06
»	Paks	1.16	1.44	»	Szeged	3.90	4.38
»	Mohács	1.86	2.11	»	Török-Becse	2.40	2.80
»	Gombos	2.46	2.67	»	Titel	2.91	3.19
»	Ujvidék	2.14	2.36	Ondova	Bártfa	0.35	0.37
»	Pancsova	2.17	3.35	Topolya	Hoór	0.38	0.10
»	Orsova	3.60	3.61	Bodrog	Zemplén	5.04	6.26
Morva	Magyarfalva	1.59	1.43	Sajó	Zsolca	2.30	2.61
Vág	Zsolna	0.67	0.69	Hernád	H.-Németi	0.62	0.66
»	Trencsén	0.71	0.65	Berettyó	Margita	1.30	1.44
»	Szered	0.96	1.95	»	B.-Ujfalu	1.44	0.60
Rába	Sz.-Gotthárd	0.27	0.21	Körös	Csucsa	0.52	0.40
»	Sárvár	0.80	0.69	»	N.-Várad	0.18	1.15
»	Győr	2.64	2.48	»	Belényes	1.20	1.30
Dráva	Pettau	1.—	0.99	»	Tenke	1.02	2.18
»	Zákány	0.76	0.14	»	Gurahonc	1.10	1.80
»	Barcs	0.97	0.76	»	Borosjenő	0.—	3.—
»	Eszék	1.96	1.95	»	Békés	4.06	4.32
Mura	M.-Szerdah.	0.60	0.60	»	Gyoma	4.42	4.62
Száva	Zágráb	2.20	2.06	Maros	Gy.-Fehérvár	0.96	1.12
»	Sziszek	7.32	7.02	»	Branyicska	1.48	1.20
»	Mitrovica	5.61	5.63	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.—	0.92	»	Arad	0.34	0.48
»	Szatmár	3.24	3.16	»	Makó	0.36	1.14
Kraszna	N.-Majtény	3.96	2.22	Temes	K.-Kostély	1.58	2.66
Latorca	Munkács	0.72	0.66	Béga	Kiszető	1.26	2.—
Laborca	Homonna	0.82	0.76	»	Temesvár	0.88	0.34
Ung	Ungvár	0.90	1.89	»	Becskerek	0.60	0.51

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Vasárnap, 1902. február hó 16-án.

Villars dragonyosai.

Vig opera 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Maillard. Szövegét irta Locroy és Cormon. Forditották Rákosi Jenő és Evva Lajos.

Személyek:

Thibaut	Hngedüs	Friquet	Szoyer
Georgette	Váradi	Belamy	Mihályi
Sylvian	Kertész	Lelkipásztor	Szendrői

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Vasárnap, 1902. február hó 16-án.

Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal:

Tágma királynő.

Tragédia 5 felvonásban. Irta Rákosi Jenő.

Személyek:

Tágma	Jászai	Kubán	Gyenes
Vendrő	Szacsvay	I. hirhozó	Paulay
Dzsábul	Somló	II. „	Császár
Csakán	Mihályfi	1. Sirató assz.	Boér
Balangyár	Gál	2. „ „	Boros F.
Szirák	Beregi	3. „ „	Keczeri
Baréza	Fáy Sz.	4. „ „	Szacsvayné
Káma	Meszlényi	1. Öreg ember	Mészáros
Arszil	Márkus	2. „ „	Körösmezei
Leszgheő	Horváth	3. „ „	Rózsahegyi
Kydár	Pálffy	4. „ „	Abonyi

Este:

A rejtély.

Szinmü 2 felvonásban. Irta Paul Hervién. Forditotta Ambrus Zoltán.

Személyek:

Raymond	Iványfi	Marquis	Náday
Gizella	Hegyesi	Vivarce	Császár
Gerard	Mihályfi	Laurent	Hetényi
Leonora	Márkus	Szolga	Faludi

Utána:

A betörő.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Labiche és Mélesville Forditotta: Hevesi Sándor.

Személyek:

Valory	Dezső	Vaslin	Iványi
De Bréné	Lánczy	Coralie	Boros F.
Chabriac	Rózsahegyi		

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Vasárnap, 1902. február hó 16-án.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Rudvard Stone. Forditotta Faragó Ödön. A dalok versszövegét irta Mérei Adolf.

Személyek:

Ton Dawentry	Sziklai	Barley	Szilágyi
Harriet	Sziklainé	Mister Morvay	Iványi
Jean Dickson	Boross	Mister Bibb	Kalocsay
Kitty	Turcsányi	Miss Kate	Sellő
Ramajanah	Ráthonyi	Esmeralda	Iványiné
Lotti	Sziklai Sz.	Elsie	Turcsányi

Este:

Fedák Sári felléptével

Ugyanaz.

Kezdete 7½ órakor.

Szinházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar szinház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zenemükereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25—13) sz. a.

Kedden, február 18-án, a Royal-teremben

Behr Teréz

egyetlen dalestélye.

Közreműködő: Recht Sándor tanár hegedümüvész.

Ülések 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag **Méry Béla** zenemükereskedésében, Andrássy-ut 12.

Csütörtökön, febr. 20-án, a Royalteremben

ONDRIČEK

Ferenc cs. és kir. udvari hegedümüvész egyetlen hangversenye.

Jegyek 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag **Méry Béla** zenemükereskedésében, Andrássy-ut 12.

Pénteken, február 21-én, a Royalteremben

POLONYI

Elemér tanár zongoramüvész hangversenye.

Jegyek **Méry Béla** zenemükereskedésében, Andrássy-ut 12.

Pénteken, febr. 28-án, a Royalteremben

FREUND

Etelka zongoramüvésznő hangversenye.

Jegyek kizárólag **MÉRY BÉLA** zenemükereskedésében, Andrássy-ut 12.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Ma két előadás

a délutáni előadás mérsékelt árral

Konorah, Kernau, Vindobonas, Bartho, Farini, Strongfort.

Hétfőn, e hónap 17-én először lép fel a híres

Loie Fuller

A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Zsebórák.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett

részletfizetésre

kaphatók

Polgár Kálmán

óra- és ékszer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körut 29. sz.

Vidékre árjegyzék bérmentve.

Divatos ékszerek.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Hétfő		Julius Caesar	A Gyurkovics lányok	Adám és Éva	Lotty ezredesei
Kedd		Francillon	A dada	Egy görbe nap	Lotty ezredesei
Szerda		A rejtély A betörő	A Gyurkovics lányok	Ádám és Éva	Lotty ezredesei
Csütörtök		Kegyelemkenyér A hol mulatnak	A régi világ A képviselő ur	Egy görbe nap	Lotty ezredesei
Péntek		Kegyelemkenyér A hol mulatnak	A Gyurkovics lányok	Katalin	Lotty ezredesei
Szombat		Karácsonyi álom	A képviselő ur	Egy görbe nap	Lotty ezredesei
d. u. Vasárnap este	—	Rosenkranz és Güldenstern Kegyelemkenyér A hol mulatnak	A dada A Gyurkovics lányok	Katalin Egy görbe nap	Lotty ezredesei

1842. év óta fennálló Rumbold-gyárat

átvette a törvényesen bejegyzett

„VICTORIA“

zászló- és diszitő-vállalat

s ugy rendezkedett be egészen ujonnan, hogy a diszitési és zászló iparon kivül, egyéb a diszitési vállalkozások körébe eső dolgok gyártását is meginditotta, különös tekintettel arra, hogy egyes tárgyak és kellékek, amelyek mindezideig csak külföldről voltak beszerezhetők, a hazai termelés révén is beszerezhetők legyenek. Gyártmányaink minden részletükben gyárunkban készülnek, az anyag is teljesen hazai gyártmány és igy a külfölddel szemben meginditott akciónkban számitunk a hatóságok, a kereskedő világ és a nagyközönség hazafias pártfogására.

Vállalatunk Rumbold B. társ-tulajdonos müvezetése alatt áll, kinek szaktekintélyét hosszu éveken át ugy a belföldön, mint a külföldön szinte kizárólagosan folytatott gyakorlata, számos hivatalos dicsérő okmány és kitüntetés igazolja.

Gyárunkban a következő osztályok vannak üzemben:

I. Zászlógyártási osztály.

a) Állami, városi, megyei zászlók készletben tartatnak, kormányrendelet értelmében az összes hatóságok és hivatalok köteleztetvén arra, hogy országos ünnepnapok alkalmából a hivatalos lobogót kitüzzék.

b) Gyászlobogók.

c) Egyesületi diszlobogók és selyemzászlók. (Rajzok és skizzek rendelkezésre állanak és kivánatra szines rajzok készittetnek.)

d) Templomi zászlók.

e) Tengerészeti és hajózási lobogók. Jelzőzászlók. Családi lobogók cimerrel.

f) Képviselőválasztási lobogók.

A zászlók honi szövetből egybeszövötten és nem varrottan készülnek, gyárunkban festetnek, szappannal kimoshatók s a diszesebb kivitelüek részletfizetésre is elvállaltatnak.

g) Szövetfestés. Függönyök magyar ornamentikával szinesen nyomtatva.

II. Diszitési osztály.

Vállalkozik országos, városi ünnepek, fogadások, különösen királyfogadások alkalmával diszitésekre, diadalkapuk felállitására, sátorok, kiállitási épületek és pavillonok felállitására és diszitésére ujonnan alkalmazott stilszerü magyar ornamentikával. Teremdiszitések. Gyászdiszitések a legnagyobb gyászpompa kifejtésével. Katafalkok felállitása.

Diszitési alkatrészek kölcsönképen is kiadatnak.

Rajzok, tervek kivánatra dijmentesen készittettnek.

III. Heraldikai osztály.

Az összes magyar és osztrák cimerrajzok (60.000 cimer) rendelkezésünkre állván egyedül álló gyüjteményünkben: a leggyorsabban előállitunk mindenféle alkalmazásban családi cimereket müvészi kivitelben. Gyászcimerek. Csillagkeresztesi hölgytáblázatok. Kamarási táblák, ősi cimerek és családfák. Cimeres zászlók családi szinekben.

IV. Pyrolin- és papirmache-osztály.

Szinházi kellékek, fegyverek, tanszerek, szobrok, vázák, oltárok, plasztikus cimerek s általában mindenféle kassirozási munkák.

V. Tükör- és üveg-osztály.

Mütükrözés, üvegfestészet, szentképek és világi festmények nagybani előállitása és eladása. Tükörfestés. Reklamtáblák, cégtáblák üvegből szines rajzokkal.

VI. Müipari- és táncrend-osztály.

Különféle müipari kézimunka-áruk, fa, bőr, email, éremalkatrészekkel. Reklamtáblák, táncrendek legmüvészibb kivitelben. Most megkezdett berendezkedésünk és felszerelésünk a külföldi leghiresebb szakiparral is versenyezhetni fog. Báli jelvények és egyéb farsangi kellékek. Lampionok, fáklyák.

Árjegyzékek minden osztályból rendelkezésre állanak.

Vidéki képviselők elfogadtatnak, leginkább olyanok, kiknek a főutcákon nyilt helyiségük van.

Victoria

zászló- és diszitési-vállalat

Budapest.

Központi városi iroda:
VI., Andrássy-ut 1.
Telefon 29—52.

Gyár:
IX., Liliom-utca 52.
Telefon 52—09.

Szinházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHAZ.

Vasárnap, 1902. február hó 16-án.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal.

A képviselő ur.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Bodollai Károly	Góth	Melinda	Hegedüsné
Lili	Gazsi	Beke Antal	Vendrei
Eszter	Nikó L.	Csopaki	Győző
Péntek	Szerémy	Puppenheim	Balasssa
Füzessy	Tapolczai	Horvát	Kazaliczky
Bodollai Karcsi	Hegedüs	Ágnes	Fábián

Este:

Régi világ.

Szinmü a magyar társadalmi életből, 3 felvonásban. Irta Hunyadi Margit.

Személyek:

Bonyhai Dániel	Hegedüs	Nagy Gábor	Góth
Klári	Hunyadi	Aron	Szerémy
Lajos	Bihari	Bartóky	Dayka
Erzsi	Lenkei	Deésy	Fenyvesi
Kékessy	Vendrei	Szentirmay	Pethes
Borbála	Nikó L.	Paál Sándor	Balassa

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Vasárnap, 1902. február hó 16-án.
Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal:

A betyár kendője.

Eredeti népszinmü, dalokkal 4 szakaszban. Irta Abonyi Lajos. Zenéjét szerzette Nikolics Sándor.

Személyek:

Bandi	Szirmai	Zsófi, leányuk	Hegyi
Buzi, csárdás	Gondos	A „Ragyás"	Raskó
Buziné	Kárpáti	A „Pisze"	Mátrai

Este:

Egy görbe nap.

Énekes bohózat 3 felv., dalokkal és táncokkal. Irták Csicsery Bors és Tsa. Zenéjét részben szerzette Barna Izsó.

Személyek:

Borsszem J.	Dezsőfi	Tarjagos	Szerdahelyi
Wewrewsheggy	Németh	Dicsőfi	Delli
Leona	Krecsányi	Sanyaró Vendel	Ujvári
Izolda	Bojár	Tolyass Dániel	Szabó
Kraxelhuber	Solymosi	Hombár	Horváth
Krasznahubay	Szirmai	Rendőr	Toliagi
Monokles báró	Sümegi	Tüzoltó	Kenedich
Mokány Berci	Kis M.	Elsa	Harmath
Bukovay	Kovács K.	Juci	Blaha

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHAZ.

Vasárnap, 1902. február hó 16-án.
Délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal:

A hadsereg.

Este:

A tánc.

Irta és felolvassa Pekár Gyula.

Kezdete 7½ órakor.

VÁRSZINHÁZ.

Vasárnap, 1902. február hó 16-án.
Az orsz. m. kir. szinmüvészeti akadémia növendékeinek bemutató előadása. Tanár: Ujházi Ede.

A vén bakancsos és fia a huszár.

Népszinmü 3 felvonásban irta Szigeti József.

Kezdete 7 órakor.

Dr. Brehmer

világhirü gyógyintézete tüdőbetegek részére

Görbersdorf, Szilézia.

(Főorvos: **Petri,** titkos tan.

dr. **Brehmernek** hosszu évekig volt asszistense), prospektusokat ingyen küld **a kezelőség.**

Petánovits

METROPOLE-SZÁLLODA

A télikertben ma

Pongrácz Lajos Kolozsvárról

kitünő zenekara játszik.

KI AKAR

= egyéves önkéntes =

LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. — Aki már sor alatt állott, elkésett.

Születési év közlendő.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészitő tanf. igazgatója Debrecenben.

Tanbizottság: eddei **DRAUGENTZ JÁNOS** m. kir. honvédezredes ny. és **MAYER ADOLF** cs. és kir. őrnagy ny. **Felügyelő:** a nm. vallás- és közokt. ügyi m. kir. minisztérium megbizásából a tank. kir. főigazgató.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

Ma vasárnap 2 előadás

Délután ½4-kor és este 8-kor — mindkét előadásban

Frizzó Fregoli

vendégjátéka

Pont ½4-kor délután **FREGOLI** utolsó matinéja mérsékelt helyárakkal.

Este 8-kor:

a szenzációs februári müsor.

Pont ½11-kor:

Frizzó Fregoli

vendégjátéka gyors átváltoztatásaiban.

Az emeleti kávéházban **Dajna Balogh Rudi** cigányzenekara játszik reggel 5 óráig.

Szőlőoltványok

szakszerü minőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtiszták, teljes jótállással.

Élőkerités.

Gyümölcsfa csemeték és rangyak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tőkéi, igen gyorsan fejlődő növényünkből. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető par év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Ezer csemete elég 200 méterre. — Ara 6 frt.

Diócsemeték Óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyésztésére számos czégnásokban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Szines fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelés, kötelezettség nélkül. **Az árjegyzéshez** kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely alatcsan az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát használva ne fordulnának, városon, falun, pusztán, ezután vagy azegész családjával egyaránt. Ily még annak a jövő érdekében all **kik rendelni semmit sem akarnak**, mert benne számos oly küldemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:

»Érmelléki első szőlőoltvány-telep« Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

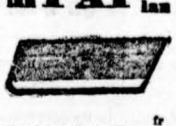

	frt		frt
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matracal	— — 10.—	1 acél sodrony ágybetét	6.—
1 rouge paplan	— — 1.80	1 tengerifü matrac	— — 4.50
1 „ „ prima	— — 2.80	1 afrique „	— — 5.—
1 cachmir paplan	— — 3.40	1 löször	— — 12.—
1 satin „	— — 3.80	1 ablak köper függöny	— 8.—
1 atlasz cachmir	— — 4.80	1 „ tunis „	— 1.50
1 selyem atlasz paplan	— 8.50	1 „ gyapju „	— 4.50
1 fedres selyem atl. papl.	13.50	2 ágy, 1 asztalterítő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 „ ágy „	1.20	1 nagy szobaszőnyeg	— — 2.50
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 „ „ I. —	5.30
1 gyapju „ „	5.50	1 ágyelőke I.	— — — 0.85
1 jó lópokróc	— — — 1.60	1 tapestry ágyelőke	— — 1.50
1 téli pokróc	— — — 4.60	1 mir. jó futószőnyeg	— —.40
1 szép fali szőnyeg	— — 7.50	1 „ „ mintázott	— — —.75

GICHNER JÁNOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Ne vegyen senki **hangszert** mig

Reményi Mihály

műhangszerész legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, melyet **ingyen és bérmentve** küld

Budapestről Király-utca 44/d.

BUTOROK

úgy készpénzért, mint

részletfizetésre

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig **legjutányosabban**

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél,

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 8.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

CSIZ

ez idő szerint leghatásosabb Jód-Bróm-Gyógyforrás!

A házinál végzendő ivókurára **UNICUM!**

Dr. Korányi Frigyes tanár a magán gyakorlatában, valamint a vezetése alatti álló budapesti királyi egyetemi korodán szerzett sokszoros tapasztalása alapján melegen ajánlja a csizi jódforrást, mint kiváló hatásu gyógyszert mindazon betegságeknél, melyeknél a jód mint specifikus szer javallva van.

A Csizi jód-bróm-gyógyviz kapható mindenkor friss töltésben, használati utasitással együtt, minden **ásványviz-kereskedésben**; megrendelhető a **Fürdőigazgatóságnál, Csiz, u. p. Rimaszécs** és **Edeskuty L.** főelárusitónál, **Budapest.**

A városligeti **MÜCSARNOKBAN** Andrássy-út végén naponta látható

Belépő-dij 1 korona.

Feszty Árpád KRISZTUS TEMETÉSE című

Vasárnap délután és pénteken egész nap 60 filler (30 krajcár)

ÓRIÁSI HÁRMAS KÉPE.

Reggel 9 órától este 7 óráig. Este villanyvilágitással.

Villamos vasutak és omnibusz közlekedés minden irányból. Földalatti villamos vasuti állomás.

Szabadalmak

gyorsan és lelkismeretesen kieszközöltetnek.

Szabadalmakat Értékesitő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körut 17.

Találmányok financirozása és értékesitése.

Védjegyek bejelentése. Felvilágositás dijtalan.

Telefon 58—79.

Záloglól kiváltja
Hecht-bank sorsjegyed,
Kisebb részletekre
Ott visszavegyed.
Nagyobb kölcsönt kapsz ott
S igy jutsz pénzhez is.
Olcsóbb kamatjánál
Sokat takaritsz!
Hecht-Bankház Budapest,
Ferenciek-tere 8. és Erzsébet-körut 32.

Páris 1900 Grand Prix. — **HAGGENMACHER-féle** a sörfőzde által palaszkozott **SZALON-SÖR** legkellemesebb üditő és tápláló ital. — 1896. állami arany érem.

Dr. Telbisz János kir. kereak. törvsz. hit. vegyész nyilatkozata: »A Haggenmacher-féle Szalon-Sör vegyi összetételében teljesen azonos a legjobb cschországi (pilseni) sörökkel, de az utóbbiaknál még tartalomdusabb.«

Megrendelési hely:

Budapest, V., Kádár-utcza 5. sz.

HIRDETMÉNY.

A Schlik-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság

részvényesei a **Budapesten, 1902. évi március hó 1-én délután 4 órakor** a Magyar országos központi takarékpénztár üléstermében (IV., Deák Ferenc-utca 7.) megtartandó

XXXIII. rendes közgyüléshez

ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadás előterjesztése a **felügyelő-bizottság** jelentésével.
3. A mérleg megállapitása, határozathozatal évi tiszta keresményből a leirások levonása után fönnmaradó fölösleg hovaforditása tárgyában s fölmentvény az igazgatóságnak és a fölügyelő-bizottságnak.
4. Öt igazgatósági tagnak megválasztása.
5. Egy fölügyelő-bizottsági tagnak esetleges megválasztása.

Azon részvényesek, kik a közgyülésen résztvenni óhajtanak, részvényeikel, a le nem járt szelvényekkel együtt, a **Magyar országos központi takarékpénztárnál** (IV., Deák Ferenc-utca 7. sz.) a társ. alapsz. 15. §-a értelmében legkésőbb bezárólag **1902. évi február hó 25-napjáig** letéteményezni tartoznak. Az alapszabály ugyanazon §-a értelmében megkivántatik, hogy a részvény legalább 60 nappal előbb iratott a letevő saját nevére.

Az igazgatóság jelentése a közgyülést megelőző napon a Magyar országos központi takarékpénztárnál átvehető.

Az igazgatóság.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

XXX. rendes közgyülését

1902. február hó 22-én, délután 4 órakor, az intézet helyiségében (IV., Deák Ferenc-utca 7. sz., I. em.) tartja meg.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárszámadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. Mérleg megállapitása, nyeremény felosztása és kifizetés iránti határozathozatal.
4. Öt igazgatósági, esetleg két felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyülésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében*) f. é. február 19-ig d. e. 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg is rendelkezésökre álland.

Az igazgatóság.

*) 23. §. Közgyülésen részt vehetnek mindazon részvényesek, kik három nappal a közgyülés megtartása előtt a le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál, mely legalább két hóval előbb iratott a letevő saját nevére.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Az áruház összes földszinti, földalatti és emeleti impozáns csarnokai **minden vásárlási kényszer nélkül szabadon megtekinthetők,** ugyszintén a

REMEK BLUZKIRAKAT

Selyem chinéé **BLUZOK** darabja 2 frt 50 kr.

Az 1902. évre szóló teljes naptárral ellátott **képes nagy árjegyzék** a közkedvelt egy- és kétkoronás és az összes árucikkekről **ingyen és bérmentve.**

Selyem chinéé **BLUZOK** darabja 2 frt 50 kr.

A mely gyártmányon a készitő **Réthy Béla** nem látható, az mint utánzat visszautasitandó.

Heveny vagy idült

bujakór bántalmak

úgy görvélykór, bőrbajok, reuma, (izzag, fekélyek stb.) és a romlott vérből származó egyéb bajoknál, mint **mirigydaganat, rheumatismus a száj és gége genyedései, daganatok, enostosis, tehetetlenség** és mindenféle szerzett vagy örökölt bujakóros bántalmak eseteiben, a legmegrögzöttebb s minden gyógykezeléssel dacoló betegségből **biztos** és **gyökeres gyógyulást** nyujtanak

Dr. Ollivier vértisztitó piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak elfogadva.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint **egyetlen** és **legjobb vértisztitó szert** mely számos kitüntetésben is részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal **5.— kor.**, egy nagy doboznak 52 darab tartalommal **10.— kor.** Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Főraktár: **Török József gyógyszertára** Budapest, **Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.**

Párisi kiállitás: Arany érem,

FERNOLENDT

cipő-fénymáz, a világ legjobb fényháza, gyorsan **mélyfekete fényt** ad és a bőr tartósságát fentartja.

Alapittatott 1822-ben. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Raktár Budapesten, V. Lipót-körut 24. sz. Kapható mindenütt.

„Erzsébet" gőzmalom-társaság

Az „Erzsébet" gőzmalom-társaság részvényesei ezennel tisztelettel meghivatnak a **f. 1902. évi március hó 1-én, szombaton délután 4 órakor** a magyar fővárosi malom-egyesület (V., Erzsébet-tér 19. sz., II. emelet) tartandó

rendes közgyülésre.

A közgyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg előterjesztése.
2. A nyeremény felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása
3. Jóváhagyás behajthatlan követelések leirása iránt.
4. Jóváhagyás Budapest fő- és székvárosának átengedendő telekrészek iránt.
5. A felügyelő-bizottság tiszteletdijának meghatározása a lefolyt üzletévre.
6. Az alapszabályok értelmében netalán teendő inditványok tárgyalása.

Azon t. c. **részvényesek, kik szavazati jogukkal élni óhajtanak,** tartoznak **az alapszabályok** 16. §-a*) értelmében saját nevükre szóló részvényeiket, a szelvényekkel együtt, a **társaság** pénztáránál téritvény mellett legkésőbb február hó 8-án déli 12 óráig letétményezni, ahol az üzleti jelentés és nyomtatott mérleg **február** hó 28-án déli 12 **óráig letétemenyezni,** ahol is az üzleti jelentés **és nyomtatott** mérleg, február hó 24-től **kezdve** rendelkezésükre áll.

Budapest, 1902. **február havában.**

Az igazgatóság.

*) 16. §. Közgyüléseken csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyülés tartását megelőző év utolsó napjáig nevére iratott, s az a közgyülést megelőző nap déli 12 óráig a társaság pénztáránál szelvényeivel együtt letétetett.

Titkos betegségek ellen

25 **évi, részben katonaorvosi** (a bécsi és budapesti **katonakórházakban**), **részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható**

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(átjáróház és lift-használat).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait.

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket. nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be- és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

PAPIER WLINSI

Több mint 30 esztendeje csalhatatlan szer, hogy a **meli bántalmait, náthát, nyakfájást, rheumatizmust, tagszaggatást** a legyorsabb módon gyógyitsuk. Tessék a **Wlinsi** nevet kérni.

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

Kapható **Budapesten Török Józsefnél.**

FIUMÉBŐL

A FIUMEI

KÁVÉBEHOZATALI

TÁRSASÁGTÓL POSTAFIÓK . 77. .

rendeljen minden család

KÁVÉT és TEÁT

Legkitünőbb kávékeverék

KÁVÉ.

5 kg.	**Cuba-kávé**	=	K.	16.50
5 „	**Ceylon** „	=	„	16.50
5 „	**Mocca** „	=	„	16.50
5 „	**New-Cuba** „	=	„	15.—
5 „	**Manilla** „	=	„	13.50

Utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után.

Árlap ingyen és bérmentve.

2	kg.	**Soerabaja**
1½	„	**Modjokerto**
1½	„	**Brabatros**
5	kg.	**19 kor. 16 fill.**

Elvámolva és bérmentve utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után.

Jobb nem létezik!

Árlap ingyen és bérmentve.

TEA.

¼ kg. **Császár-keverék** = **2 K. 30 fill.**
¼ „ **Imperial-tea** = **3 „ 20 „**
¼ „ **Orosz-karaván** = **4 „ — „**

A tea kávéhoz csomagolható.

Mindent elvámolva és bérmentve, minden egyéb költség nélkül, utánvéttel.

Osztr. cs. és m. kir. udvari csokoládé gyárak KÖLN és POZSONY.

Stollwerck-féle csokoládé és sas-cacao elismert legjobb minőségü. Mindenütt kapható.

Kitüntetve Párisban 1900. évben.

Dehmal Károly zongora-gyára.

Elismert legjob magyar gyártmány.

Budapest, IV., Károly-körut 20 sz.

Kizárólag szolid külföldi gyártmányok, u. m.: zongorák, pianinók és harmónium raktára.

Javitások és hangolások lelkismeretes szakszerü kivitelben eszközöltetnek.

A haj ujranövése! Nincs többé kopaszság!

Egy emlitésre méltó szer, mely férfinek, nőnek és gyermeknek egyaránt gyönyörü hajat kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, megkönnyitija a korpás, varas, pörsenéses fejet és sürüsiti, hosszura növeszti, valamint nehézzé és selymessé teszi a hajat. A korán megőszült haj festés nélkül visszakapja eredeti szinét. A kopasz fejnél a haj, valamint a szemöldök és szempillák ujranövéséért jótállok.

Amerikában **„Lovacrin“** név alatt egy szert találtak fel, mely hosszu és gyönyörü dus hajat növeszt. Miután a Lovacrin tisztán növényekből lesz készitve, nem kell ennek használatától óvakodni, mert még a legfinomabb fejbőrnek sem ártalmas.

Nincs semmi ok arra, hogy önnek vagy gyermekeinek ritka és csenevész hajnövése legyen. Az egészséges hajra mint védőre ugy télen mint nyáron szükség van és egészséges hajnövés nélkül ugy a gyermekek, mint a felnőttek folyton ki vannak téve a neghülésnek.

Az anya vagy gyermekek betegsége gyakran paralizálja a hajtót és évek mulnak, mig a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kételkedhetnék ezen csodálatos szer tulajdonságaiban akkor, midőn kezeink között ezer és ezer bizonyitó levél van, melyek oly egyénektől erednek, kiknek szavahihetőségéhez kétség nem fér.

Nincs mentség többé a korpa, a hajhullás, a kopaszságnak, mint ezt a fenti kép mutatja.

A bécsi „Medizinisch-Chirurgisches Centralblatt“ orvosi szaklap 1901. decz. 27-én megjelent 52. száma egy feltünést keltő czikket közöl, melyben conerét esetekben mutatja be dr. Kulszycki ismert bécsi orvosnak a **Lovacrin**-nal teit kisérleteit és elért fényes eredményeit. Dr. Kulszycki érdekfeszitő közléseiből világosan kitünik, hogy a **Lovacrin** a legkitünőbb és megbizhatóbb ővszer kopaszság, hajkihullás és korpa ellen.

Kir. ő felsége Hohenzollern hercegné: »Kérek még 3 üveg Lovacrint«. — Metzkó Mártha épitőmesterné Krojanka (Németország): »A Lovacrinnal nagyon meg voltam elégedve és rögtön uj hajnövést idézett elő«. — Zichy Edéné grófnő Zichyfalva: »Sziveskedjen számomra még 6 és Creneville grófnőnek 1 üveg Lovacrint küldeni«. — Pollák Lina úrnő, Laibach: »Minthogy a Lovacrin hatásával nagyon meg vagyok elégedve, kérek azonnal még 1 üveget küldeni«. — Löser Ida k. a. Bodenbach: »Kérek még 1 üveg Lovacrint; e szer kitünően bevált«. — Schuller J. tanár Bécs: »Több év óta kopasz voltam és néhány hónap előtt az Ön Lovacrinját kezdtem használni. Most az egész fejbőrömet sürü hajjal van fedve. A mire sok orvos nem volt képes, azt az Ön Lovacrinjával elértem«. — Neumann E. úr Basel: »Mig sok más szert eredmény nélkül használtam, addig az Ön Lovacrinja igazán csodálatos hatásu volt. Egy kopasz részt melyet már régóta birtam, igen szépen uj haj fed be«. — Ehrlich József úr Jablonetz: »Egy betegség következtében egész hajzatom elvesztettem és 3 üveg Lovacrin használata után előbbi dús hajnövésemet visszanyertem«. — Szénássy R. úrnő, Budapest: Évek óta szenvedtem hajhullásban; mióta az Ön Lovacrinját használom, a hajhullás megszünt, sőt uj hajnövést eredményezett«.

A Lovacrin által a hajtó ismét gyökeret ver. Az uj haj csodálatos gyorsasággal bujik ki a bőr alól és nő. Anyák, kiknek kisleányuknak haja rövid és szemmelláthatólag majdnem teljesen élettelen, ezen remek szer csodálatos hatásától különösen el lesznek ragadtatva. Mialatt ez a készitmény a felnőtteknél a korpa, hajhullás és kopaszságot gyógyitja meg, addig minden anyának fontos tudni, hogy van egy szer, mely kedveseinek gyönyörü hajfonatot szeres.

Egy nagy üveg Lovacrin ára, mely több hóig elhart, 5 korona, 8 üveg 13 korona, 6 üveg 20 korona. Szállitás postautánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett az európai raktár által:

M. FE ITH. WIEN, VII., Maiahilfe stasse No. 38.

Raktár Budapesten

Petrovics Miklós, droguistánál

IV. Béosi-utca 2.

FIGYELMEZTETÉS! Ezen hirdetés tisztességtelen módon utánoztatik! Utasitson vissza minden üveget, melynek cimjegyén és csomagján a fenti fej hiányzik és nem viseli a Lovacrin nevet. A fej és név törvényesen be van jegyezve, azonkivül minden üveg az eredeti diomadral van ellátva.

Poschinger Fülöp

fegyvergyár Ferlachban (Karinthia),

kitüntetve több dijeremmel és a koronás arany érdemkereszttel.

Ajánlja kitünően készitett, jól belőtt. a cs. k. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jótállás. — Árjegyzék ingyen.

Butor!

Saját készitményü diványok, ottománok, szalongarniturák, affrik- és lószőrmatraczok valamint sodronyágybetétek, ebédlő- és hálószobabutorok, ingaórák, szekrények, ágyak, függőlámpák és konyhaberendezések, jó, szolid kivitelben, **előnyös részletfizetésre** is jutányos árban kaphatók. Tiszviselők, papok, katonatisztek, tanitók és jegyzők kedvezményben részesülnek

Náthán Ignácz

butorfőraktára Budapest, **VII., Erzsébet-körut 23.**

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltünően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könynyelmüség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyü állapot megszünjék. Kell lenni valakinek, a ki a fiatalságot a nemi életről jóakarattal, őszintén és behatóan felvilágositsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajaikat bátran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulnj, a ki a nemi életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglevő bajokon is tud segiteni, akkor majd megszünik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasztos hivatásu és erre való **Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista** országos hirü intézete (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a nemi életről felvilágositást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koranyagoktól, lelki kinjai megszünnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegen biztos és teljes eredménynyel használt **gyógymódnál fogva a monarkiában** uttörő és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyitja már sok év óta **Dr. Palócz** az ő **speciális gyógymódjával** még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, nugycső-, hólyag-, ideg- és hátgerinc-bajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbajait, magömlést-, elgyengült férfierőt (impotenciát), aranyeret, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. **Nők részére különváróterem és külön kijárat van.** Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levelére kimeritő, titoktartó választ (a levélhez csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszerekről is gondoskodik. A rendelést **Dr. Palócz** önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 9 **órától délután 6 óráig** (**vasárnap** d. u. 4 óráig).

Cim: **Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.**

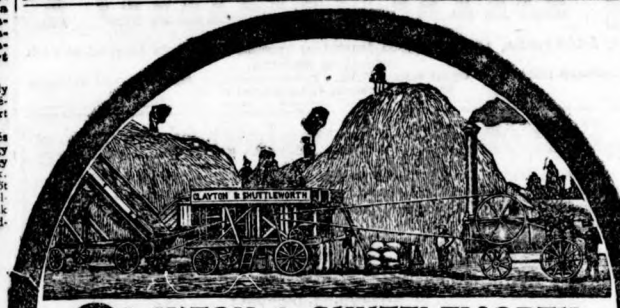

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váczi-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztitó-rostá, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák,

„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,

szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A világirodalom legolcsóbb könyve!!!

Teljes

Petőfi kiadás

1 koronáért!

Legolcsóbb Petőfi kiadás.

Petőfi összes költeményei.

Kiadta az „Athenaeum“ irod. és nyomdai részvénytársulat Budapest, VII., Kerepesi-út 54. sz.

= Megrendelhető ugy az „Athenaeum“ könyvkiadóhivatalában valamint minden könyvkereskedésben.

1 korona. **1 korona.**

Postai rendelésnél portóra még 20 fillér küldendő külön.

Petőfi Sándor Összes Költeményei.

Magyar nemzeti irodalmunk megbecsülhetetlen kincsét, Petőfi Sándor összes költeményeit az „Athenaeum“ most egy koronáért is forgalomba bocsájtotta! Bámulatba ejthet mindenkit ez az olcsóság, amelyért mindnyájunk halhatatlan, lángelméjü poétájának összes költeményeit bárki is megszerezheti. Nincs magyar ember, akinek a szivét valaha meg ne dobogtatta volna Petőfi egyik vagy másik remeke és most itt van az alkalom, hogy gazdag és szegény, ifju és agg azt a drága kincset, a magyar nemzet büszkeségét, Petőfi valamennyi költeményét, az elképzelhető legkisebb áldozat — egy korona — árán magához válthatja. Hétszázhetvenolczvannyolcz oldalra terjed ez a csinosan füzött, bámulatosan olcsó könyv, amelynek a megszerzéséért kell, hogy minden önérzetes magyar embernek hivó szózat keljen a szivében, hogy a szabadság lánglelkü bajnoka örök igéit hirdesse a palotában épp ugy, mint a gunyhóban, de főképp hogy beleoltsa a jövő nemzedék lelkébe, szivébe.

Végre a legszegényebb ember is megszerezheti magának és szeretteinek ezt az örökbecsü kincshalmazt, amely amellett, hogy tanit, mulattat, szórakoztat, lelket művel, csak szitja a hazaszeretet lobogó lángját.

Budapest, VI., Teréz-körut 6.

Költöztetések helyben és vidéken, vasuton és hajón cs. és kir. szabadalmazott butorszállitó kocsikkal.

Butorok beraktározása száraz helyiségeinkbe, ezekre készpénz előleg.

Seabury & Johnson-féle

Benson-tapasz

a leghatásosabb szer

Köszvény, csuz, derékfájás, csipőfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés, minden meghülés ellen.

Ovakodjanak csekélyebb értékü utánzatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Kapható Budapesten:

Dr. Egger Leo és **Egger J. „Nádor“-gyógyszertárában** VI., Váci-körut 17. szám.

„Apostol“-gyógyszertár VIII., József-körut 64. szám.

Török József gyógyszertára VI., Király-utca 12.

Dr. Rosenberg Sándor gyógyszertára VIII., Kerepesi-ut 43

„Vöröskereszt“-gyógyszertár VI., Andrássy-ut 84.

A 3%-os Magyar Jelzálog-sorsjegyek az e részbeni miniszteri rendeletek értelmében az összes m. kir. állampénztáraknál biztosítékképen szolgálnak

3%-os Magyar Jelzálog-sorsjegyek

huzása már február hó 25-én.

Évenkint 3 huzás.

Főnyeremény: 200.000, 100.000 korona.

Legkisebb nyeremény 220 korona, és egy nyereményjegy 20 korona értékben.

Ezen sorsjegyeket készpénzért 213 koronával számítjuk, vagy

36 havi részletfizetésre à		**7 korona**	**20 fillér.**
24 „	„ „	10 „	20 „
12 „	„ „	19 „	20 „

Azonnali játékjog az első részlet lefizetése után.

A sorsjegyek 3%-os kamatai az egész befizetési idő tartama alatt a részletiv tulajdonosát illetik.

MERCUR

Váltóüzleti Részvénytársaság

BUDAPEST, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 31.

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányu gyógyszert, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki ezirányt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezreket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E céből elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert felvilágositó könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerrel a baj odahaza gyógyitható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyithatja magát. Ezen gyógyszer közvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségelnek, és csodálatosan gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut"-nak alanti cimen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorben azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyitja, hogy mily könnyen lehet e veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágositó könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanitja. A levelek következőleg cimzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesitendő.

DÓCZI M.

cipész

Budapest legmegbizhatóbb legnagyobb és legolcsóbb

bálicipő-raktára

Kerepesi-ut 10.

Gombos füz. v. cugos lakkcipő, férfi 4, női... — — ... 3.50
Férfi v. női boxbőr füzős 3.50
Füz. v. cugos orosz lakból férfi 3.80, női — — 3.30
Lakk regatta férfi 3.50, női 2.50
Férfi Chedreaus 4.50, női... 4.—
Férfi v. női cugos cipő — 3.—
„ „ „ füzős cipő ... — 3.20
Lakk kivágott — — — 1.50—2
Egy csatos 2.30, kereszt-csatos — — — — 2.50
Fehér v. rózsaselyem cipő 1.80
Fehér keztyűbőr cipő — — 2.—

Arjegyzék, csomagolás, szállitolevél ingyen. Vidékre 10 frton felül franco. Nem tetsző árut becserélek

---

GUMMI-

és halhólyag-különlegességek,

valódi francia és angol gyárimány, teljesen biztos és ártalmatlan. Roule 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, halhólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, Cabotes americaines 2, 3, 4, 5 frt tucatja, Diana-övszivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Diana-övhavibaj-kötelék 2 frt 50, 3 frt 50 kr. darabja.

Magyar Orvosi Müszertárban

Budapest, Kerepesi-ut 32/M.

a Rókus kórházzal szemben.

Arjegyzék ingyen, zárt borítékban.

10 frinyi megrendelésnél 20% engedmény.

GUMMI

ÉNZT

SORSJEGYEKRE és

ÉRTÉKPAPIROKRA

(visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

Kováry Ármin

bank- és váltó-üzlete

országos sorsjegyek-, tőzsérszerda.

IV. k., Ferenciek-tere 9 Gróf Csirtky-palota.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és könyelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek. 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalataimnál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit **férfiaknál és nőknél** foglalkozási zavar nélküli mindennemü bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást**, hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist**, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat**, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)

megfelelő **biztos eredménynyel gyorsan** a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.

Külön várótermek. Külön be- és kijárás.

Levelekre rögtöni válasz.

Mulassunk Uraim!

Mielőtt azonban bálba megyünk, ne feledkezzünk meg bálicipót vásárolni, mely a legjobb próbarendelés, hogy mindenki meggyőződjék cipőim feltünő elegáns párisi chikjéről és tartósságáról.

Minden csomagot teljesen **portómentesen** küldök, vagy minden vevő egy tégely általam feltalált és törvényileg védett „Guzi" kenőcsöt, mely a bőr vagy lack repedését meggátolja, kap ingyen, mely a rendelésnél megemlitendő. Mértéknek elegendő, ha harisnyában egy papirdarabra állva a lábtalp körvonalát lerajzolja. Képes árjegyzékem ingyen. Nem megfelelőért ezennel kötelezem magam kicserélni vagy a pénzt minden levonás nélkül visszaadni.

Férfi salonlack füzős cipő elegáns — — — — 4.—	Oroszlak füzős vagy cugos cipő, meleg — — — 3.80
Párisi div. box calf füzős 4.50	Posztócipő vixbőrrel borítva, erős — — — — — 3.30
Gavallér lack gombos cipő 4.50	Női salon lack, elegáns, füzős vagy gombos — — — 2.50
Elegans vix füzős — — 3.20	Párisi divat, box calf füzős vagy gombos — — — 4.—
Sima erős vixbőr cipő — 3—	Oroszlak füzős vagy cugos, meleg — — — — 3.40
Bagaria csizma egy darabból, vizhatlan önmelegitő talpbetéttel erős — — 7.—	Báránybéléses füzős cipő prém szegélylyel — — 3.80
Hallua csizma vizhatlan, maga börboritással, térdig érő, önmelegitő talpbetéttel 6—	

AGULÁR IGNÁTZ

Budapest Deák-tér 6.

Nagyméltóságu SZÉLL KÁLMÁN ur

Rátót-héraházi tiszta vérü

simmenthali tehenészete

20 drb fiatal tenyészbikát és

18 „ üszőt és tenyésztésre alkalmas tehenet

fog **1902. évi március hó 3-án reggeli 10 órakor a héraházai majorban** árverés utján eladni.

Posta-, távirda- és vasut-állomás; Kis-Unyom, Vasmegye.

Árverési feltételek:

1. Az igéret 10 korona minimális összeggel történhetik.
2. A megvett tenyészállat 8 napig a vevő veszélyére dijmentesen a majorban hagyható.
3. Vevő tartozik a bikák után 20 korona, az üszők után 10 korona istálló-pénzt fizetni.
4. Vevő minden tenyészállat szállitásához tenyészállat-igazolványt kap a mérsékelt szállitási-dij elnyerhetése céljából.

Pintér Mihály,

számtartó.

Dóczi Lajos Munkái.

A kiváló iró művei a modern magyar irodalom legbecsesebb termékei. Minden kötet önálló egész és külön is kapható

DISZKÖTÉSBEN.

Csók. Regényes vigjáték	7 kor.	— fill.
Goethe Faustja	9 „	— „
Széchy Mária. Tört. szinmü	7 „	50 „
Carmela. Kis Murányvár.	7 „	— „
Beszélyek és vázlatok	6 „	— „
Vegyes párok. Szinmü	6 „	— „
Költeményei	6 „	40 „
Utolsó szerelem. Vigjáték	6 „	40 „
Ellinor királyleánya	5 „	— „

Megrendelhető:

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésében

Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24.

az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármenynyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt cs. és kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolnak és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek összerű gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

LINOLEUM

NEUMAYER LIPÓT,

BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Váci-körut 1.

(Anker-udvar mellett)

Magyarország legnagyobb gyári-raktárai.

Viaszosvászon és Linoleum

Fióküzletek:

IV., Bécsi-utca 5.

VII. Kerepesi-ut 8.

a Pannonia-szállóval szemben.

LINOLEUM.

STOMATIN

Száj- és fogápoló szerek

A ki jó, egészséges, tiszta és fehér fogakat akar, használjon:

STOMATIN-FOGPORT, **STOMATIN**-FOGPASZTÁT vagy **STOMATIN**-FOGPÉPET.

Ára 1 korona. Ára 1 korona. Ára 70 fillér.

A ki azt akarja, hogy szája tiszta, szagtalan és üde legyen, használjon:

STOMATIN-SZÁJVIZET és **STOMATIN**-SZÁJZT (CACHOU)

Ára 1 korona. Ára 70 fillér.

Honi gyártmány. Kapható mindenütt. Budapest főraktár: Török J. és dr. Egger L. és J. urak gyógyszertára.

Szétküldési főraktár: STOMATIN-GYÁR Zombor.

Most jelent meg!

Beksics Gusztáv

egujabb politikai munkája:

Nemzeti akció.

Irta:

Beksics Gusztáv.

Ára 1 korona.

Megjelent és kapható az **Athenaeum** irod. és nyomdai részvénytársulatánál Budapesten VII. Kerepesi-ut 54.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket
központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Benda Józsefné
Andrássy-ut 59.

Breuer nővérek
dohánytőzsdéjo
Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
gyorssajtónyomda
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-féle palota. Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
IV. ker. Váci-utca 17. szám.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50. (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Leopold Gyula
hirdetési iroda
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda
VII. ker. Károly-körut 9. szám.

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Otté
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
Ferenc-körut 32. szám.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda
IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Zipser és König
zeneműkereskedése
VI. ker., Andrássy-ut 4. szám.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

A. . . -nak!
Levelezni óhajtanék önnel, kérem, tudósitson pár sorban, hogy ez mi módon lehetséges? A levelet küldje teljes cimemre: „G. . . . szigorló orvos"-nak, Üllői-ut, központi orvoskari épület, de ne a lakásomra. Üdvözlöm. 11541

Vaskapu!
Rideg fogadtatás lázbeteggé tett. Itélet igazságtalan, kegyetlen volt. Adja Isten elhamarkodottság bánat nélkül maradjon. Sirig hü félretaszitott . . d. 11538

Kismeth!
Végre megszólalt az én haragos kis menyecském. Szegényke beteg volt, no meg „elfoglalva"! Édes kis babám ne tartson haragot — neveletlen emberre. Kár volt rá annyi szót vesztegetni. Végtelenül vágyódom már magácskát édes szerelmem legalább — látni. Talán!? 4144

Csupán szórakozásból. Levele van, Charles 11539

Amaranthnak!
Milyen jól esett bucsuzóul rád borulva zokoghatni édes, édes, hát sohasem fogod megérteni, milyen forrón szeretlek. Szemrehányásokkal fogadtál öröm helyett, hiába áltatom magamat. Te nem szeretsz. E hó végén vagy jövő hó elején fenn leszek. Töled teszem függővé utazásomat. Forrón ölel millió csókkal bánatos Irised. 11537

26 éves
szőke uriember, egy csinos barna urinővel szeretne megismerkedni. Levelet kérek „Diskréció" jelige alatt e lap kiadójába. 4164

Gizella.
Földerül a dicső nap hajnala!

Fiatal barna
urhölgy, szőke gentlemannal megismerkedni óhajt. Levelet kérek „Molett" jelige alatt e lap kiadójába. 4165

Cyrano
levelet küldött. 6726

Gorge-Sent
levél várja kért helyen. 6872

Házasulandók
mindennemü diskrét értesitéseket szerezhetnek. **Universum,** Próféta-utca 6. 11524

KERESLET.

Irnok
szép irásu, józan életü, szorgalmas, vidéki gazdasági irodában azonnal felvétetik. Lehet családos vagy nőtlen. Cim: Érmelléki Első Szőllőoltvány-Telep, Nagy-Kagya, up. Székelyhid.

Magánhivatalnokok
alkalmazást nyernek, pénzintézetek kezelésben jártasak előnyben részesülnek; ajánlatokhoz születési és egyéb bizonyitványok másolatban mellékelendők, eredeti okmányokért felelőség nem vállaltatik. Ajánlatok: „**Magánhivatalnok**" jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. 11533

Jó házból
való fiu nagykereskedésbe tanoncul felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 11537

Társalkodónőt
keres magános urhölgy. Varrásban jártas szerény igényü szolid hölgyek d. e. 11—12 és d. u. 5—6 között jelentkezzenek azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 11539

Zeneművek
jó állapotban megvétetnek Zala Mór zeneműkereskedőnél Teréz-körut 2.

Keresek
4 egymásba nyiló szobát megfelelő mellékhelyiségekkel, kert használattal, villamvilágitásra berendezve, lehetőleg a Rózsadombon vagy a városliget magasabban fekvő részén május 1-ére, leveleket S. A. cim alatt a kiadóba.

Használt
férfiruhákat, fehérneműt, libatollat, zálogcédulát veszek legmagasabb árban. Singer Márkusz, Lujza-utca 3. szám. 11528

KINÁLAT.

Vendéglői ház
korlátlan italmérési joggal Erdély egyik igen élénk városában eladó avagy 700 korona évi bérért berendezetlenül bérbe adandó. A vendéglő áll 2 épületből, melyben az utcaiban van 3 szobás lakás, az udvariban szintén 3 szobás lakás; továbbá 2 h. nagy kert veteménynek s az udvarban egy kis park nyári mulatónak. A bérlő kivánságára pincét és tekepályát háztulajdonos épitett. Örök árbani eladási ára 10.000 korona. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek és ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, József-körut 18. 11532

Gyógyszertár
középforgalmu, sürgősen eladó. Pósch Albertné Katymár, Bácsmegye. 11540

Csinosan
butorozott utcai különbejáratu szoba, fürdőszoba használattal, igen olcsón azonnal kiadó. Szentkirályi-utca 22., II. 26. 6576

Földbirtokosoknak
olcsó pénz! Jelzálogtörlesztéses kölcsönt első helyre (és II-ik helyre a birtok értékének 20 százalékig) előnyös föltételekkel és több tételek konvertálását gyorsan lebonyolitja a közés mezőgazdasági szakiroda és **bankképviselet** Budapest, VII., Izabella-utca 11. 11545

Olcsó
modern berendezésü **utcai és udvari lakások,** fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, továbbá műhelyek **V., Csáki-utca 17.** számu ujonnan épült házban **május 1-re kiadók.** Bővebbet: **Heidelberg és Jónás** műépitészeknél, Sas-utca 12. Telefon 34—31. 11535

Ügyvédek, orvosok
vagy oly urak, kiknek **két elegánsan és kényelmesen butorozott** tiszta, különbejáratu szobára van szükségük, tekintsék meg Sándor-utca 30/B. I/13. sz. alatti lakást. Azonnal és olcsón kiadó.

Bőralma,
kitünő izü, egy 5 kilós postakosár 2 frt Katona Józsefnél, Budapest, Központi vásárcsarnok. 11518

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpnél VI., Nagymező-utca 37. 08418

1000 külföldi
levélbélyeg albummal egy korona! Széki Jenő, Debrecen. 11526

Fiatal hölgy
elmenne cukrászdába vagy tőzsdébe (mindkét szakmában teljesen jártas) esetleg óvadékkal is rendelkezik. Ujvásár-tér 24. I. em. 12. Hartenstein. 4167

Szarvas-növénylikőr
tiroli, 2 hires tanár által kitünőnek talált szer, köhögés és hurutos eseteknél. Védjegygyel Silberreich Éva, Bethlen-utca 43. Főraktár Schuster Gyulánál, elárusitók Fogel Gyula, Takács Lajos, Szimon István és Töröknél. 11239

Szabónő
kitünő gyakorlattal, ajánlja magát elegáns ruhák készitésére saját lakásán. Divatos façonok 5 frttól feljebb. Egy kisérlet elegendő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Oly uraknak,
kik kényelmes és csendes otthont, világos és féregmentes olcsó szobát, gyönyörüen berendezve, külön bejárattal óhajtanak, ajánlható a Sándor-utca 30/B. I. 13. sz. alatti. Kitünő és pontos kiszolgálás. Azonnal kiadó.

Szép bükkfaszén
vaggonszámra eladó. Bővebb felvilágositást Braun Ede, Dund, u. p. Ternova.

Kerékparokat
zálogházból kiváltottakat, 35 forinttól feljebb szállitunk. Láng és Fia **kerékpárüzlet, József-körut 41.**

Privát kutató.
Iroda Váci-körut 39. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint családi-ügyekben: **Kossa Magyary Géza.** Található 10—2-ig. 1209

Tanárjelölt,
állami hivatalnok fia ajánlkozik előkelő házakhoz nagy gyakorlattal: polgári, felső keresk. és alsóbb reálosztályba járó tanulók mellé korrepetitornak teljes ellátásért esetleg ebéd nélkül. Magántanulókat biztos sikerrel készit elő. Szives megkeresések: „Tanárjelölt" cimen a kiadóhivatalba kéretnek. 4167

Kétablakos
udvari szoba különbejárattal és fürdőszoba használattal febr. 15-től kiadó. József-körut 22. II. em. 15. 4161

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Butorozott szoba.
A folyosóról teljesen külön bejárattal, szép, tiszta, féregmentes szoba egy ur számára, intelligens gyermektelen családnál azonnal **olcsón** kiadó: VII., Garay-utca 21. II. em. 19. a központi pályaudvar közelében. 4166

Eladó.
Nagyobb vidéki városban egy 19 év óta fenálló, legjobb hirnévnek örvendő **üveg és porcellán kereskedés,** szükséges tőke 30.000 korona. Hol és mily feltételek mellett, megtudható e lap kiadóhivatalában. Jelige „13". 11196

Butorok,
rendkivüli alkami vételekből jutányosan eladatnak részletre és készpénzért, ugyszinte vétetnek. Hunyady-tér 3. sz. az udvarban. 10327

Váltókölcsönt,
mely tetszésszerinti időben és részletekben törleszthető, ajánl Lloyd-intézet, Budapest, VII., Vörösmarty-utca 15. Kölcsönbejelentő-lapot levélbélyeg ellenében. 11269

Hölgyeknek
segélyt és tanácsot nyujtok titoktartással. Kényelmesen berendezett lakásomon figyelmes ápolás, ellátás, esetleg orvosi segély nyerhető. Sok évi gyakorlattal birok. Metzger Sarolta okl. szülésznő, Dohány-utcza 26., III. em. 38. 11540

Cseléd-
elhelyező irodámban állandóan válogatott jó férfi és női cselédek vannak nagy számban előjegyzésben. Elhelyezek helyben és vidékre. Több vidéki elismerő levéllel rendelkezem. Rózsahegyi Antal Budapest, Belváros Harisbazár. 11542

Használt és uj
ajtók,
ablakok,
vasredőnyök
felvasalva, befalazásra tökéletesen elkészitve, olcsón kaphatók
Eisler Árminnál
VI., Nagymező-utca 66.

Azonnal
olcsón eladó rövid zongora, Népszinház-utca 11., III., 11. 11544

Ujdonság!
Borotválò por!
vegyileg, orvosilag megvizsgálva.
A borotva fölösleges!
E szagtalan és arcra **teljesen ártalmatlan borotválóporral** bárki is 5 perc alatt simára megborotválhatja magát minden előzetes tanulás nélkül és a nélkül, hogy **borotvát használna. A legegyszerübb kezelés.** Próbacsomag (tizszeri borotváláshoz) helyben és vidéken **1 korona.** Használati utasitással **hozzávaló** csonteszköz **20 fillér** utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése mellett bérmentve. Kizárólag kapható Budapesten: **Leichter Lipót borbélynál, VI., Laudon-utca 3. 25 doboznál megfelő árengedmény.**

ELZÁLOGOSITOTT SORSJEGYEK
kiváltatnak és azokra nagyobb és olcsóbb kölcsön adatik. Az összeg havi részletben is törleszthető. A zálogjegy beküldendő
FLEISSIG SÁNDOR
bankházhoz,
Budapest, Erzsébet-körut 2.

Butor
csak jó minőségü.
Hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal szék, iróasztal, könyvszekrény, uri fotelek, ottomán, szalongarnitura, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI., Gyár-utca 25. szám**
Steinberger Manó
butoriparosnál.

Kerékpár
javitásokat
zománcolás és nikkelezéseket igen olcsón és szakszerüen csinálunk.
Kerékpár alkatrészeket 30 százalékos árleszállitással szállitunk:

Első rendü külső gummi frt 5.50 és frt 4.—
Első rendü belső gummi frt 3.— és frt 2.25
Acetylen lámpa forint 3.25 és frt 2.50
Olaj lámpa frt 1.35 és frt 1.05
1 pár kitünő pedál frt 3.— és frt 2.50
Kitünő angol csengő frt —.75 és frt —.50
Angol nyereg frt 3.25 és frt 2.50
Teleskop pumpa frt 1.40 és 1.15
Valamint minden kerékpár-részt is.
Használt kerékpárok 35 forinttól feljebb.

Láng Jakab és fia
az Angol Helical Premier kerékpárak főraktára
Budapesten, József körut 41.
és fiók-üzlet Rottenbiller-u. 1.
Árjegyzék ingyen.

Epilepsia.
Aki, epilepsiában, görcsökben stb. ideges betegségekben szenved kérjen erről brosurát. Ingyen és bérmentve kapható a „**Schwanen Apotheke"-ból Frankfurt a/M.**

Sérvkötő
rugó nélkül.
1900-ban **3 aranyérem** és legnagyobb **kitüntetés az érdemkereszt.**
Nincs többé sérv.
2000 korona
jutalmat annak, ki az én rugó nélküli sérvkötőm használata mellett sérvbajából teljesen ki nem gyógyul. Tessék óvakodni értéktelen utánzatoktól. Kivánatra leirás ingyen és bérmentve. Cim: **Pharmaceutisches Bureau** Valkenberg, Holland 171.

Miután külföld, levelek és levelezőlapok 10 filléres bélyeggel küldendők.

Használt
férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Soványak
gyengék és gyermekek szép testálIásuak lesznek, ha a legjobb tápszert, a
KOPOLO-t
(törv. védve)
használják, nők igen szépen fejlődnek.
Dobozokban
à 1.80, 3.60, 6.— korona
6, 14, 30 napra.
Biztos hatás. Igen sok köszönőirat. Kapható minden jobb gyógyszertárban.
Budapesten
Dr. Egger J. L.
gyógyszertárában,
VI., Váczi-körut.
Nagyban **Vitek Fr. és Társánál, Prágában.**

Zálogházból
veszek
cédulákat.
Eladok
13 latos ezüst evőkészletet 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frttól kezdve és feljebb. Mindennemü finom **ezüst targyak** barokk és francia stylusban. Nagy raktár **arany férfi láncokból,** massiv arany-gyürük 6 forint 40 kr. arany férfi-órák 12 frt, arany női órák 9 frttól kezdve 12 darab massiv evőeszköz 6 frt 50 kr.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.
Grünberger A. Béla
örökösei
Budapesten, Harisbazár. Váci-utca 30. I., em. 23.

Általános érdekü müvek.
Köszöntőkönyv gyermekek részére. Irta Bácsi József. Kötve 1.60 kor. **Budapest térképe.** A főváros tiz kerületével. 60 f. Ugyanaz nagyobb alakban a főváros nevezetességeinek képeivel 1 kor. **Budapesti kirándulási térkép.** A főváros környékének tervrajza. **Budapest és környéke.** Utmutató a fővárosban és környékén. Összeállitotta Palóczy L. Kötve 1.60 korona. **Magyar és német beszélgetések kézikönyve.** Irta Czanyuga József. 2.40 kor., kötve 3.60 kor. **Czigányjósnő.** A kártyahuzás és kártyavetés kézikönyve 1 kor. **A felülmulhatatlan ezermester büvészkamarája** 60 fill. **Házi Kincstár.** Irta Hankó Vilmos. Tudnivalók a háztartás, egészségtan, s a mindennapi élet dolgaihoz. 2.40 kor., kötve 3 korona. **Képes budapesti szakácskönyv.** Irta Szt. Hilaire Jozefa és mások. Kötve 4 kor., diszkötésben 4.80 korona. Ugyanaz német nyelven 2.80 kor., kötve 3.60 kor. **Kártyajátékok könyve.** Irta Parlaghy Kálmán, 2.80 kor., kötve 3.60 kor. **Legujabb levelező és házi titkár.** Irta Kassay Adolf. 2 kor., kötve 2.40 kor. **Legujabb házi tanácsadó, önügyvéd.** Irta Kassay A. 2 kor., kötve 2.40 kor. **Kerékpáros káté.** Irta dr. Korchmáros Kálmán, 30 fill. **Német társalgási anyaggyüjtemény.** Irta Oldal J., 1.40 kor., kötve 2 korona. **Önszámitó,** kötve 70 fill. **Pesti müvelt társalgó.** A társadalmi érintkezés minden szabályát magában foglalja. Illemszabályok, társasjátékok, komoly és szerelmi költemények, felköszöntések, emlékversek stb. Kötve 2.50 kor. **A baba-szakácsnő.** Irta Rantási Mariska. Kötve 40 fill. **A nemi viszonyokra gyakorolt befolyás.** Irta Schenk Lipót dr. A hires bécsi egyetemi tanár a születendő gyermekek nemének önkényes meghatározásáról szóló elméletét irta meg ebben a könyvben. Az általános érdekü könyv ára 4 kor. **Virágnyelv.** Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 80 fillér. **Esküdtek és esküdtbirák törvénykönyve.** Irta K. Nagy Sándor. 60 fillér. **Sakkjáték kézikönyve.** Maróczy Géza közreműködésével, irta Szemere Imre. 60 fill. A pénz előzetes beküldésénél a megrendelt művek bérmentve szállittatnak. Négy koronánál nagyobb összegü megrendelést utánvéttel is eszközlünk. Megrendelések **Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)** könyvkereskedéséhez, **Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám** intézendők.

Kabát	. . . .	3.— frt
Jaquet	. . . .	2.— »
Pincér-frakk	. .	6.— »
Nadrág	. . . .	2.50 »

Külön osztály:
Rothberger Jakab,
Budapest, IV., Kristóf-tér 2.

Öreg
szilvorium!!
Tisztaságáért kezességet vállalok. **Prima öreg 40% = 16 fokos** hektoliterje **56 forint ab Temesvár. Egész waggon rendelésnél** a szállitást én fizetem. Hordókat saját árban számitok s azokat jókarban visszaveszem 3 hónapon belől bérmentes visszaküldéssel. Az áru készpénzfizetéssel vagy kellő referenciákkal utánvéttel küldetik.
Müller Ferenc
Temesvár, Zápolya-u. 6.

Szépirási
tanfolyam.
Lelkiismeretes tanitásom, valamint 25 éven át a pozsonypolgári- és keresk. iskolánáalkalmazott és kitünőnek bizonyult módszerem alapján akármilyen ressz irással biró, felltünő szép és folyékony irást sajátithat el magának. A tanfolyam kezdete mindennap. Értekezés órák: 10—1-ig és 5—8-ig. Adller J, szépir tan. Esti tanfolyam: 8—9-ig. Andrássy-utdn 24. III. em. 8. 10308

Idei akácméz
elsőrendü pergetett méz, **5 kilós bádogbödöni bérmentve, postán 6 korona. Országos méhészeti egyesület Budapest, VII. Damjanich-utca 34.**

Magyar kir államvasutak.
Gyors- és teheráruk házhoz szállitása.
A magyar kir. államvasutak a vasuti üzletszabályzat 68. §-a alapján már évekkel ezelőtt rendszeresitette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárukat a cimzetteknek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve a feladandó árukat a lakásból a vasuthoz szállittatja, ha a cimzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben vagy a tisztviselő- elepen lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapesten átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárukat is, melynek elvámolása a vasutra bizatott; egyuttal a külföldről érkező — házhoz szállitott — szállitmányok után kiállitandó árnyilatkozatokat is ezen megbizottja által állittatja ki.

Utánvétellel terhelt, Budapesten a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tüzveszélyes és oly áruk, melyeknek összsulya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállittatnak házhoz.

Jogában áll azonban mindenkinek, hogy a vállalkozó általa való házhoz szállitást igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyszerü irásbeli megkereséssel közölhet.

A házhoz való elszállitási dijak a következők:

a) gyorsárukért:

10 kg. sulyig	30	fillér
10 kg.—25 kg.-ig	40	»
25 kg.-on felül 50 kg.-ig	50	»
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg.	40	»

b) teherárukért:

50 kg. sulyig	40	fillér
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg.	30	»

A statisztikai árnyilatkozatok kiállitásáért a vállalkozó nyilatkozatonként 5 krajcárt számithat.

Az áruk házhoz szállitási esetén, ha az áru fogyasztási vagy vámilletéknek alávetve nincs, s ha a cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható, s az árut ott át is veszik csak a fuvarlevélen felszámitott összeg szedetik be.

Ha az áru vámilletéknek vagy fogyasztási adónak van alávetve még a cimzettnek kézbesitendő vámnyugta, illetve adóbárca szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetitési illetékek is megfizetendők.

A szállitmányozó az árut a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állitani, mely e célra neki kijelöltetett.

Ha cimzett az áru befuvarozási idején lakásán nincs, a másodszor, esetleg többször is megkisérlett kézbesitésért külön illeték nem számitható fel.

Ha azonban cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem találtatnék, s tartózkodási helyét csak a bejelentési hivatal utján lehet megtudni, a rendes fuvarozási dijon kivül még 10 krajcár fizelendő.

Ha cimzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyére küldi, a visszavitet, ujra való elhozatal, vagy más helyre való szállitásért a dijszabásszerü illeték ujból felszámitható.

BUTOROK
részletfizetésre
vagy meghatározott időre szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.
Főtisztelendő papság, állami tisztviselők, katonatisztek és más biztos állásu egyének.
Felvilágositással szolgál
Varga Ignác
hitelfőnök
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 2., butorraktárban.
A legujabb árjegyzéket több mint 386 képpel 26 krnak bélyegben való beküldése ellenében franco küldjük.

Fogsorokat
a legujabb módszer szerint készit részletfizetésre is
Rudas M. Budapest,
Szondy-utca 22.

Zàlogcèdulát,
tört aranyat, ezüstöt és brillánsköveket legmagasabb árban vesz Schiller Izsó, IV., Királyi Pál-utca 12. Egyetemér mellett.

Nevelőnőket
német, francia, angol nemzetségbelieket, zeneismerettel vagy annélkül, magyar okleveles tanitónőket, bonneokat és gyermekkertésznőket lelkiismeretesen ajánl és elhelyez
Szeghcőné S. Lujza
Budapest. VI. Dessewffy-utca 22. sz.

A
Magyar Könyvtár
kötött kiadása.
E kiváló gyüjteménynek következő kötetei uj, dombornyomatu egész vászonkötésben is kaphatók.

Mikszáth Kálmán
SZENT PÉTER ESERNYŐJE
2 kor. 80 fill.
IÓ PALÓCZOK. 1 kor. 20 fill.
Az iró dombornyomatu arczképével.

Petőfi Sándor
ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI. Két kötet, bevezetésekkel, jegyzetekkel, magyarázatokkal és 54 eredeti illusztráczióval 5 korona.

Szemere-Maróczi
A SAKKJÁTÉK KÉZIKÖNYVE.
1 kor. 20 fillér.

Kempis Tamás könyve
KRISZTUS KÖVETÉSÉRŐL.
Ford.: Pázmány Péter.
Imakönyvszerü fekete kötésben. 1 kor. 60 fill.

Megrendelhető külön
LAMPEL RÓBERT
(Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.